

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΔΥΤΙΚΗΣ ΑΤΤΙΚΗΣ

ΣΧΟΛΗ
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΩΝ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ ΕΠΙΣΤΗΜΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ

ΤΟΜΕΑΣ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

ΠΜΣ
ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΥΠΗΡΕΣΙΩΝ ΥΓΕΙΑΣ ΚΑΙ
ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ

Μεταπτυχιακή Διπλωματική Εργασία
Κοινωνικές Δομές & Εθελοντισμός

Συγγραφέας

Ειρήνη Χρυσοβαλάντου Τιοπούλου

ΑΜ: 21059

Επιβλέπων Καθηγητής

Δρ. Γεώργιος Διέλλας

Αθήνα, Μάιος 2023

UNIVERSITY OF West ATTICA

DIVISION
SOCIAL POLICE

DEPARTMENT
BUSINESS ADMINISTRATION

MSc in HEALTH AND SOCIAL CARE
MANAGEMENT

Diploma Thesis

Social Structure & Volunteering

Student name and surname:

Eirini Chrisovaladou Tiopoulou

Registration Number: 21059

Supervisor name and surname:

Dr. George Diellas

Athens May 2023

Τίτλος εργασίας
Κοινωνικές Δομές & Εθελοντισμός

Μέλη Εξεταστικής Επιτροπής συμπεριλαμβανομένου και του Εισηγητή

Η μεταπτυχιακή διπλωματική εργασία εξετάστηκε επιτυχώς από την κάτωθι Εξεταστική Επιτροπή:

A/A	ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΒΑΘΜΙΔΑ ΙΔΙΟΤΗΤΑ	ΨΗΦΙΑΚΗ ΥΠΟΓΡΑΦΗ
1.	Δρ. Γεώργιος Διέλλας	Επιστημονικός Συνεργάτης / Επιβλέπων	
2.	Καθ.Σωτήριος Σούλης	Καθηγητής / Μέλος	
3.	Δρ. Γεωργία Τσάκνη	Επιστημονική Συνεργάτης / Μέλος	

ΔΗΛΩΣΗ ΣΥΓΓΡΑΦΕΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΗΣ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η κάτωθι υπογεγραμμένη Ειρήνη Χρυσβαλάντου Τιοπούλου του Ιωάννη, με αριθμό μητρώου 21059 φοιτήτρια του Προγράμματος Μεταπτυχιακών Σπουδών Διοίκησης και Διαχείρισης Υπηρεσιών Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας του Τμήματος Διοίκησης Επιχειρήσεων της Σχολής Διοίκησης Οικονομικών και Κοινωνικών Επιστημών του Πανεπιστημίου Δυτικής Αττικής, δηλώνω ότι:

«Είμαι συγγραφέας αυτής της μεταπτυχιακής εργασίας και ότι κάθε βοήθεια την οποία είχα για την προετοιμασία της, είναι πλήρως αναγνωρισμένη και αναφέρεται στην εργασία. Επίσης, οι όποιες πηγές από τις οποίες έκανα χρήση δεδομένων, ιδεών ή λέξεων, είτε ακριβώς είτε παραφρασμένες, αναφέρονται στο σύνολό τους, με πλήρη αναφορά στους συγγραφείς, τον εκδοτικό οίκο ή το περιοδικό, συμπεριλαμβανομένων και των πηγών που ενδεχομένως χρησιμοποιήθηκαν από το διαδίκτυο. Επίσης, βεβαιώνω ότι αυτή η εργασία έχει συγγραφεί από μένα αποκλειστικά και αποτελεί προϊόν πνευματικής ιδιοκτησίας τόσο δικής μου, όσο και του Ιδρύματος.

Παράβαση της ανωτέρω ακαδημαϊκής μου ευθύνης αποτελεί ουσιώδη λόγο για την ανάκληση του πτυχίου μου».

*Επιθυμώ την απαγόρευση πρόσβασης στο πλήρες κείμενο της εργασίας μου μέχρι ..... και έπειτα από αίτηση μου στη Βιβλιοθήκη και έγκριση του επιβλέποντα καθηγητή.

Η Δηλούσα

* Ονοματεπώνυμο /Ιδιότητα

Ψηφιακή Υπογραφή Επιβλέποντα

(Υπογραφή)

* Εάν κάποιος επιθυμεί απαγόρευση πρόσβασης στην εργασία για χρονικό διάστημα 6-12 μηνών (embargo), θα πρέπει να υπογράψει ψηφιακά ο/η επιβλέπων/ουσα καθηγητής/τρια, για να γνωστοποιεί ότι είναι ενημερωμένος/η και συναινεί. Οι λόγοι χρονικού αποκλεισμού πρόσβασης περιγράφονται αναλυτικά στις πολιτικές του Ι.Α. (σελ. 6):

https://www.uniwa.gr/wp-content/uploads/2021/01/%CE%A0%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%B5%CC%81%CF%82_%CE%99%CE%B4%CF%81%CF%85%CE%BC%CE%B1%CF%84%CE%B9%CE%BA%CE%BF%CF%85%CC%81_%CE%91%CF%80%CE%BF%CE%B8%CE%B5%CF%84%CE%B7%CF%81%CE%B9%CC%81%CE%B7%CF%85_final.pdf

ΕΥΧΑΡΙΣΤΙΕΣ

Οι ευχαριστίες για να έχουν αξία πρέπει να έχουν περιεχόμενο και το κυριότερο αλήθεια. Και είναι αλήθεια ότι το μεταπτυχιακό πρόγραμμα μου άνοιξε νέους δρόμους, κατ' αρχήν στον τρόπο σκέψης και αίσθησης αυτών που ως άνθρωπος αλλά και επαγγελματικά βιώνω. Μου έδωσε την επιθυμία να εφαρμόσω πρακτικές, να δοκιμάσω τον εαυτό μου αλλά και τους συνεργάτες μου, δημιουργώντας ένα καλύτερο και αποδοτικότερο περιβάλλον εργασίας.

Θέλω λοιπόν να ευχαριστήσω τους καθηγητές του τμήματος για την μεθοδική αλλά και ανθρώπινη προσέγγιση και μετάδοση της γνώσης. Τους συμφοιτητές μου, για το καλό κλίμα συνεργασίας, τις συζητήσεις μας που ήταν για μένα πηγή γνώσης από την εμπειρία τους, κάτι που πιστεύω τους έδωσα κι εγώ από τον δικό μου χώρο.

Αφήνω τελευταία την οικογένειά μου που χωρίς την στήριξή της δεν θα μπορούσα να ξεκινήσω καν, ότι ολοκληρώνω σήμερα.

ΣΥΝΤΟΜΟΓΡΑΦΙΕΣ

A.M.K.E.	: Αστική Μη Κερδοσκοπική Εταιρεία
A.ME.A.	: Άτομα Με Αναπηρία
Δ.Κ.Φ.	: Δομές Κοινωνικής Φροντίδας
E.E.	: Ευρωπαϊκή Ένωση
E.E.T.A.A.	: Ελληνική Εταιρεία Τοπικής Ανάπτυξης & Αυτοδιοίκησης
E.K.A.K.B.	: Εθνικό Κέντρο Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας
E.O.K.Φ.	: Εθνικός Οργανισμός Κοινωνικής Φροντίδας
E.Π.A.	: Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων
E.Σ.Π.A.	: Εθνικό Στρατηγικό Σχέδιο Αναφοράς
E.Σ.Υ.	: Εθνικό Σύστημα Υγείας
ΕΛ.Ε.Π.Α.Π.	: Ελληνική Εταιρεία Προστασίας & Αποκατάστασης Αναπήρων Προσώπων
I.K.A.	: Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων
K.A.Π.H.	: Κέντρο Ανοικτής Προστασίας Ηλικιωμένων
K.A.Σ.Π.	: Κέντρο Αποκατάστασης & Στήριξης Παιδιού
K.Δ.A.Π.	: Κέντρο Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών
K.E.Δ.	: Κλειστή Ελεγχόμενη Δομή
K.H.Φ.H.	: Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων
K.Y.T.	: Κέντρο Υποδοχής & Ταυτοποίησης
K.Ψ.Υ.	: Κέντρο Ψυχικής Υγείας
ΚΕ.Δ.Α.Σ.Υ.	: Κέντρο Διεπιστημονικής Αξιολόγησης, Συμβουλευτικής και Υποστήριξης
ΚΕ.Θ.Ε.Α.	: Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων
M.K.O.	: Μη Κυβερνητική Οργάνωση
M.Φ.H	: Μονάδα Φροντίδας Ηλικιωμένων
N.Δ.	: Νομοθετικό Διάταγμα
N.Π.Δ.Δ.	: Νομικό Πρόσωπο Δημοσίου Δικαίου
N.Π.Ι.Δ.	: Νομικό Πρόσωπο Ιδιωτικού Δικαίου
O.KA.NA.	: Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών
Π.Δ.	: Προεδρικό Διάταγμα
Π.Ι.Κ.Π.Α.	: Πατριωτικό Ίδρυμα Κοινωνικής Προστασίας & Αντιλήψεως
Π.Ο.Υ.	: Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας
Υ.Α.	: Υπουργική Απόφαση
Υ.ΠΕ.	: Υγειονομική Περιφέρεια

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Η παρούσα εργασία το θέμα που διαπραγματεύεται είναι οι «Δομές Κοινωνικής Φροντίδας και ο Εθελοντισμός». Μια σχέση με βάθος χρόνου, με εναλλαγές και προσαρμογές στο κοινωνικό περιβάλλον, τα ήθη και τις παραδόσεις των λαών. Θα αναζητήσουμε τις βασικές αρχές και αξίες, τα διαχρονικά κίνητρα προσφοράς μπροστά στην ανθρώπινη ανάγκη.

Θα δούμε την εθελοντική δράση του ατόμου εντός των Δομών Κοινωνικής Φροντίδας στο σύγχρονο κόσμο, στην ελληνική πραγματικότητα. Θα επιχειρήσουμε να εντάξουμε το θέμα στο κόσμο του διαδικτύου σε πρακτικό επίπεδο. Θα αναζητήσουμε πως ο απλός πολίτης μέσω του διαδικτύου μπορεί να αποκτήσει άποψη συγκεκριμένα σε σχέση με την πρόθεσή του να συμβάλει εθελοντικά. Από την άλλη θα δούμε την ετοιμότητα των Δομών μέσα από τις ιστοσελίδες τους, να προσεγγίσουν τον πολίτη, να τον ευαισθητοποιήσουν, να του δημιουργήσουν το κίνητρο προσφοράς, αλλά και να του δώσουν με σαφήνεια το πλαίσιο λειτουργίας του ως εθελοντής.

Θα αναπτύξουμε ερωτήματα που κινούνται εντός του βασικού πυρήνα του θέματος, που στη συνέχεια θα επιχειρήσουμε να απαντήσουμε, εξάγοντας τα όποια δυνατά συμπεράσματα είναι δυνατόν να εξαχθούν.

SUMMARY

The present paper deals with the topic of "Social Care Structures and Volunteering". A long-term relationship, with changes and adaptations to the social environment, the customs and traditions of the peoples. We will look for the basic principles and values, the timeless motives of giving in front of human need.

We will see the voluntary action of the individual within the Social Care Structures in the modern world, in the Greek reality. We will attempt to bring the topic into the internet world on a practical level. We will look for how the ordinary citizen through the internet can gain an opinion specifically in relation to his intention to contribute voluntarily. On the other hand, we will see the readiness of the Structures through their websites to approach the citizen, to make them aware, to create the motivation to donate, but also to clearly give them the context of their operation as a volunteer.

We will develop questions that move within the core of the topic, which we will then attempt to answer, drawing whatever possible conclusions can be drawn.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

«Όταν δεν δίνεις και περιμένεις να πάρεις, είσαι εγωιστής. Όταν δίνεις και περιμένεις να πάρεις, είσαι άνθρωπος. Όταν δίνεις και δεν περιμένεις να πάρεις, είσαι κάτι παραπάνω. Είσαι Εθελοντής.»

Ανώνυμος (από την Ιστοσελίδα της ΕΛΕΠΑΠ)

Όταν ξεκινάς μια εργασία προστρέχεις σε βιβλιογραφικές πηγές, αντίστοιχες εργασίες άλλων για να διαμορφώσεις μία πρώτη εικόνα, ενώ παράλληλα αναπτύσσεις τον δικό σου σχεδιασμό ως προς πως θα προσεγγίσεις το αντικείμενο που στην περίπτωση μας είναι: **«Δομές Κοινωνικής Φροντίδας και Εθελοντισμός»**

Μια από τις προσφιλέστερες τακτικές εργασιών με θέματα που συνδέονται με τις Δομές Κοινωνικής Φροντίδας είναι η «σωρηδόν» αναφορά σ' αυτές συνήθως, αποσπασματικά και σχεδόν πάντα διεκπεραιωτικά εκπληρώνοντας την λογική του ότι «έτσι πρέπει, γιατί έτσι συνηθίζεται» Στη παρούσα εργασία στο μέτρο του δυνατού θα αποφευχθεί, στη λογική ότι οι Δομές Κοινωνικής Φροντίδας όλων των μορφών, όλων των φορέων, είναι η έκφραση της κοινωνικής πολιτικής ενός κράτους ή και μιας κοινωνίας που επιλέγεται, σε ομαλές περιόδους, μέσα από τους εκλογικούς κύκλους και τις ανάλογες επιλογές, ενώ σε έκτακτες περιόδους κρίσης, από την έκταση και την πίεση της κατάστασης. Άρα αυτό είναι το πεδίο δράσης του οργανωμένου εθελοντισμού που θα εξετάσουμε.

Είναι γενική η «έκπληξη» όσων έχουν ασχοληθεί με το θέμα του εθελοντισμού γιατί ενώ έχει σημειωθεί πρόοδος σε διάφορους τομείς της ζωής μας, στο χώρο του εθελοντισμού υπάρχει υστέρηση. Οι λόγοι που αναπτύσσονται πολλοί, ατομικισμός, αποξένωση, αδιαφορία για τον διπλανό σου και το κοινωνικό σύνολο. Θα μας επιτραπεί να υποστηρίξουμε ότι αρκετοί από τους γράφοντες φαίνεται ότι δεν υπήρξαν ποτέ εθελοντές και «κολυμπούν» σε θεωρίες και αναμασήματα άλλων εργασιών.

Η βιωματική διάσταση θα είναι παρούσα σε αυτή την εργασία. Και δεν μπορεί να γίνει αλλιώς όταν πίσω από αυτές τις λιτές γραμμές, θα βρίσκονται ως μόνιμο μοτίβο, ατελείωτες ώρες έξω από Σούπερ Μάρκετ να συλλέγεις τρόφιμα για όσους έχουν ανάγκη. Σαββατοκύριακα στο νοσοκομείο, να κρατάς συντροφιά σε

μοναχικούς γέροντες λίγο πριν το τέλος. Καυτές καλοκαιρινές ημέρες του 2015 σε αλάνες που γίνονταν βιαστικά καταυλισμοί προσφύγων. Ώρες κοντά σε μικρά προσφυγόπουλα, αλλά και διάβασμα παιδιών σε φορείς παιδικής προστασίας. Κλεφτές ώρες από την δουλειά, για εκπαίδευση και επανεκπαίδευση.

Επίσης προσφιλές αντικείμενο διερεύνησης για να γεμίσουν οι σελίδες μιας εργασίας είναι η σύγκριση της χώρας μας με τις αναπτυγμένες δυτικό ευρωπαϊκές χώρες, τις χώρες της σκανδιναβικής χερσονήσου. Πρόκειται για αδιέξοδη σύγκριση. Ίσως αξία να είχε πως ως κοινωνία «καταφέραμε» να χάσουμε την έννοια της εθελοντικής προσφοράς που υπήρχε στο τόπο μας. Από τις μεγαλοαστές κοπέλες του Ερυθρού Σταυρού και τις Βασιλικής Πρόνοιας, έως τους ξωμάχους γης των απομονωμένων χωριών της ορεινής Ελλάδας, που προσέφεραν μεροκάματα να ανοίξει ο δρόμος σύνδεσης με την δημοσιά. Πότε; πως; χάθηκε αυτό το πνεύμα προσφοράς και συμμετοχής που εδραζόταν στο σεβασμό, στην αξιοπρέπεια και σε αυτό που αρεσκόμαστε να λέμε ότι αποτελεί μονοπώλιο του Έλληνα, το φιλότιμο. Υπάρχει τρόπος να ανακτηθεί;

Ένα μεγάλο τμήμα της εργασίας θα αναλωθεί στο ταίριασμα συγκεκριμένων Δομών Κοινωνικής Φροντίδας και εθελοντισμού. Ως μέσον θα χρησιμοποιήσουμε το διαδίκτυο και την πληροφόρηση του πολίτη ως προς τις δυνατότητες να ενταχθεί σε ομάδες εθελοντών. Όλα βέβαια ξεκινούν από την παραδοχή ότι δεν μπορεί να υπάρχει ως Δομή Κοινωνικής Φροντίδας και να μην έχει μία αυτόνομη ή έστω φιλοξενούμενη διαδικτυακή παρουσία.

Μέσω αυτής της διασύνδεσης θα επιχειρήσουμε να εξετάσουμε ζητήματα όπως, τι εθελοντή θέλουμε, γιατί τον χρειαζόμαστε, τον εκπαιδεύουμε; τον καθοδηγούμε; πόσο πραγματικά τον χρησιμοποιούμε όταν τον έχουμε;

Αναγνωρίζουμε ότι το τελευταίο ερώτημα, ως προς το πως και με ποιο τρόπο στη πράξη χρησιμοποιεί μια Δομή τον εθελοντή, είναι το δυσκολότερο ακόμα και να διερευνηθεί πόσο μάλλον να απαντηθεί.

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Ευχαριστίες.....	1
Συνομογραφίες.....	2
Περίληψη.....	3
Εισαγωγή.....	4

ΜΕΡΟΣ Α΄ ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

1. Βάζοντας το κάρο μπροστά από το άλογο.....	9
2. Δομές Κοινωνικής Φροντίδας	11
2.1 Τροφή για σκέψη.....	11
2.2 Ανθρώπινες ανάγκες.....	13
2.3 Κοινωνική Πολιτική και Κοινωνική Δικαιοσύνη.....	13
2.4 Μια σταγόνα ιστορίας.....	15
2.5 Κράτος Πρόνοιας.....	18
2.6 Το Ελληνικό παράδοξο.....	20
2.7 Διάρθρωση των Δομών Κοινωνικής Φροντίδας στην Ελλάδα.....	21
3. Εθελοντισμός.....	22
3.1 Ο εθελοντισμός και προσωπικό κέρδος;	22
3.2 Οργανωμένη προσφορά εργασίας ή ότι καλύτερο, όσο μπορώ καλύτερα;	23
3.3 Πόσο ο εθελοντισμός ταυτίζεται με την δράση των ΜΚΟ των Ιδιωτικών μη Κερδοσκοπικών οργανώσεων και μαζί δημιουργούν την κοινωνία των πολιτών;.....	24
3.4 Πόσο το κίνητρο καθορίζει την εθελοντική προσφορά μετατρέποντας την σε εθελοντική δράση;.....	25
3.5 Πόσο αποδεκτό είναι το γενικό καλό που επιδιώκεται μέσω του εθελοντισμού ;.....	26
3.6 Τελικά τον θέλουμε τον εθελοντισμό;.....	27

ΜΕΡΟΣ Β'
ΔΟΜΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ & ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ
(έρευνα στο διαδίκτυο)

1. ΔΟΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ.....	28
1.1 Κέντρο βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ» - Βρεφοκομείο «ΑΓ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ»..	28
1.2 Κέντρα Φροντίδας Οικογένεια.....	30
1.3 Μονάδες Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας (Ν.Π.Ι.Δ. – Μ.Κ.Ο.)..	31
1.4 Κέντρα Παιδικής Μέριμνας (Ν.Π.Δ.Δ.).....	32
1.5 Εκκλησιαστικά Ιδρύματα.....	32
1.6 Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων.....	34
1.7 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ).....	35
1.8 Οργανισμοί και δομές φροντίδας παιδιών ΑΜΕΑ.....	36
1.9 Σχολείο Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης.....	37
2. ΔΟΜΕΣ ΓΙΑ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΥΣ.....	38
2.1 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων Κ.Α.Π.Η.....	38
2.2 Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων Κ.Η.Φ.Η.....	39
2.3 Βοήθεια στο Σπίτι.....	40
2.4 Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων.....	41
2.5 Θεραπευτήρια Χρονίων Παθήσεων.....	43
3. ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ.....	44
3.1 Ψυχιατρικές Νοσοκομειακές Μονάδες – Εξωτερικά Ιατρεία.....	45
3.2 Κέντρα Ψυχικής Υγείας (ενηλίκων-παιδιών & εφήβων).....	46
3.3 Ξενώνες βραχείας παραμονής.....	47
3.4 Δομές Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης (οικοτροφεία).....	47
3.5 Προστατευμένα Διαμερίσματα.....	48
3.6 Κινητές Μονάδες Ψυχικής Υγείας.....	49
3.7 Κέντρα Ημέρας.....	49

4. ΔΟΜΕΣ ΑΠΕΞΑΡΤΗΣΗΣ.....	51
5. ΔΟΜΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ.....	53
5.1 Δομές Φίλοξενίας	54
6. ΔΟΜΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ.....	55
7. ΛΟΙΠΕΣ ΔΟΜΕΣ.....	56

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ (απαντώντας τα ερωτήματα)

1. Ο εθελοντισμός και προσωπικό κέρδος;.....	59
2. Οργανωμένη προσφορά εργασίας ή ότι καλύτερο, όσο μπορώ καλύτερα;.....	59
3. Πόσο ο εθελοντισμός ταυτίζεται με την δράση των ΜΚΟ των Ιδιωτικών μη Κερδοσκοπικών οργανώσεων και μαζί δημιουργούν την κοινωνία των πολιτών;.....	60
4. Πόσο το κίνητρο καθορίζει την εθελοντική προσφορά μετατρέποντας την σε εθελοντική δράση;.....	61
5. Πόσο αποδεκτό είναι το γενικό καλό που επιδιώκεται μέσω του εθελοντισμού ;.....	62
6. Τελικά τον θέλουμε τον εθελοντισμό;.....	62
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΕΙΑ	66
ΥΠΕΡΣΥΝΔΕΣΜΟΙ	67

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΕΠΙΣΥΝΑΠΤΟΜΕΝΕΣ ΙΣΤΟΣΕΛΙΔΕΣ

από 69 έως 102

ΜΕΡΟΣ Α΄

ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

«Επί τάπητος» ένα τέτοιο θέμα, το πρώτο που αναζητά κανείς είναι ένα πλαίσιο προσέγγισης ικανό να καλύψει το εύρος και τις ιδιαιτερότητές του, χωρίς να χαθεί σε πλατειασμούς και επαναλήψεις κενού περιεχομένου. Στόχος είναι η δημιουργία μίας θεωρητικής παρακαταθήκης η οποία θα χρησιμοποιηθεί εκτενώς στη συνέχεια της εργασίας.

1.Βάζοντας το κάρο μπροστά από το άλογο.

Ο τίτλος της εργασίας είναι «Δομές Κοινωνικής Φροντίδας και Εθελοντισμός». Θα ήταν λογικό η θεωρητική εξέταση να ξεκινούσε από της Δ.Κ.Φ. της θα ξεκινήσουμε ανάποδα , από τον εθελοντισμό και τον εθελοντή, αυτόν τον τόσο γνωστό, αλλά τελικά άγνωστο και για την χώρα της περιορισμένης εμφανίσεως. Επιχειρώντας να βρούμε τον «μίτο της Αριάδνης» βρισκόμαστε μπροστά σε ένα μυθικό παράδειγμα **εθελοντή**, του Θησέα, που εθελοντικά συμμετείχε στην αποστολή των νέων της Αθήνας, θυσία στον Μινώταυρο. Όλοι επικεντρώνονται στο τελικό αποτέλεσμα, ότι δηλαδή ο Θησέας σκότωσε το τέρας, ξεχνώντας πως η ιστορία ξεκινά από μία πραγματικά ουμανιστική απόφαση του ήρωα. Να διακινδυνεύει την ζωή του συμμετέχοντας και μοιραζόμενος την ύπαρξή του με την μοίρα των άλλων νέων, κάτι που κανείς δεν του ζήτησε, αντίθετα ο πατέρας του ο Αιγαίας, τον απέτρεπε.

Μήπως αυτή η μυθολογική εξερεύνησή της, της δίνει και τα πρώτα στέρια δεδομένα της; Έχουμε σίγουρα μια Δομή, την Αθήνα, με τους χειμαζόμενους κατοίκους της. Έχουμε ιεραρχία, μέσα επίτευξης σκοπού, συνθήκες, και κυρίως απάνθρωπο πρόβλημα. Από την άλλη έρχεται ο ξένος Θησέας στη Πόλη, αντιλαμβάνεται, συμπονά και αποφασίζει, με ελεύθερη βούληση να συμμετάσχει εθελοντικά στην ομάδα των νέων, αναλαμβάνοντας ρίσκο ζωής για να κάνει καλύτερη την ζωή αυτών που νιώθει πια ως συμπολίτες του. Μια σύγχρονη θεώρηση και στο πνεύμα των πιο πάνω είναι αυτή των Lim και DeSteno 2016, «οι υπάρχουσες μελέτες δείχνουν ότι η εμπειρία δυσκολιών και κακουχίας συνδέεται θετικά με την τάση συμμετοχής σε εθελοντικές δράσεις λόγω του ότι μετά από τέτοιες καταστάσεις νοιώθουμε συμπόνια και ενισχύεται η **ενσυναίσθηση**».

Ο **εθελοντισμός** και ιδιαίτερα ο εθελοντής έχουν έντονο συναισθηματικό αποτύπωμα στην κοινωνία. Η **Κοινωνική Δομή Φροντίδας** είναι το πλαίσιο, η έκφραση του σκοπού, κινεί μέσα, ανθρώπους, πηγές, συντονίζει την δράση στην οποία θα συμπεριληφθεί ο εθελοντισμός και θα υλοποιηθεί η συμμετοχή του εθελοντή. Ο εθελοντισμός με έκφραση τον εθελοντή συχνά είναι το συμπλήρωμά της, στις περιπτώσεις που θα δούμε, όχι πάντα αναγκαίο ή καλύτερα αναζητήσιμο.

Κοινωνικές Δομές Φροντίδας λοιπόν κι αμέσως το μυαλό πάει σε οικεία ονόματα, ακόμα και σε συσκευασίες προϊόντων. Ένα παιδάκι που χαρούμενα γελάει, μια κιβωτός στη θάλασσα, ένα παιδάκι με αναπηρικό καροτσάκι μια καρδιά, της παππούς με μια γιαγιά με μπαστούνια. Ονόματα που πίσω της υπάρχουν οργανισμοί, κάποιες φορές τεράστιοι, που τον τελευταίο καιρό καταρρέουν από το αλόγιστο βάρος της πλεονεξίας αυτού που προβαλλόταν. Και θα μπορούσε - λανθασμένα- να υποστηριχθεί ότι οι Κοινωνικές Δομές Φροντίδας αποτελούν σύγχρονες εκφράσεις του κοινωνικού κράτους ή του κράτους πρόνοιας. Είναι έτσι; Κι αφού αναφερθήκαμε σε ονόματα της αναφέρουμε σε ακόμα ένα «Βασιλειάδα». Η «Βασιλειάδα» ήταν το κέντρο της φιλανθρωπικής δράσης του Μεγάλου Βασιλείου. «Μια νέα πόλη» της την περιέγραφε ο Άγιος Γρηγόριος ο Θεολόγος. Περιελάμβανε έναν μεγαλοπρεπή Ναό, νοσοκομείο – με πλήρη εξοπλισμό και μεγάλο αριθμό ιατρών, νοσοκόμων και βοηθητικού προσωπικού- λεπροκομείο, πτωχοκομείο, ορφανοτροφείο και γηροκομείο. Της είχαν ανεγερθεί οικήματα για τη φιλοξενία των κληρικών και του προσωπικού που υπηρετούσε στα ιδρύματα αλλά και για της άρχοντες, της κρατικούς λειτουργούς και της πολίτες από της περιοχές που επισκέπτονταν τη «Βασιλειάδα». Πως γίνεται να αλλάζει η δυτικόφερτη εικόνα του Αγίου Βασίλη με τα άσπρα γένια και την αστεία κόκκινη φορεσιά, με τον εκπληκτικό τεχνοκράτη που δημιούργησε και λειτούργησε αυτό τον οργανισμό. Από πληροφορίες που έχουμε πάλι από τον Άγιο Γρηγόριο, γνωρίζουμε το εξαιρετικού επιπέδου μάρκετινγκ του Αγίου Βασιλείου ώστε να ανοίξει τα πουγκιά των πλουσίων, αλλά και ως μάνατζερ, άνετα θα ήταν της σύγχρονος CEO σε μια μεγάλη πολυεθνική. Στη «Βασιλειάδα» ο εθελοντισμός και ο εθελοντής ήταν στη καρδιά της λειτουργίας της, με βασικό **κίνητρο** για πολλούς να σώσουν την ψυχή της, καθώς ως μοναχοί ήταν αφιερωμένοι στο Θεό.

Το **Κίνητρο** στις κοινωνικές επιστήμες υπεραναλύεται, αποτελεί το «Άγιο Δυσκοπότητα» της ψυχολογίας κι όλα αυτά γιατί είναι μια εσωτερική λειτουργία

του ανθρώπου η οποία δημιουργεί, κατευθύνει και διατηρεί μια συμπεριφορά. Τα κίνητρα εμφολωθούν στη σχέση αιτίας, αποτελέσματος στην ανθρώπινη συμπεριφορά και δράση και τελικά την καθορίζουν. Είναι ένα ψυχολογικό στοιχείο που καθοδηγεί, διατηρεί και καθορίζει τη συμπεριφορά της ατόμου.

Στην παρούσα εργασία τα κίνητρα είναι πανταχού παρόν. Συνειδητά ή ασυνειδητά, εγγενή ή επίκτητα, τελικά καταλήγουμε στο σκληρό πυρήνα της ανθρώπινης ύπαρξης που είναι τα **ένστικτα**. Η θεωρητική προσέγγιση των κινήτρων είναι άκρως ενδιαφέρουσα αλλά αποπροσανατολιστική, γι αυτό περιοριζόμαστε να τα εντοπίσουμε νοούμενα ως, **επιθυμίες, συμφέροντα, προσδοκίες, κινήσεις, προθέσεις, πάθη και στάσεις**.

2. Δομές Κοινωνικής Φροντίδας

2.1 Τροφή για σκέψη. Επαναφορά στην Τάξη της εργασίας «Δομές Κοινωνικής Φροντίδας και Εθελοντισμός» στη σωστή σειρά.

Μία Κοινωνική Δομή Φροντίδας προκύπτει ως απάντηση σε μία **ανάγκη ή κατάσταση** που δημιουργεί **πρόβλημα** σε μια ομάδα **ανθρώπων**. Τι εννοούμε όταν λέμε απάντηση. Όλοι θα θέλαμε να είναι **η λύση** στο πρόβλημα, στην πραγματικότητα όμως είναι προσπάθεια αντιμετώπισης του πιο πιεστικού μέρους του προβλήματος κι όχι για όλα τα μέλη της ομάδας αναφοράς. Ωστόσο είτε λύση, είτε προσπάθεια αντιμετώπισης, προϋπόθεση είναι κατ' αρχή η αναγνώριση της ανάγκης -όσο δεν καλύπτεται- ως πρόβλημα, κάτι που δίνει τη βάση της βούλησης δημιουργίας μιας Κοινωνική Δομή Φροντίδας. Βούληση Δημιουργίας έχοντας τα κατάλληλα μέσα: υλικοτεχνική υποδομή, κατάλληλο ανθρώπινο δυναμικό, σχέδιο λειτουργίας. Όσο πιο συγκεκριμένα και δεδομένα είναι όλα τα ανωτέρω, τόσο η έκταση κάλυψης και η ποιότητα των προσφερόμενων υπηρεσιών θα προσεγγίζει τον επιδιωκόμενο στόχο.

Αλλά ποιος είναι ο «Επιδιωκόμενος στόχος». Τι ανόητη ερώτηση θα έλεγε κανείς με όσα ήδη αναφέραμε. Μα φυσικά η κάλυψη της ανθρώπινης ανάγκης. Ένα παράδειγμα για να αποδείξουμε ότι δεν είναι και τόσο ανόητη ερώτηση ως προς τον «Επιδιωκόμενο στόχο». Από το 2011 έχουμε σειρά ευρωπαϊκών οδηγιών (**2011/93/EE και 2012/29/EE**) για την αντιμετώπιση της παιδικής κακοποίησης και ιδιαίτερα της σεξουαλικής, θέματα δηλαδή που με τραγικό τρόπο αναδεικνύονται σχεδόν καθημερινά. Για την πρώτη οδηγία (**2011/93/EE**) για την

καταπολέμηση της σεξουαλικής κακοποίησης παιδιών, πρόσφατα η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αποφάσισε να αποστείλει προειδοποιητική επιστολή σε τέσσερα κράτη μέλη, μεταξύ των οποίων και η Ελλάδα, για να διασφαλίσει την ορθή μεταφορά στο εθνικό δίκαιο όλων των απαιτήσεων της οδηγίας. Ωστόσο πριν λίγους μήνες είχε ανακοινωθεί το ΕΘΝΙΚΟ ΣΧΕΔΙΟ ΔΡΑΣΗΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΑΙΔΙΩΝ ΑΠΟ ΤΗ ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΗ ΚΑΚΟΠΟΙΗΣΗ ΚΑΙ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥΣΗ 2022-2027, ένα σχέδιο καλών προθέσεων και ελάχιστων δυνατοτήτων υλοποίησης από τις υφιστάμενες δομές. Η δεύτερη οδηγία **(2012/29/ ΕΕ)** για τη θέσπιση ελάχιστων προτύπων σχετικά με τα δικαιώματα, έγινε τελικά νόμος με τον Ν. 4478/2017 (ΦΕΚ Α 91/23-6-2017). Για 2 χρόνια έμεινε εντελώς στα χαρτιά, το 2019 με τον Ν.4640/2019 αρθ. 35, ιδρύονται τα λεγόμενα «Σπίτια του Παιδιού» σε Αθήνα – Θεσσαλονίκη – Πειραιά – Ηράκλειο, ενώ για τις υπόλοιπες περιοχές υποτίθεται ότι καλύπτονται από τις Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής. Τι έγινε πραγματικά; Τα «Σπίτια του παιδιού» μόλις πριν λίγους μήνες αρχίσαν να παίρνουν υποθέσεις κυρίως της Αθήνας. Είχαν γίνει προσλήψεις αλλά δεν είχαν κτηριακές υποδομές, για χρόνια οι εργαζόμενοι κάθονταν, μερικοί μάλιστα παραιτήθηκαν. Η κάλυψη βέβαια είναι ελάχιστη και μηδενική στην υπόλοιπη Ελλάδα γιατί οι Υπηρεσίες Επιμελητών Ανηλίκων και Κοινωνικής Αρωγής όσες και όπου υπάρχουν, κι όσες έχουν δικά τους γραφεία, είναι υποστελεχωμένες και με μικτά καθήκοντα που αφορούν και τις εναλλακτικές ποινές των ενηλίκων. Τελικά μήπως συχνά ο «Επιδιωκόμενος στόχος» είναι να φαίνεται ότι καλύπτεται η ανάγκη; Αναρωτήθηκε κανένας όλα αυτά τα παιδιά που αποκαλύπτουν κακοποίηση και σεξουαλικά εγκλήματα, όταν ολοκληρωθούν οι ανακριτικές διαδικασίες, που γίνονται σε Αστυνομικά Τμήματα, ή Ανακριτικά γραφεία και όχι στα ειδικά Γραφεία Κατάθεσης Ανηλίκου με δυνατότητα βιντεοσκόπησης για να αποφεύγεται η δευτερογενής κακοποίηση, και φύγουν από πάνω τους τα φώτα της δημοσιότητας που καταγγέλλουν με φρικώδεις αναφορές τα ΜΜΕ, τί γίνονται; Στην συντριπτική τους πλειοψηφία αφήνονται στη τύχη τους και σε τακτά χρονικά διαστήματα σε βάθος χρόνων, καλούνται σε δικαστικές αίθουσες να ξαναζήσουν την φρίκη τους ως μάρτυρες κατηγορίας.

Έχοντας αυτά υπόψιν μπορούμε να συνεχίσουμε την θεωρητική μας περι-πλάνηση

2.2 Ανθρώπινες ανάγκες. Έχει χυθεί πολύ μελάνι, τρισεκατομμύρια πίζελ έχουν χρησιμοποιηθεί για να αναφερθούν σ' αυτές. Αν θέλουμε να μπούμε κατ' ευθείαν

στο θέμα μας θα λέγαμε ότι: Η κάλυψη των αναγκών του ανθρώπου είναι απαραίτητη προϋπόθεση για την επιβίωση και την ψυχική του ισορροπία. Βιολογικές και Κοινωνικές ανάγκες, που μόνο ως αντικείμενα εξέτασης μπορούμε να τις δούμε ξεχωριστά, γιατί στην πραγματικότητα αποτελούνται από αλληλοσυμπληρούμενες ψηφίδες αναγκών. Ιδανικό, όλοι οι άνθρωποι να μπορούν να καλύπτουν τις ανάγκες τους. Γίνεται; Όχι και ως συνέπεια αυτού έρχεται ο θεσμός της Κοινωνικής Πρόνοιας ώστε να καλύπτονται οι ανάγκες εκείνων των ατόμων ή ομάδων πληθυσμού μιας χώρας που δεν μπορούν να τις καλύψουν μόνοι τους. Το δίκτυο δε των υπηρεσιών οι οποίες υπάρχουν σε μια χώρα για να καλύψουν ακριβώς αυτές τις ανάγκες αποτελεί το Σύστημα της Κοινωνικής Πρόνοιας.

Όλο αυτό φαίνεται αυτονόητο για τις χώρες που απαρτίζουν τον αναπτυγμένο κόσμο, ανεξαρτήτως της έκτασης και του τρόπου εφαρμογής. Από την άλλη θα μπορούσε να ισχυριστεί κανείς ότι είναι τα ψίχουλα από ένα πλούσιο τραπέζι που απολαμβάνουν οι ισχυροί. Συχνά το βρίσκουμε ψυχρά απλοποιημένο ως ακόμα ένα προϊόν κόστους, οφέλους. Ωστόσο πριν συνεχίσουμε θα ήταν καλό να σταματήσουμε μπροστά σε δύο νούμερα. Το πρώτο, τα χιλιάδες χρόνια που χρειάστηκε να περάσει η ανθρωπότητα ώστε να φτάσει σ' αυτή την κατάκτηση. Το δεύτερο, τα δισεκατομμύρια του πληθυσμού της γης που δεν συμμετέχουν. Για το πρώτο δεν χρειάζεται ιδιαίτερη ανάλυση. Ωστόσο τρανταχτή απόδειξη της μη συμμετοχής του παγκόσμιου πληθυσμού είναι η διατύπωση των περισσότερων ορισμών που αναφέρονται γεωγραφικά «σε μία χώρα», κάτι που ήδη κάναμε λίγο πιο πάνω.

Βεβαίως υπάρχουν υπέροχα και ελπιδοφόρα κείμενα όπως του ΟΗΕ το 1948. Έχουμε την Οικουμενική Διακήρυξη των Δικαιωμάτων των Ανθρώπων και την **προσπάθεια δέσμευσης** των κρατών-μελών για την τήρηση και προστασία των θεμελιωδών υποχρεώσεων που έχουν προς ΚΑΘΕ άνθρωπο-πολίτη. Ωστόσο, μέχρι η Προσπάθεια Δέσμευσης, γίνει μόνο Δέσμευση, έχουμε ακόμα πολύ δρόμο.

2.3 Κοινωνική Πολιτική και Κοινωνική Δικαιοσύνη. Κοινωνική Πολιτική ως υπερασπιστής της Κοινωνικής δικαιοσύνης ή Κοινωνική Δικαιοσύνη με εργαλείο την Κοινωνική Πολιτική. Θα μπορούσε να υποστηριχθεί ότι και τα δύο από την στιγμή που συνυπάρχουν κινούνται στην ανθρωπιστική ιδεολογική σφαίρα . Όμως όταν η Κοινωνική Δικαιοσύνη εκφράζεται μέσω της Κοινωνική Πολιτικής έχουμε

πλέον μία πραγματικά ανθρωποκεντρική προσέγγιση. Με πιο απλά λόγια δεν είναι ο «πατερούλης» που προσπαθεί να μοιράσει δικαία, αλλά η θεσμοθετημένη αναγνώριση των αναγκών μέσα από μια συμμετοχική διαδικασία που υπερασπίζει, ενισχύοντας, το δικαίωμα της ίσης συμμετοχής, όχι μόνο σε υλικά αγαθά και υπηρεσίες, αλλά ίσως το σημαντικότερο, σε ευκαιρίες εξέλιξης.

Πραγματικά η πλέον παραδεκτή θεώρηση της Κοινωνικής Δικαιοσύνης είναι ότι μέσω αυτής καταπολεμούνται οι οικονομικές και κοινωνικές ανισότητες, άρα ότι πρόκειται για μια έννοια που αφορά και ενισχύει κυρίως τις ευάλωτες ομάδες της κοινωνίας μας.

Ωστόσο, ο όρος Κοινωνική Δικαιοσύνη σταδιακά αποκτάει ένα ευρύτερο περιεχόμενο που καλύπτει εν τέλει το σύνολο των κοινωνικών ομάδων και όχι μόνο τις πιο ευάλωτες από αυτές. Σύμφωνα με τον ορισμό αυτόν, η Κοινωνική Δικαιοσύνη κινείται σε μια ακριβοδίκαιη – αμερόληπτη και ταυτοχρόνως ευαίσθητη διανομή ή αναδιανομή των καρπών της οικονομικής ανάπτυξης.

Αναδεικνύεται έτσι στον ορισμό αυτόν η ακριβοδικία, δηλαδή η κατ' αξίαν διανομή των αγαθών, ως ισότιμη με την ανθρωπιστική ιδέα της κοινωνικής αλληλεγγύης. Με άλλη διατύπωση, μια κοινωνία δεν αρκεί να μεριμνά για την προστασία των ευάλωτων ομάδων της, λαμβάνοντας μέτρα που αφορούν την ενίσχυση της δημόσιας υγείας, της δημόσιας παιδείας, της κοινωνικής ασφάλισης, της κοινωνικής πρόνοιας κ.λπ. Αντίθετα, πρωταρχικό έργο της κοινωνίας αυτής είναι, επίσης, να διασφαλίζει την αξιοκρατική ισότητα των ευκαιριών σε μορφωτικό και επαγγελματικό επίπεδο και να συμπαρίσταται με ουσιαστικά μέτρα σε όσα από τα μέλη της είναι άξια σε κάποιον τομέα και διακατέχονται από την επιθυμία να πραγματοποιήσουν μια επιτυχημένη σταδιοδρομία (Νέστορας Κουράκης Καθημερινή 16-12-2021.)

Τις ημέρες που γράφονται αυτές οι γραμμές, θρηνούμε την απώλεια τόσων άδικα χαμένων συνανθρώπων μας στο σιδηροδρομικό ατύχημα στα Τέμπη. Αν σ' αυτή την χώρα είχαμε «αξιοκρατική ισότητα των ευκαιριών σε μορφωτικό και επαγγελματικό επίπεδο» πόσο διαφορετική θα ήταν η ζωή μας. Πόσο θα είχαμε περιορίσει όλα αυτά τα συντεχνιακά καρκινώματα που προσπορίζονται για τους λίγους «τους δικούς μας» τις ευκαιρίες και κλείνοντας ερμητικά τον δρόμο σε κάθε τι που θα ανανέωνε και σίγουρα θα άλλαζε το ελεγχόμενο περιβάλλον.

2.4 Μια σταγόνα ιστορίας. Δανειζόμαστε τον τίτλο μιας γνωστής σειράς βιβλίων –του Δημήτρη Καμπουράκη- με μικρές ιστορίες για να κάνουμε κι εμείς το ίδιο. Να ανατρέξουμε με μεγάλα ιστορικά άλματα την εμφάνιση συνθηκών και δομών προστασίας κυρίως προς τους αδυνάτους.

Κώδικας του Χαμουραμί (1972-1750 π.Χ.) όπου γίνεται αναφορά για την φροντίδα του Βασιλιά υπέρ των φτωχών και των αδυνάτων. Έτσι περιλαμβάνει νόμους που ρυθμίζουν την συμπεριφορά των ανθρώπων, τις υποχρεώσεις τους προς το κράτος και διατάξεις για την φροντίδα και την προστασία των υπηκόων αλλά και των σκλάβων.

Γενικά υπάρχουν μαρτυρίες για κάποιο είδος φροντίδας υπέρ των φτωχών και των αδυνάτων στους αρχαίους λαούς της Ανατολής.

Στην αρχαία Ελλάδα από τον Ιπποκράτη και τον Γαληνό όπου υπήρχε μέριμνα για ιατρική φροντίδα και των φτωχών και των αδυνάτων, έως τους Λυκούργο, Πεισίστρατο, Κίμωνα, Σόλωνα και τον χρυσό αιώνα της Αθηναϊκής Δημοκρατίας, όπου θεσπίζονται μέτρα Κοινωνικής Προστασίας και ιδιαίτερα των ορφανών και των χήρων, την συνταξιοδότηση των αναπήρων και των γερόντων, τη δωρεά σίτιση στο πρυτανείο.

Αλλά και στην εποχή της Ρωμαϊκής Αυτοκρατορίας όπου έχουμε την διανομή ρούχων και τροφίμων στους αδυνάτους.

Από την σύσταση της πρώτης Εκκλησίας δημιουργείται και ο θεσμός των διακόνων με βασικό έργο τους την Οργάνωση της Φιλανθρωπίας αλλά και την διοργάνωση των δείπνων της Αγάπης, τα συσσίτια.

Μετά δε την επικράτηση του Χριστιανισμού και την αναγνώρισή του ως επίσημης θρησκείας πολλών χωρών, αναβαθμίστηκε ο ρόλος της Εκκλησίας, ιδιαίτερα ως προς την επίλυση των Κοινωνικών Θεμάτων.

Στην Βυζαντινή περίοδο ήδη έχουμε αναφέρει τον Μέγα Βασίλειο, ο οποίος δεν αρκείται στο να βοηθά με όλα τα μέσα στην αντιμετώπιση των αναγκών των φτωχών και των αδυνάτων αλλά ίδρυσε ένα συγκρότημα ιδρυμάτων, εργαστηρίων, ξενώνων την Βασιλειάδα.

Κατά την περίοδο της Τουρκοκρατίας, η Εκκλησία ήταν σε μεγάλο βαθμό ο φορέας άσκηση Κοινωνικής Πολιτικής. Τα Ορθόδοξα ιδρύματα, με την μορφή των Βακουφίων τύγχαναν σεβασμού από τις οθωμανικές αρχές και μέσω αυτών προσπαθούσε σε μεγάλο βαθμό να καλύψει τις ανάγκες των υπόδουλων για

εκπαίδευση, περίθαλψη και κοινωνική προστασία. Σε έργα πρόνοιας εκείνη την εποχή συνέβαλαν, συμμετέχοντας τις περισσότερες φορές σε προνομιακούς φορείς της εκκλησίας, οι Συνεταιρισμοί, οι Συντεχνίες, οι Δημογέροντες καθώς και ο Απόδημος Ελληνισμός.

Από την Αναγέννηση στην Βιομηχανική Επανάσταση. Στην βιομηχανική επανάσταση δημιουργήθηκαν Κοινωνικά Προβλήματα. Η μεγάλη κοινωνική ανισότητα μεταξύ εργαζομένων και εργοδοτών δημιουργεί καταστάσεις κοινωνικής εξαθλίωσης, που χρήζει αντιμετώπισης με την λήψη μέτρων προστασίας των εργαζομένων. Έτσι ιδρύεται το 1872 σε μια Γερμανική Πόλη ο Σύνδεσμος Κοινωνικής Πολιτικής που οδηγεί στην ανάπτυξη της επιστήμης της Κοινωνικής Πολιτικής.

Αλλά και γενικά οι συνθήκες κάτω από τις οποίες εργάζονταν και ζούσαν οι εργάτες που ήταν άθλιες σε συνδυασμό με τις διαμαρτυρίες τόσο των ιδίων αλλά και ηγετών, οδήγησαν αναγκαστικά τις χώρες να λάβουν μέτρα υπέρ των εργαζομένων. Με τον Bismark το 1883 στη Γερμανία και τη θέσπιση προγραμμάτων Κοινωνικής Ασφάλισης στους τομείς υγείας, ατυχημάτων και αναπηρίας, που μάλιστα χρησιμοποιούνται και από άλλες βιομηχανικές χώρες ως πρότυπο για τη θέσπιση μέτρων Κοινωνικής Ασφάλισης.

Για να έρθουμε στη Ελλάδα. Το Νεοελληνικό κράτος της Χατζηκώσταινας που αδικαιολόγητα και απαξιωτικά της έδωσαν το προσωνύμιο Ψωροκώσταινα, από την ίδρυσή του το 1833 και μέχρι και το 1974 είχε να αντιμετωπίσει πολλά θέματα. Μετά την απελευθέρωση του Έθνους η κατάσταση ήταν τραγική. Πρώτιστο μέλημα ήταν η αντιμετώπιση του μέγα προβλήματος των ορφανών, των χήρων, των αναπήρων που είχε αφήσει πίσω του ο απελευθερωτικός αγώνας.

Με πρώτο Κυβερνήτη τον Καποδίστρια δημιουργούνται οι συνθήκες για την λειτουργία ορφανοτροφείων, νοσοκομείων, φυλακών, βρεφοκομείων. Λειτουργεί το πρώτο ορφανοτροφείο στην Αίγινα με χωρητικότητα 500 ορφανά, την λειτουργία του οποίου παρακολουθούσε ο ίδιος ο Κυβερνήτης τακτικά. Οι κοινωνικές ανάγκες είναι τόσο μεγάλες σε βαθμό που το νεοσύστατο κράτος δεν μπορεί να ανταποκριθεί. Έτσι από το 1836 άρχισαν να δημιουργούνται συντεχνίες και αλληλοβοηθητικά ταμεία με σκοπό την συνταξιοδότηση και την Κοινωνική ασφάλιση.

Όπως παρατηρεί ο Μαστρογιάννης (1960:A:24) «Στο νεοϊδρυθέν Ελληνικό κράτος η κοινωνική πρόνοια, ως εκδήλωση επιδιώξεως παροχής περιθάλψεως και προστασίας εις δυστυχούντας πολίτας είχε ως φορείς, κατά βάσιν και ως συνέχειά της από της εποχής της Τουρκοκρατίας παραδόσεως, τας Δημογεροντείας, την Εκκλησίαν και την αγαθοεργόν ιδιωτικήν πρωτοβουλίαν, τους Μεγάλους Ευεργέτας, η θαυμασία δραστηριότης των οποίων εις έργα αγαθοεργίας, φιλοπτωχίας και φιλομουσίας, έδιδε το μέτρον της μεγάλης εκτάσεως των αναγκών αλλά και της αδυναμίας εκ μέρους της οργανωμένης κοινωνίας όπως ανταποκριθεί επαρκώς εις ταύτας, δια μιας συστηματικής ασκήσεως μέτρων Κοινωνικής Δημόσιας Πρόνοιας».

Στην περίοδο βασιλείας του Όθωνα, γίνεται προσπάθεια αναδιοργάνωσης του κράτους με βάση τα δυτικά πρότυπα. Έτσι με νομοθετικές διατάξεις η ευθύνη της Κοινωνικής Πρόνοιας ανατίθεται στους Δήμους. Ιδρύονται Δημοτικά Βρεφοκομεία, τα οποία λειτουργούν ως σήμερα ως δημοτικές υπηρεσίες, Δημοτικά νοσοκομεία, όπως το Ελπίς. Παρά όμως την όποια προσπάθεια το μέγα βάρος συνεχίζει να το έχει η Εκκλησία και η ιδιωτική φιλανθρωπία.

Στα επόμενα χρόνια έχουμε την Μικρασιατική καταστροφή του 1922 και 1.500.000 ομογενείς πρόσφυγες, που σε οικιτή κατάσταση ζητούν άσυλο και προστασία από το Ελληνικό κράτος. Ήταν τόσα τα θέματα και οι συνέπειες από την όλη κατάσταση που είχε δημιουργηθεί στη χώρα με την άφιξη των προσφύγων, που αναγκαστικά συνεστήθη από την Κυβέρνηση το Υπουργείο Υγιεινής Πρόνοιας και Αντιλήψεως (ΝΔ 13-12-1922). Βασικό ρόλο στην αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων των προσφύγων έπαιξαν και πάλι οι φιλανθρωπικές οργανώσεις διότι είχαν ευελιξία και γρηγορότερη ανταπόκριση στην επίλυση των προβλημάτων. Εδώ συμβάλλει τα μέγιστα ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός. Έχουμε τον νόμο 6298/10 Οκτωβρίου 1934 “Περί Κοινωνικών Ασφαλίσεων”, ο οποίος άρχισε να εφαρμόζεται το 1937 και προέβλεπε τη σύσταση ενιαίου ασφαλιστικού φορέα του Ιδρύματος Κοινωνικών Ασφαλίσεων Ι.Κ.Α.

Το 1937 δε, ιδρύεται στην Αθήνα η “Ελευθέρη Σχολή Κοινωνικής Πρόνοιας” διά την εκπαίδευση επαγγελματικού προσωπικού για την στελέχωση των υπηρεσιών της πρόνοιας.

Μεσολαβεί όμως ο Β΄ Παγκόσμιος Πόλεμος και ο εμφύλιος, όπου τα κοινωνικά προβλήματα μεγιστοποιούνται. Όχι μόνο το Υπουργείο Πρόνοιας δεν μπορούσε

πλέον να ανταποκριθεί αλλά και αρκετά ιδρύματα έκλεισαν. Ο Διεθνής Ερυθρός Σταυρός σώζει στέλνοντας φάρμακα και τρόφιμα. Οι Ομογενείς της Αμερικής ιδρύουν ο 1940 την Ελληνική Πολεμική Περίθαλψη (Ε.Π.Π) με εράνους σ' όλη την Αμερική και τεράστια ανταπόκριση. Η Εκκλησία πάλι δρα με συσσίτια και διανομή φαρμάκων και ρούχων σε όλες τις Μητροπόλεις.

Με τον τερματισμό του πολέμου ξεκινά σχέδιο ανασυγκροτήσεως της χώρας χρηματοδοτούμενο από σχέδιο Marshal της Αμερικανικής Κυβέρνησης. Συνεπεία αυτού μεταξύ των άλλων σε κάθε έδρα των νομών της χώρας συνεστήθησαν (Αν. Νόμο 388/1945 836/1946) τα Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας ως Ν.Π.Δ.Δ. Τα Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας θα ανέλαμβάναν να καταγράφουν τους απόρους και να παρέχουν τις αναγκαίες υπηρεσίες. Παρά τις καλές προθέσεις, μια το γεγονός ότι η διοικητική διάθρωση των κέντρων βασίστηκε σε ξένα πρότυπα, από την άλλη ο διορισμός-χωρίς- διαγωνισμό υπαλλήλων χωρίς κατάλληλα προσόντα, δεν βοήθησαν ώστε να λειτουργήσουν έτσι όπως θα 'πρεπε κι έτσι όπως είχε σχεδιαστεί.

2.5 Κράτος Πρόνοιας. Οι Βάσεις για την ανάπτυξη του Κράτους Πρόνοιας ετέθησαν τον 19 αιώνα με την βιομηχανική επανάσταση όμως η χρυσή εποχή του ήταν η περίοδος (1945-1969). Σ αυτό συνέβαλλαν πολλές αιτίες π.χ. η οικονομική ανάπτυξη των βιομηχανικών χωρών, η δημογραφική σύνθεση του πληθυσμού. Αλλά και το γεγονός ότι μετά το τέλος του Β' Παγκοσμίου Πολέμου, οι λαοί επιζητούσαν την Ειρήνη, την Κοινωνική δικαιοσύνη και την ευημερία των πολιτών τους. Έτσι κάθε χώρα άρχισε να συνθέτει το Κράτος Πρόνοιας σε συνδυασμό με την κοινωνική, πολιτιστική και βέβαια οικονομική κατάσταση της κάθε χώρας.

Παρά τις διαφορές τόσο τις κοινωνικές, πολιτικές, πολιτιστικές, οικονομικές μεταξύ των κρατών υπάρχουν κοινά σημεία σε ομάδες κρατών ως προς το σύστημα κοινωνικής προστασίας που εφαρμόζουν. Όλα τα συστήματα Κοινωνικής Προστασίας σκοπεύουν στην αντιμετώπιση Κοινωνικών κινδύνων και στην πιθανή πρόληψή τους. Έτσι έχουμε τις διάφορες κατηγορίες ασφαλιστικών κινδύνων:

- α) Η ασθένεια
- β) Η μητρότητα
- γ) Η Αναπηρία
- δ) Το εργατικό ατύχημα, η επαγγελματική ασθένεια
- ε) Ο θάνατος

στ) Η ανεργία

ζ) Οι φυσικοί κίνδυνοι.

Το εύρος αλλά κυρίως η αντίληψη του τρόπου κάλυψης αυτών των κινδύνων δημιούργησαν τα λεγόμενα μοντέλα.

Το Σκανδιναβικό μοντέλο όπου επιδιώκεται η καθολική κάλυψη του πληθυσμού και όπου οι παροχές θεωρούνται κοινωνικό δικαίωμα όλων των πολιτών. Η χρηματοδότηση δε, βαρύνει κατά το μεγαλύτερο μέρος τον κρατικό προϋπολογισμό.

Το Αγγλοσαξονικό μοντέλο σύμφωνα με το οποίο κάθε πολίτης της χώρας έχει δικαίωμα στην κοινωνική προστασία του κράτους απλά και μόνο επειδή είναι πολίτης του κράτους. Το κράτος λοιπόν είναι βασικός πάροχος αυτής και η χρηματοδότηση γίνεται από την προοδευτική φορολογία και τις εισφορές.

Το Γερμανικό πρότυπο όπου ισχύει η αρχή της επικουρικότητας σύμφωνα με την οποία σε περίπτωση ανάγκης πρώτα θα εξαντληθούν οι δυνατότητες για βοήθεια από οικογένεια, φίλους, συγγενείς κι έπειτα θα αναζητηθεί βοήθεια από την τοπική κοινότητα, τον εθελοντισμό και τελευταία από την Κυβέρνηση δια τους κράτους.

Τέλος το πρότυπο των χωρών της Νότιας Ευρώπης, όπου περιλαμβάνεται και η Ελλάδα. Εδώ έχουμε ένα μεικτό σύστημα, αρκετά πολύπλοκο και με πολλά θέματα που το τελευταίο διάστημα γίνονται πολλές νομοθετικές παρεμβάσεις ως προς την βελτίωσή του. Καθοριστικός παράγοντας σ αυτό αποτελεί η μεγάλη οικονομική κρίση και οι κοινωνικές ανάγκες που προέκυψαν και που επιτέλους θα πρέπει να αντιμετωπιστούν οργανωμένα και με αποτελεσματικότητα.

Οικονομικές Υφέσεις και Κράτος Πρόνοιας.

Αιτίες κρίσης του κράτους πρόνοιας:

- 1) Η γήρανση του πληθυσμού και η συνεχόμενη αύξηση του προσδόκιμου ορίου ηλικίας. Με την ταυτόχρονη υπογεννητικότητα ιδιαίτερα στις χώρες της Ευρώπης. Αποτέλεσμα η δημιουργία προβλήματος στη χρηματοδότηση της Κοινωνικής Πρόνοιας.
- 2) Η οικονομική ύφεση και τα υψηλά ποσοστά ανεργίας.
- 3) Η παγκοσμιοποίηση της οικονομίας.
- 4) Η αυξανόμενη ζήτηση Κοινωνικών Υπηρεσιών που οδήγησε σε αύξηση μεγάλη των δαπανών γι' αυτές.

Μετά το 1975 η πρώτη σοβαρή νομοθετική ρύθμιση που αφορούσε την Κοινωνική Πρόνοια έγινε με τον νόμο 2646/1998 «για την οργάνωση και λειτουργία του Εθνικού Συστήματος Κοινωνικής Φροντίδας». Έτσι ξεκινά να λειτουργεί το Εθνικό Κέντρο Άμεσης Κοινωνικής Βοήθειας (Ε.Κ.Α.Κ.Β), η κατ' οίκον κοινωνική φροντίδα και ενοποιούνται το κέντρο βρεφών «Μητέρα», ο Εθνικός Οργανισμός Πρόνοιας και το Π.Ι.Κ.Π.Α σ' ένα ενιαίο φορέα τον Εθνικό Οργανισμό Κοινωνικής Φροντίδας (Ε.Ο.Κ.Φ).

Επίσης με τον ίδιο νόμο θεσμοθετείται και η τήρηση ειδικού μητρώου στο οποίο θα εγγράφονται οι Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις (Μ.Κ.Ο.), σύλλογοι και σωματεία, εφόσον πληρούν κάποιες προϋποθέσεις. Με αυτόν τον τρόπο μπορούσαν να παρέχουν μαζί με το δημόσιο τομέα Κοινωνικο-προνοιακές Υπηρεσίες.

Δημόσιες Υπηρεσίες Κοινωνικής Πρόνοιας οι οποίες ιδρύονται από το Κράτος.

Ιδιωτικές Υπηρεσίες Κοινωνικής Πρόνοιας που ιδρύονται με ιδιωτική πρωτοβουλία και λειτουργούν συνήθως ως νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου υπό την «εποπτεία» του κράτους. Έχουμε πρωτοβάθμια φροντίδα όπου παρέχονται υπηρεσίες σε τοπικό επίπεδο από τους δήμους και τις εθελοντικές οργανώσεις καθώς και τις οργανώσεις του κερδοσκοπικού τομέα.

Δευτεροβάθμια φροντίδα όπου μιλάμε για υπηρεσίες κλειστής ιδρυματικής φροντίδας, συνήθως σε επίπεδο Περιφέρειας.

Τριτοβάθμια φροντίδα όπου παρέχονται ειδικευμένες υπηρεσίες από την Κεντρική και Περιφερειακή Διοίκηση.

2.6 Το Ελληνικό παράδοξο. Το ονομάζουμε έτσι γιατί ενώ ονομαστικά τα ποσά που διατίθενται για την κάλυψη κοινωνικών αναγκών είναι μονίμως σε αναντιστοιχία με την αποτελεσματικότητά τους. Με δύο λόγια το Ελληνικό κράτος δεν μπορεί να ξεχωρίσει ποιοι έχουν και πόσο πειστικές είναι οι ανάγκες τους. Τα οικονομικά κριτήρια ήταν πάντα και εξακολουθούν πολύ περισσότερο τα τελευταία χρόνια των διαδοχικών κρίσεων, να αποτελούν τον τρόπο παροχής αυτού που έχει ονομαστεί ως επιδοματική πολιτική.

Η φοροδιαφυγή αποτελεί διαχρονικά μεγάλο πρόβλημα της ελληνικής οικονομίας. «Οι φόροι είναι το αντίτιμο που πληρώνουμε για να ζούμε σε μια πολιτισμένη κοινωνία". (Αμερικανός δικαστής Όλιβερ Γουέντελ Χολμς) Υπό αυτή την έννοια είναι δικαιολογημένη η ανασφάλεια μας αν πράγματι ζούμε σε μία πολιτισμένη κοινωνία. Δεν χρειάζεται για αυτή την εργασία να μπούμε σε περεταίρω αναλύσεις

ως προς το εύρος και τους λόγους της φοροδιαφυγής ας μείνουμε μόνο σε μία πρόσφατη έρευνα από την ΔιαΝΕΟσις οι ερωτηθέντες έδειξαν να συμφωνούν σε μια αντίφαση. Το 85,5% δήλωσαν πως θεωρούν τη φοροδιαφυγή κλοπή. Ταυτόχρονα, όμως, ένα 35,1% δήλωσε πως ευχαρίστως φοροδιαφεύγει, όταν έχει την ευκαιρία, επειδή “το κάνουν όλοι”.

Σ’ αυτό το θολό τοπίο καλείται να σχεδιαστεί η οποία παρέμβαση ενίσχυσης. Ο εύκολος δρόμος: «δώσε σε πολλούς από λίγα» έτσι όλοι να είναι ευχαριστημένοι, έστω και για λίγο, τουλάχιστον να μην γκρινιάζουν ότι δεν πήραν.

2.7 Διάρθρωση των Δομών Κοινωνικής Φροντίδας στην Ελλάδα.

Δημόσιος Τομέας: Επιτελικές Υπηρεσίες-Κεντρική Διοίκηση την τελική ευθύνη για τον στρατηγικό σχεδιασμό των Κοινωνικών Υπηρεσιών. Αλλά και την ευθύνη τόσο για τον καθορισμό προϋποθέσεων για όλα τα προγράμματα κοινωνικής πρόνοιας όσο και την στελέχωση των υπηρεσιών της Κοινωνικής Πρόνοιας.

Υπηρεσίες Αποκεντρωμένης Διοίκησης του Δημόσιου: Τομέας που συστάθηκε με τον Νόμο 3852/2010 Καλλικράτης. Έχουν την ευθύνη ελέγχου σε δημοτικές, ιδιωτικές ή μη κερδοσκοπικές Δομές.

Νομικά Πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου Ν.Π.Δ.Δ.: Αυτοδιοικούμενοι, δημόσιες δομές κοινωνικής φροντίδας που διαθέτουν ίδια νομική προσωπικότητα, άλλη από αυτήν του Κράτους. Ιδρύονται και καταργούνται με νόμο τυπικό ή ουσιαστικό (κανονιστικό προεδρικό διάταγμα) και ασκούν όσες αρμοδιότητες τους εκχωρεί το κράτος, μαζί με τους ανάλογους οικονομικούς πόρους, καθώς και ορισμένα φορολογικά προνόμια. Έτσι, απολαμβάνουν δημοσιονομική αλλά και διοικητική αυτοτέλεια. Εποπτεύονται από Υπουργεία, και Οργανισμούς Τοπικής Αυτοδιοίκησης.

Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου Ν.Π.Ι.Δ Μη Κερδοσκοπικού χαρακτήρα.: Τα Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα **δεν αποβλέπουν** στην επίτευξη του **κέρδους**, αλλά στην εξυπηρέτηση του σκοπού τους, βάσει καταστατικού. Στη προκειμένη περίπτωση των δομών κοινωνικής φροντίδας κινούνται ενισχύοντας και καλύπτοντας κενά των δημόσιων οντοτήτων. Φιλανθρωπικά σωματεία, ιδρύματα βάση κληροδοτημάτων, Επιστημονικές πρωτοβουλίες, Σύλλογοι γονέων με ανάπηρα τέκνα, ευαισθητοποιημένοι σε κοινωνικά προβλήματα πολίτες. Έχουν βάση καταστατικού εκλεγόμενο Διοικητικό Συμβούλιο. Χρηματοδοτούνται από συνδρομές, δωρεές, αξιοποίηση κινητής και

ακίνητης περιουσίας, κρατικές επιχορηγήσεις, ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα.

Μη Κυβερνητικοί Οργανισμοί (Μ.Κ.Ο.): Είναι μη κερδοσκοπικοί οργανισμοί που λειτουργούν ανεξάρτητα από τις εθνικές κυβερνήσεις. Συχνά έχουν τη μορφή φιλανθρωπικών ιδρυμάτων και τείνουν να δραστηριοποιούνται ιδίως στους τομείς της καταπολέμησης της φτώχειας, της ανεπαρκούς υγειονομικής περίθαλψης, των περιβαλλοντικών ζητημάτων και του κοινωνικού αποκλεισμού.

Ιδιωτικός κερδοσκοπικός τομέας: Φορείς που λειτουργούν με την άδεια των κρατικών αρχών με σκοπό να διασφαλίζεται η τήρηση των προδιαγραφών του φορέα καθώς και η παροχή ποιοτικών υπηρεσιών.

Δίκτυα Άτυπης Φροντίδας: Κινούμενοι στο φάσμα του άτυπου κοινωνικού κράτους στην Ελλάδα έχουμε μία αύξηση από φορείς αυτοβοήθειας και δίκτυα άτυπης φροντίδας. Τα δίκτυα άτυπης φροντίδας συνήθως δεν έχουν νομική υπόσταση. Οι φορείς αυτοβοήθειας οργανώνονται κυρίως σε φορείς μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Το βασικό κίνητρο στη λειτουργία των άτυπων δικτύων είναι η αυτοβοήθεια και οι κοινές ανάγκες και προβλήματα που δημιουργούνται.

3.Εθελοντισμός

Η εξέταση του εννοιολογικού πλαισίου του εθελοντισμού οδηγεί σε μία σειρά ερωτήματα με αντικρουόμενες απαντήσεις.

3.1 Ο εθελοντισμός και προσωπικό κέρδος;

Κατά τους Carpenter & Myers, 2007, ο εθελοντισμός συνδέεται με τις έννοιες του αλτρουισμού και της πραγματοποίησης ενός θετικού για την κοινωνία έργου.

Κατ' αυτόν τον τρόπο αξίζει να εξεταστεί η επίδραση της εθελοντικής δράσης στον εθελοντή αλλά και το κίνητρο του εθελοντή να συνδράμει στους στόχους της Δ.Κ.Φ.. Με βάση το πιο πάνω ερώτημα ένας φοιτητής Κοινωνικής Εργασίας που συμμετείχε ως εθελοντής σε μια ΜΚΟ με δράση στο προσφυγικό κάνει την κίνηση αυτή λόγω αλτρουισμού, ή για να εγγράψει εθελοντική εμπειρία στο συγκεκριμένο αντικείμενο και στη συνέχεια στο βιογραφικό του κατά την ανεύρεση εργασίας;

Ο Stebbins 1996 υποστηρίζει ότι «το ατομικό συμφέρον αποτελεί το κυρίαρχο κίνητρο στον εθελοντισμό και ότι οι εθελοντές αγνοούν το γενικότερο κοινωνικό και πολιτικό πλαίσιο». Όμως στον αντίποδα έχουμε περιπτώσεις, ιδιαίτερα σε

περιόδους κρίσεων, με σημαντική αύξηση της εθελοντικής παρουσίας με δράση και ατόμων από όλες τις κοινωνικές ομάδες ακόμα και εκείνων που δεν ανήκουν σε προνομιούχες. Είναι άτοπο να συγχέουμε τον εθελοντισμό με άλλες αλτρουιστικές δράσεις οι οποίες σχετίζονται με τη φιλανθρωπία, τις χορηγίες, αγαθοεργίες, δωρεές και κληροδοτήματα. Στον πυρήνα του ο εθελοντισμός έχει κινητήρια δύναμη την ηθελημένη προσφορά και την πρόθεση για συμμετοχής σε μια συλλογική δράση. Κατά τον ίδιο τρόπο ο εθελοντισμός διαφοροποιείται από πράξεις υστεροφημίας, από τον οίκτο που μπορεί να προκαλεί η δυστυχία των άλλων, επίσης από την ελεημοσύνη, προκειμένου να βρουν συγχώρεση οι αμαρτίες των ανθρώπων. Ο εθελοντισμός μπορεί να έχει ως αφετηρία ένα βαθύ προσωπικό κίνητρο άμεσα σχετιζόμενο με την ανιδιοτελή κοινωνική δράση και στόχο την παραγωγή ωφέλιμου για την κοινωνία έργου.

Υποχρεωτικά πρέπει να αποδεχτούμε τα ασαφή και ρευστά όρια του εθελοντισμού και την πολυπλοκότητα των κινήτρων για την εμπλοκή σε αυτόν. Ίσως το κλειδί για να ξεπεραστεί η υπόσταση του προσωπικού κέρδους είναι η αλληλεπίδραση μεταξύ της ποιότητας της συμμετοχής που αποφέρει το θετικό αποτέλεσμα για την κοινωνία και η ικανοποίηση μέσω των θετικών συναισθημάτων και άλλες ηθικές ανταμοιβές, για τους συμμετέχοντες εθελοντές. Ακόμα κι αν αποστεώσουμε από κάθε ηθική υπόσταση το πιο πάνω παράδειγμα και του αποδώσουμε μόνο το ωφελμιστικό κίνητρο, πάλι υπάρχει θετικό αποτύπωμα, φτάνει ο φορέας του εθελοντισμού να οδηγεί τον εθελοντή ώστε η δράση του να αποφέρει το θετικό αποτέλεσμα για την κοινωνία.

3.2 Οργανωμένη προσφορά εργασίας ή ότι καλύτερο, όσο μπορώ καλύτερα;

Κατά τους τους Snyder και Omoto 2008, ο εθελοντισμός κυρίως χαρακτηρίζεται από την παροχή μη υποχρεωτικής εργασίας, χωρίς αμοιβή. Ωστόσο η παροχή αυτής της εργασίας πρέπει να πραγματοποιείται εντός συγκεκριμένου θεσμικού πλαισίου και με απότοκο της εργασίας, την προσφορά βοήθειας σε άλλους.

Πραγματικά ο εθελοντισμός παραπέμπει σε μη υποχρεωτική συμμετοχή, όμως υπάρχουν περιπτώσεις που η συμμετοχή σε εθελοντικές δράσεις είναι στην βάση της υποχρεωτική.

Χαρακτηριστικό παράδειγμα περιπτώσεις επιχειρηματικών δράσεων κοινωνικής ευαισθησίας, που βοηθούν το κοινωνικό προφίλ της επιχείρησης και ως στέλεχος της επιχείρησης η συμμετοχή θεωρείται αναγκαία αν όχι υποχρεωτική.

Από την άλλη, είναι εθελοντική δράση η πρωτοβουλία ενός ανθρώπου να δράσει ατομικά για το καλό των συνανθρώπων του χωρίς την ένταξή του σε οπουδήποτε πλαίσιο;

Επί παραδείγματι, ένας άνθρωπος βλέποντας ότι δεν καθαρίζεται επαρκώς μία παραλία λουόμενων, αποφασίζει με δικά του μέσα και εργασία να την καθαρίζει σε τακτική βάση.

Στην περίπτωση αυτή αμφισβητείται η ύπαρξη θεσμικού πλαισίου που θα κατευθύνει την δράση. Όμως υπάρχουν τα υπόλοιπα, μη υποχρεωτικής εργασίας, όχι μόνο χωρίς αμοιβή αλλά και προσφορά μέσων για την πραγματοποίηση ενός αποδεδειγμένα θετικού σκοπού.

Η αλήθεια είναι ότι έχουν διαμορφωθεί τάσεις, όπως στις σκανδιναβικές χώρες που έχει ενστερνιστεί έναν ευρύτερο ορισμό αλλά και έκφραση του εθελοντισμού, σύμφωνα με τον οποίο γίνονται αποδεκτές όλες οι δραστηριότητες που πραγματοποιούνται εθελοντικά είτε πρόκειται για παροχή υπηρεσιών σε άλλους είτε όχι. Στις αγγλοσαξονικές χώρες πάλι, η έννοια των αναγκών και του στόχου της κάλυψής τους, μέσω των οργανώσεων, προϋποθέτει αντίστοιχα και την λειτουργία της εθελοντικής δράσης.

Σε πιο πρακτικό επίπεδο η εκπαίδευση των εθελοντών και μάλιστα όχι μόνο στο εισαγωγικό στάδιο αλλά και στη συνέχεια, είναι ένα ζητούμενο που είναι σχετικά δύσκολο να απαντηθεί σε ρεαλιστική βάση, διότι προϋποθέτει εσωτερική πληροφόρηση ή ανακοινώσεις εκ μέρους του φορέα, που πολύ σπάνια συμβαίνει.

3.3 Πόσο ο εθελοντισμός ταυτίζεται με την δράση των ΜΚΟ των Ιδιωτικών μη Κερδοσκοπικών οργανώσεων και μαζί δημιουργούν την κοινωνία των πολιτών;

Ας ξεκινήσουμε από το τέλος του ερωτήματος «Κοινωνία των Πολιτών». Με βάση την κοινωνικοοικονομική χωροταξία, εννοούμε μια κοινωνική περιοχή στην οποία δεν παρεμβαίνει το επίσημο κράτος με τους θεσμούς του, ούτε η ιδιωτική πρωτοβουλία με την έννοια της επιχειρηματικής δραστηριότητας. Άρα θα λέγαμε ότι αναφερόμαστε σε έναν ενδιάμεσο χώρο ανάμεσα στο κράτος και την αγορά. Ταυτόχρονα, σε ό,τι αφορά στους πολίτες η κοινωνία των πολιτών προϋποθέτει *«πολιτικά υποκείμενα με υψηλό βαθμό αυτονομίας στον προσδιορισμό κατά τον προσδιορισμό των συλλογικών τους συμφερόντων»* (Μαριλένα Σημίτη, 2002). _

Οι εθελοντικές οργανώσεις, οι **Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις**, οι μη κερδοσκοπικές συνεταιριστικές ομάδες, οι πολιτιστικοί σύλλογοι, αποτελούν μέρος της κοινωνίας των πολιτών, συγκροτώντας ουσιαστικά τον τρίτο πυλώνα ανάπτυξης, έτσι όπως τουλάχιστον εμφανίστηκε μετά τον 2^ο Παγκόσμιο Πόλεμο στις δυτικές κοινωνίες.

Το ιστορικό παρελθόν, το πολιτισμικό επίπεδο, οι παραδόσεις, η πολιτική κατάσταση, οι θρησκευτικές παραδόσεις του κάθε λαού καθορίζουν σε μεγάλο βαθμό τον εθελοντισμό, ως λειτουργία και έκφραση της κοινωνίας των πολιτών. Ο εθελοντισμός ως παρέμβαση παρουσιάζει διαφορές, μη εμφανιζόμενος με ενιαίο τρόπο, αλλά ακολουθώντας τα μέτρα και τις συνθήκες της κοινωνίας που εφαρμόζεται. Ο σύγχρονος εθελοντισμός, εκδηλώνεται από το επίπεδο ήπιας συμμετοχικής έως ρήξης ακτιβιστικής δράσης, κυρίως στους πιο κάτω χώρους:

- Κοινωνικές υπηρεσίες, υπηρεσίες πρόνοιας.
- Υπηρεσίες υγείας.
- Προγράμματα κατά της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού.
- Περιβαλλοντικής Προστασίας.
- Ισότητας και προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.
- Αντιμέτωπιση καταστροφών και πολιτικής προστασίας.
- Πολιτισμού διατήρησης της πολιτιστικής κληρονομιάς.

3.4 Πόσο το κίνητρο καθορίζει την εθελοντική προσφορά μετατρέποντας την σε εθελοντική δράση;

Στα προτιμητέα χαρακτηριστικά στην παροχή του εθελοντισμού είναι:

- Η ανιδιοτέλεια
- Η συγκρότηση και η οργάνωση,
- Η συνέπεια
- Η προσαρμοστικότητα
- Η αυτενέργεια και η ανάληψη πρωτοβουλιών,
- Το αίσθημα κοινωνικής ευθύνης και συνείδησης
- Η συνεργατικότητα και το ομαδικό πνεύμα

Όλα τα πιο πάνω εύκολα ταιριάζουν ως χαρακτηριστικά του εθελοντή, όμως στη βάση τους είναι και χαρακτηριστικά ενός καλώς νοούμενου εθελοντισμού.

Ωστόσο αν υποθέσουμε ότι όλα τα πιο πάνω έχουν την ιδανική τους μορφή στην έκφραση: **Θέλω να προσφέρω εθελοντικό έργο** και αποτελέσουν τον **Αριθμητή** του κλάσματος **εθελοντισμός**, τότε ως **Παρονομαστή** οφείλουμε να τοποθετήσουμε το **κίνητρο**. Με δύο λόγια «γιατί το κάνω». Οι αντιλήψεις, τα κοινωνικά κριτήρια, η καριέρα, το αίσθημα της αυτοπροστασίας και της αυτοβελτίωσης δίνουν την δυναμική του κίνητρου. Καθοριστικό ρόλο ως προς το κίνητρο παίζει η **ενσυναίσθηση**, που όταν λειτουργεί του δίνει μοναδική ουμανιστική αξία, ελαχιστοποιώντας την αρνητική και μεγεθύνοντας την θετική προσέγγιση.

Κατ' αυτό τον τρόπο, όταν το **κλάσμα μας δίνει μονάδα ή μεγαλύτερη αυτής** τότε τείνει, ή είναι **εθελοντισμός** Ας δούμε δύο παραδείγματα:

Θέλω να προσφέρω εθελοντικό έργο ≤ 1

Γιατί είναι απαραίτητο στο βιογραφικό μου.

Θέλω να προσφέρω εθελοντικό έργο ≥ 1

Γιατί στην εργασία που σκοπεύω, χρειάζεται να κατανοήσω την λειτουργία.

3.5 Πόσο αποδεκτό είναι το γενικό καλό που επιδιώκεται μέσω του εθελοντισμού ;

Η βασική θεώρηση που τοποθετεί τον εθελοντισμό ως συμμετοχο για την επίτευξη του γενικού καλού για την κοινωνία δημιουργεί την απριόρι τάση, της πλήρους αποδοχής του από το σύνολο της κοινωνίας. Είναι όμως έτσι; Πόσο αποδέχεται το σύνολο της κοινωνίας π.χ. ακτιβιστικές εθελοντικές οργανώσεις; Είναι πολύ πρόσφατες οι αντιδράσεις εδώ στην Ελλάδα, από την δράση ΜΚΟ που οι εθελοντές τους προστατεύοντας τα δικαιώματα των μεταναστών, ήρθαν σε ρήξη με μεγάλα τμήματα της ελληνικής κοινωνίας και σε κάποιες περιπτώσεις κινήθηκε ποινική δίωξη.

Το «καλό», από την φύση του έχει την σχετικότητα του και μοιραία μαζί σχετικοποιείται και ο εθελοντισμός, τουλάχιστον στο επίπεδο της αποδοχής του για την επίτευξη ενός συγκεκριμένου σκοπού που δεν είναι αποδεκτός απ' όλους.

3.6 Τελικά τον θέλουμε τον εθελοντισμό;

Είναι ένα ερώτημα που γεννά πλήθος ερωτημάτων που καταλήγουν στην ουσιαστική -πολλές φορές ανομολόγητη- αμφισβήτηση του εθελοντισμού. Η παρούσα εργασία αναφέρεται στις Δομές Κοινωνικής Φροντίδας και στον Εθελοντισμό, επομένως ας τοποθετήσουμε ανάλογα τα ερωτήματα;

- Οι Δομές Κοινωνικής Φροντίδας στην παρούσα περίοδο στην Ελλάδα επιθυμούν τον εθελοντισμό; ή προφασίζονται, γιατί πρέπει έστω και τυπικά να υπάρχουν, λόγω του ότι σχεδόν σε όλα τα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα προϋποθέτουν την ύπαρξή του.
- Από την άλλη ως κοινωνία αναζητώντας και απαιτώντας συνεχώς τις λύσεις από το κράτος, μήπως αποφεύγουμε να αναλάβουμε ευθύνες που μας αναλογούν, περιοριζόμενοι στο βόλεμα του μονίμως αδικημένου;
- Πόσο έμπιστο και δικαιωμένο πρόσωπο είναι ο εθελοντής;
- Εκπαιδεύεται, ή αφήνεται σε χαμηλά καθήκοντα χωρίς ενδιαφέρον;
- Πόση ευθύνη του δίνουν και πόσο ελέγχεται η δραστηριότητά του;
- Μήπως σκοπίμως τον περιθωριοποιούν αναγκάζοντάς τον, συνήθως σταδιακά, να αποσυρθεί;

Όλα τα πιο πάνω ερωτήματα και πολλά ακόμα, θα μπορούσαν να ήταν αντικείμενα ξεχωριστών ερευνών. Στη παρούσα εργασία θα περιοριστούμε στο μέτρο του δυνατού να εξετάσουμε κυρίως την διαδικτυακή διαθεσιμότητα των Δ.Κ.Φ. να εντάξουν στον χώρο τους έναν υποψήφιο εθελοντή.

ΜΕΡΟΣ Β΄

ΔΟΜΕΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΦΡΟΝΤΙΔΑΣ & ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

(έρευνα στο διαδίκτυο)

Στο δεύτερο μέρος της εργασίας θα παρουσιαστούν ομαδοποιημένα Δομές Κοινωνικής Φροντίδας και θα εξεταστούν κατά πόσο σε επίπεδο διαδικτύου είναι ανοικτές στον εθελοντισμό. Εάν στις ιστοσελίδες τους ενημερώνουν τον υποψήφιο εθελοντή για το τί θέλουν απ' αυτόν. Αν και πως παρουσιάζουν την πορεία ενός εθελοντή στο χώρο τους μέχρι να αναλάβει καθήκοντα. Η διαδικτυακή εικόνα σήμερα αποτελεί την πρώτη επαφή ενός εθελοντή με ένα οργανισμό. Υπάρχει; Πόσο βοηθά; Πόσο θετικά προδιαθέτει ώστε να κάνει το επόμενο βήμα της Αίτησης Εθελοντή; Υπάρχει διαθέσιμη Αίτηση Εθελοντή;

1.ΔΟΜΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ: Περιλαμβάνονται δομές που έχουν ως σκοπό την ενίσχυση κάθε μορφής οικογένειας, μονογονεϊκής, ανύπαντρης μητέρας. Επίσης δομές προστασίας και φροντίδας του παιδιού σε κάθε του ηλικία, (βρέφος, νήπιο, παιδί, έφηβος) αλλά και έκφανση κατάστασης.

- Κέντρο βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ» - «ΑΓ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ» (Ν.Π.Δ.Δ.)
- Κέντρα Φροντίδας Οικογένειας (Δήμοι, Ν.Π.Ι.Δ.)
- Μονάδες Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας
- Κέντρα Παιδικής Μέριμνας (Ν.Π.Δ.Δ.)
- Εκκλησιαστικά Ιδρύματα.
- Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων (Ν.Π.Δ.Δ.)
- Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ)
- Οργανισμοί και δομές φροντίδας παιδιών ΑΜΕΑ
- Σχολείο Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

1.1Κέντρο βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ»

Το Κέντρο Προστασίας του Παιδιού Αττικής «Η ΜΗΤΕΡΑ» αποτελεί ένα από τους κύριους φορείς παιδικής προστασίας στη χώρα. Είναι Ν.Π.Δ.Δ., εποπτεύεται και επιχορηγείται από το Υπουργείο Εργασίας Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

Σκοπός: Φροντίζει τις γυναίκες που είναι μόνες τους σε μια εγκυμοσύνη χωρίς υποστηρικτικό περιβάλλον, χωρίς σύντροφο και χρειάζονται προστασία σε αυτή τη δύσκολη περίοδο της ζωής τους Παρέχει φροντίδα και στοργή σε παιδιά που χρειάζεται να ζήσουν για λίγο , πολύ ή μόνιμα μακριά από την οικογένεια τους.

Υποστηρίζει γυναίκες που είναι μόνες τους σε μια εγκυμοσύνη χωρίς υποστηρικτικό περιβάλλον, χωρίς σύντροφο και χρειάζονται προστασία σε αυτή τη δύσκολη περίοδο της ζωής τους. Ωστόσο το Κέντρο βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ» αποτελούσε και εξακολουθεί να αποτελεί τον κυριότερο φορέα υλοποίησης υιοθεσιών στην Ελλάδα, σήμερα βάση του πρόσφατου νομοθετικού πλαισίου.

Δράσεις: Φίλοξενία, και υποστήριξη της μέλλουσας μητέρας που βρίσκεται σε δύσκολη κατάσταση λόγω ψυχοκοινωνικών δυσκολιών. Συμβουλευτική στην νέα μητέρα να ανταποκριθεί στον ρόλο της και να πάρει αποφάσεις σχετικά με το παιδί της. Προετοιμασία στο ρόλο του αναδόχου – θετού γονέα. Διευκόλυνση σε όσους ζητούν πληροφόρηση σχετικά με την ιστορία της υιοθεσίας του, βοήθεια επανασύνδεσης με την φυσική οικογένεια.

Βρεφοκομείο «ΑΓ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ» Στη Θεσσαλονίκη αντίστοιχο αλλά πιο περιορισμένο αντικείμενο ως προς την υποστήριξη της μητρότητας έχει το Δημοτικό Βρεφοκομείο «Ο Άγιος Στυλιανός» είναι ίδρυμα - Ν.Π.Δ.Δ. τη σύνθεση του οποίου καθορίζει το Δημοτικό Συμβούλιο Θεσσαλονίκης.

Σκοπός: Η εισαγωγή και η περίθαλψη, καθώς και η εν γένει προστασία βρεφών και νηπίων με στόχο την ορθή ψυχοσωματική τους ανάπτυξη μέχρι να επανενταχθούν ομαλά είτε στο βιολογικό οικογενειακό τους περιβάλλον, είτε σε άλλο κατάλληλο οικογενειακό περιβάλλον (Υιοθεσία ή αναδοχή) ή σε κατάλληλο Ίδρυμα με πρωταρχικό γνώμονα την εξυπηρέτηση του συμφέροντος τους.

Η ανάληψη της επιτροπείας βρεφών και νηπίων.

Η λειτουργία Βρεφονηπιακού Σταθμού με σκοπό τη καθημερινή περίθαλψη και την δημιουργική απασχόληση βρεφών και νηπίων δημοτών της πόλης αλλά και των παιδιών του βρεφοκομείου που παρακολουθούν το πρόγραμμα με στόχο την υποστήριξη της ψυχοσωματικής και κοινωνικής ανάπτυξης τους, σύμφωνα με τις σύγχρονες παιδαγωγικές μεθόδους εξελίσσοντας έτσι τις δεξιότητες τους.

Εθελοντική Δράση: Ο εθελοντισμός λειτούργησε ως θεσμός ήδη από την αρχή της λειτουργίας του Κέντρου από τη δεκαετία του 1950. Το πρόγραμμα εθελοντισμού στο ΜΗΤΕΡΑ ανασυγκροτήθηκε το 2005. Ο μεγαλύτερος αριθμός των εθελοντών απασχολείται με τα παιδιά που διαμένουν στο Κέντρο Βρεφών ΜΗΤΕΡΑ με ατομικές και ομαδικές δραστηριότητες (δημιουργικό παιχνίδι). Υπάρχει επίσης και μία μικρή ομάδα ανθρώπων που συνοδεύουν παιδιά στο νοσοκομείο. Γίνεται προσπάθεια να στηριχθούν οι ανάδοχες οικογένειες από εθελοντές που θα

ασχοληθούν με ψυχοκοινωνική αποκατάσταση των παιδιών ή των νέων ενηλίκων που βρίσκονται σ' αυτές. Ένα τρίτο σκέλος του προγράμματος εθελοντών είναι η ομάδα ανθρώπων που μπορούν να υποστηρίξουν κεντρικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες του Κέντρου Βρεφών ΜΗΤΕΡΑ. Στην ιστοσελίδα του Κέντρου δεν υπάρχει φόρμα αίτηση εθελοντή, αλλά μέσω τηλεφώνου και πρόσκληση επίσκεψης στον χώρο ώστε να υπάρξει γνωριμία των μερών.

Και ο «Αγ. Στυλιανός» είναι οργανωμένος φορέας υποδοχής εθελοντών και παρέχει σε κάθε δημότη τη δυνατότητα να συμμετέχει στο πρόγραμμα εθελοντισμού του ιδρύματος. Η ιστοσελίδα του «Αγ. Στυλιανού» είναι πιο προσεγμένη σχεδιαστικά και πιο επεξηγηματική. Μάλιστα αναφέρει υποχρεώσεις του εθελοντή στην εθελοντική του λειτουργία στο χώρο, θέλοντας προκαταρκτικά να τον υπευθυνοποιήσει για το ευαίσθητο χαρακτήρα του χώρου. Ούτε αυτός έχει φόρμα εθελοντή αλλά παραπέμπει σε email υπεύθυνου.

Είναι αλήθεια ότι η πανδημία όπως σε όλους τους χώρους, δημιούργησε πολλά προβλήματα στην εθελοντική δράση. Οι πιο πάνω όμως χώροι λόγω των ιδιαιτεροτήτων τους -βρέφη- επλήγησαν περισσότερο.

1.2 Κέντρα Φροντίδας Οικογένεια

Είναι, συνήθως δημοτικές, αλλά και μη κερδοσκοπικά Ν.Π.Ι.Δ. Πρωτοβάθμιες Μονάδες, ψυχολογικής στήριξης που απευθύνεται σε οικογένειες.

Σκοπός: Είναι η ενίσχυση του θεσμού της οικογένειας, η συμβουλευτική υποστήριξη σε νέα ζευγάρια και νέους γονείς που βρίσκονται μπροστά σε αδιέξοδα του σύγχρονου τρόπου ζωής, καθώς και η παροχή βοήθειας για την δημιουργία ενός υγιούς οικογενειακού περιβάλλοντος.

Δράση: Προσφέρουν ενημέρωση, στήριξη και θεραπεία σε παιδιά, εφήβους και ενήλικες. Πιο συγκεκριμένα, ψυχοσυναισθηματική υποστήριξη στις οικογένειες των παιδιών που φιλοξενούνται στους παιδικούς σταθμούς, ενώ παράλληλα αναπτύσσεται συμβουλευτική καθοδήγηση στο προσωπικό των παιδικών σταθμών σε θέματα ψυχοκοινωνικής στήριξης και κατάλληλης προσέγγισης των γονέων. Στήριξη μονογονεϊκών οικογενειών, ιδιαίτερα δε προς ανύπανδρες μητέρες. Με ατομική συμβουλευτική, βιωματικές ομάδες γονέων αλλά και την λειτουργία των «Σχολών γονέων» επιχειρείται η ενίσχυση των γονέων στον ρόλο τους. Τα Κέντρα Φροντίδας Οικογένεια συνεργάζονται με όλους τους δημόσιους φορείς όπως, Νοσοκομεία, ιατρούς αναπτυξιολόγους, ιδρύματα, ΚΕΔΑΣΥ, Ιατροπαιδαγωγικά

κέντρα, σε περιστατικά παιδιών και οικογενειών για αξιολόγηση και αποθεραπεία. Επίσης συνεργάζεται με ιδιωτικά και δημόσια σχολεία και ιδιαίτερα με εκπαιδευτικούς τους οποίους ενημερώνει και ευαισθητοποιεί σε θέματα μαθησιακών και ψυχολογικών δυσκολιών των μαθητών τους.

Εθελοντική Δράση: Δεν υπάρχει καταγραφή εθελοντικής δράσης.

1.3 Μονάδες Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας (Ν.Π.Ι.Δ. – Μ.Κ.Ο.)

Οι Μονάδες Παιδικής Προστασίας και Φροντίδας είναι δομές που παρέχουν προστασία σε παιδιά, τα οποία αποδεδειγμένα στερούνται προσωρινά ή οριστικά οικογενειακού περιβάλλοντος ή τα οποία για το δικό τους συμφέρον δεν δύναται να παραμείνουν σε αυτό και δύναται να λειτουργούν από Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού Δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Κατ' εξαίρεση, η διαβίωση στις ανωτέρω Μονάδες δύναται να παρατείνεται μετά την ενηλικίωση των φιλοξενούμενων και μέχρι το 24ο έτος της ηλικίας τους, εφόσον συνεχίζουν τις σπουδές τους, ή κρίνεται από την κοινωνική υπηρεσία της Μονάδας ότι δεν είναι ακόμη έτοιμοι για ανεξάρτητη διαβίωση. Η ανωτέρω απόφαση παράτασης της διαμονής μετά την ενηλικίωση αιτιολογείται ειδικά από τη Μονάδα και περιλαμβάνει σχέδιο αυτονόμησης με βάση τις εξατομικευμένες ανάγκες του φιλοξενούμενου, την προσωπική επιθυμία και προτιμήσεις λαμβάνοντας υπόψη και τις εξελισσόμενες ικανότητες του φιλοξενούμενου.

Σκοπός: Η αποκατάσταση των παιδιών σε οικογενειακό περιβάλλον, είτε μέσω της επανασύνδεσής τους με τη βιολογική τους οικογένεια, είτε μέσω των θεσμών της αναδοχής και της υιοθεσίας, ή άλλως μέσω της προετοιμασίας των παιδιών για ανεξάρτητη διαβίωση, ιδίως μέσω της ένταξής τους σε πρόγραμμα ημιαυτόνομης διαβίωσης.

Η παροχή στο παιδί της βέλτιστης δυνατής φροντίδας, για όσο χρόνο παραμένει στη Μονάδα, όπως πλήρη φιλοξενία, ψυχοκοινωνική υποστήριξη, ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, πρόσβαση στην εκπαίδευση, ανάπτυξη δεξιοτήτων, ενθάρρυνση για συμμετοχή σε δραστηριότητες και προετοιμασία για ομαλή ένταξη στην κοινότητα και στην αγορά εργασίας.

Δράσεις: Η παρεχόμενη φροντίδα γίνεται χωρίς διάκριση ως προς τη φυλή, το φύλο, τη θρησκεία, την υπηκοότητα ή την εθνική καταγωγή, τη γλώσσα, την οικογενειακή κατάσταση, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την ηλικία, τυχόν αναπηρία ή/και χρόνια πάθηση ή όποιο άλλο διακριτικό στοιχείο και με σεβασμό

στα δικαιώματα του παιδιού, όπως αυτά ορίζονται από τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού, το Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, την Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και κάθε άλλη συναφή σύμβαση που έχει ενσωματωθεί στο ελληνικό δίκαιο.

1.4 Κέντρα Παιδικής Μέριμνας (Ν.Π.Δ.Δ.)

Τελούν υπό την εποπτεία του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλειας και Πρόνοιας, και υπάγονται στα Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας της εκάστοτε Περιφέρειας. Ήταν ιδρύματα που υπάγονταν στο ΠΙΚΠΑ, ΕΟΠ, και με σειρά νομοθετημάτων των τελευταίων δεκαετιών μετά την κατάργηση των ανωτέρω οργανισμών αφού κάποια συνενώθηκαν εντάχθηκαν στις Περιφέρειες.

Σκοπός και η Δράση ανάλογη με τις Μονάδες Παιδικής Προστασίας.

1.5 Εκκλησιαστικά Ιδρύματα

Τα γνωστά ορφανοτροφεία των Μητροπόλεων. Είναι και αυτά Ν.Π.Ι.Δ. μη κερδοσκοπικά. Πολλά έχουν κλείσει, ενώ αρκετά έχουν μετατραπεί σε οικοτροφεία νέων. Όσα μπορούν να προσαρμοστούν στην Υπουργική Απόφαση 40494/2022 σχετικά με τις προϋποθέσεις ίδρυσης και λειτουργίας Μονάδων Παιδικής Προστασίας από Ν.Π.Ι.Δ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, θα συνεχίσουν την λειτουργία τους.

Εθελοντική Δράση: Στις Μονάδες Παιδικής Προστασίας οποιασδήποτε νομικής μορφής ο εθελοντισμός ήταν πάντα ένα ζητούμενο. Σ' αυτό τον χώρο έχουμε μεγάλους οργανισμούς που λειτουργούν ως Μ.Κ.Ο. όπως το «Χαμόγελο του Παιδιού» και η «Κιβωτός του Κόσμου» που έχουν ιδιαίτερα αναπτύξει τον θεσμό. Αλλά και Ν.Π.Ι.Δ. όπως τα «Παιδικά Χωριά SOS», το ιστορικό Χατζηκυριάκειο Ίδρυμα, αλλά και μικρότερες Μονάδες της περιφέρειας που ξεκίνησαν ως κλασικά ορφανοτροφεία και προσπαθούν να εξελιχθούν όπως το «Ορφανοτροφείο Βόλου» τέλος μεγάλες ιστορικές Μονάδες Ν.Π.Δ.Δ. όπως το «Παπάφειο Ίδρυμα Θεσσαλονίκης». Μέσα από τις ιστοσελίδες τους θα εξετάσουμε πως και αν αναζητούν εθελοντές και θα τις σχολιάσουμε.

Χαμόγελο του Παιδιού:

Κιβωτός του Κόσμου:

Παιδικά Χωριά SOS:

Χατζηκυριάκειο Ίδρυμα:

Ορφανοτροφείο Βόλου :

Παπάφειο Ίδρυμα Θεσσαλονίκης:

Σχολιασμός: Κοινά χαρακτηρίστηκα, ότι θεωρούν τον εθελοντή ως κάτι πολύ σημαντικό για την λειτουργία τους. Ωστόσο υπάρχει μια διαφοροποίηση του Παπάφειου από όλα τα άλλα, ότι ως εθελοντές χρησιμοποιεί κυρίως τους εθελοντές του Ελληνικού Ερυθρού Σταυρού. Δεν έχει δικούς του οργανικούς εθελοντές και φυσικά δεν έχει η ιστοσελίδα του δυνατότητα κατάθεσης αιτήματος. Με αυτή την εξαίρεση ας δούμε τους υπόλοιπους φορείς. Όλοι συγκεκριμενοποιούν που θα χρησιμοποιηθούν οι εθελοντές το Χαμόγελο του Παιδιού μάλιστα είναι αναλυτικότερα, ενώ στη Κιβωτό του Κόσμου που ενημερώνεται συνεχώς, αναφέρει ειδικότητες και σε ποιες περιοχές έχει μεγάλη ανάγκη από εθελοντές. Το ίδιο και τα Παιδικά Χωριά SOS. Το Χατζηκυριάκειο πάλι αναφέρει ιστορικά στοιχεία και με ένα ολιγόλογο κείμενο προτρέπει τον ενδιαφερόμενο να συμπληρώσει την φόρμα αίτησης που είναι αρκετά αναλυτική και σκιαγραφεί το προφίλ των δυνατοτήτων του. Το Ορφανοτροφείο Βόλου στο χώρο της Αίτησης αναφέρει σε ποιο τομέα μπορείς να προσφέρεις.

Την εκπαίδευση των εθελοντών καθώς και τα βήματα εισαγωγής τους στον χώρο με πληρότητα, θέτουν ως προϋπόθεση τα Παιδικά Χωριά SOS αλλά πολύ περισσότερο το Χαμόγελο που συγκεκριμενοποιεί σε διαδοχικές φάσεις την πορεία ενός εθελοντή στον οργανισμό, την εκπαίδευση- σε κύκλους- που θα λάβει . Σε αυτόν τον τομέα υστερεί η Κιβωτός, ενώ στο Χατζηκυριάκειο Ίδρυμα και στο Ορφανοτροφείο Βόλου δεν υπάρχει καμία αναφορά. Ωστόσο όλοι οι φορείς με αυστηρότητα τηρούν τον νόμο ζητώντας ιδιαίτερα προσωπικά δεδομένα από τους υποψήφιους εθελοντές όπως Ποινικό Μητρώο, όχι μόνο στην εισαγωγή αλλά και σε τακτική βάση. Το Παπάφειο βασίζεται στη πιστοποίηση και εκπαίδευση των εθελοντών από τον Ερυθρό Σταυρό που αναλυτικά θα αναφερθούμε στις μεγάλες εθελοντικές οργανώσεις. Στο χώρο της αίτησης του Ορφανοτροφείου Βόλου προς το τέλος βάζει τον εθελοντή σ' ένα πλαίσιο ευθυνών, δεοντολογίας και υποχρεώσεων που απορρέουν από την παρουσία τους στον χώρο ως εθελοντές.

Στο Χαμόγελο ως μεγάλος οργανισμός έχουν κατανοήσει ποσό σημαντικό είναι να γαλουχηθεί η νεολαία με τις αξίες του εθελοντισμού για αυτό δημιούργησαν το YouSmile.gr.

Περνώντας σε εκκλησιαστικές δομές πάντα υπήρχαν εθελοντές που είχαν σχέση με την εκκλησία. Τα τελευταία χρόνια γίνεται μια διαφοροποίηση με εθελοντικές

ομάδες ειδικοτήτων -όπως γιατροί- να συνεργάζονται με εκκλησιαστικά ιδρύματα, ενώ στην Ιστοσελίδα της Αρχιεπισκοπής Αθηνών υπάρχει πολύ οργανωμένος χώρος για αναζήτηση εθελοντών μάλιστα εκεί υπάρχει -πρωτοποριακά- η δυνατότητα επιλογής εθελοντικής δράσης στο πλαίσιο της Τράπεζας Χρόνου που ορίζεται ως ένα δίκτυο ανταλλαγής υπηρεσιών και γνώσεων που δε στηρίζεται στο χρήμα αλλά στο χρόνο. Αυτό σημαίνει πως ο κάθε άνθρωπος ανεξαρτήτως μορφωτικού και οικονομικού επιπέδου, ανεξαρτήτου φύλου, καταγωγής και επαγγέλματος, έχει τη δυνατότητα να αποκτήσει οτιδήποτε χρειάζεται προσφέροντας ώρες εργασίας αντί για χρήματα.

1.6 Εταιρείες Προστασίας Ανηλίκων

Οι Ε.Π.Α. είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, που εποπτεύονται από το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Έχουν ως την έδρα όπου εδρεύουν Εφετεία ανά την επικράτεια. Εκπροσωπούνται από επταμελές Διοικητικό Συμβούλιο, του οποίου προεδρεύει Δικαστικός ή Εισαγγελικός Λειτουργός. Η συμμετοχή των μελών στο Δ.Σ. είναι τιμητική και άμισθη, γι' αυτό και τα μέλη του επιλέγονται από άτομα που διακρίνονται για την ειδική μόρφωση και κοινωνική τους ευαισθησία και ορίζονται με απόφαση του Υπουργείου Δικαιοσύνης.

Σκοπός: Κύριος σκοπός τους είναι, η ενεργός συμβολή της στην πρόληψη της εγκληματικότητας των ανηλίκων που ενδέχεται λόγω της προσωπικότητας, του οικογενειακού τους περιβάλλοντος, ή άλλων συνθηκών και αιτιών να οδηγηθούν σε παραπτωματική συμπεριφορά. Η παροχή υλικής και κοινωνικής στήριξης σε ανηλίκους στους οποίους έχουν επιβληθεί αναμορφωτικά μέτρα ή έχουν απολυθεί από ίδρυμα αγωγής ανηλίκων ή ειδικό κατάστημα κράτησης ανηλίκων ή κατά των οποίων εκκρεμεί ποινική δίκη για αξιόποινη πράξη, ή διαβιώνουν σε κοινωνικό περιβάλλον ατόμων που τελούν καθ' έξιν και κατ' επάγγελμα αξιόποινες πράξεις ή αντιμετωπίζουν σημαντικές δυσχέρειες κοινωνικής προσαρμογής. Η παροχή επαγγελματικής κατάρτισης, εκπαίδευσης, πολιτιστικής καλλιέργειας, ψυχαγωγίας και στέγης σε ανηλίκους.

Δράσεις: Μία από τις σημαντικότερες δράσεις των Ε.Π.Α. είναι οι Στέγες Ανηλίκων οι οποίες αποσκοπούσαν στο να απομακρύνουν ανήλικους που το οικογενειακό περιβάλλον είτε αδυνατούσε ή δεν βοηθούσε στην αποτροπή παραβατικής συμπεριφοράς ή κάποιες φορές ανεχόταν ή καθοδηγούσε την εκδήλωση εκνόμενων ενεργειών.

Σήμερα το έργο των Ε.Π.Α. έχει περιοριστεί, με πολλές να βρίσκονται σε αδράνεια ενώ οι Στέγες υπολειτουργούν. Προβλέπεται νομοθετική παρέμβαση.

Εθελοντική Δράση: Εδώ παρουσιάζεται μία άκρως απογοητευτική κατάσταση σε σχέση με το παρελθόν. Οι ΕΠΑ βασιζόντουσαν στον εθελοντισμό. Είχαν εθελοντές δικηγόρους που αναλάμβαναν υποθέσεις παιδιών, πολλούς εθελοντές στις Στέγες, γιατρούς πολλών ειδικοτήτων, τόσο ως επισκέπτες, όσο και ως εξωτερικούς συνεργάτες στα ιατρεία τους. Σήμερα εκτός από κάποιους δικηγόρους και ανά περίπτωση ΕΠΑ στο πόσο λειτουργεί. Η ΕΠΑ Πειραιά στην ιστοσελίδα της έχει φόρμα εθελοντών σε μορφή ηλεκτρονικής αίτησης χωρίς περισσότερες πληροφορίες ή ότι πληροφορίες με έμμεσο τρόπο παρέχει η αίτηση. Το ίδιο υπάρχει και σε κάποιες ακόμα όπως αυτή της Σύρου που αναζητεί εθελοντές. Όσο για την μεγαλύτερη της Αθήνας πριν λίγα χρόνια είχε κλείσει η Στέγη ενώ η Ιστοσελίδα της σε αρκετές περιπτώσεις μεταξύ των οποίων και ο Εθελοντισμός δεν αναφέρει τίποτα ενώ έχει να ενημερωθεί από 2016.

1.7 Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών (ΚΔΑΠ)

Τα ΚΔΑΠ είναι Κέντρα Δημιουργικής Απασχόλησης Παιδιών, που διαθέτουν παιδαγωγικούς χώρους δημιουργίας και διασκέδασης, μέσα στους οποίους τα παιδιά κοινωνικοποιούνται με τη βιωματική συμμετοχή τους. Στις δομές αυτές απασχολούνται παιδιά 5 – 12 ετών κατά τις απογευματινές ώρες.

Όταν πρωτοιδρύθηκαν τα ΚΔΑΠ το 1996, ήταν μόνο δημόσια, σήμερα λειτουργούν πολλές τέτοιες δομές και στον ιδιωτικό τομέα. Σε ένα ΚΔΑΠ γίνονται δεκτά και παιδιά με ελαφριάς μορφής κινητικά προβλήματα. Τα ΚΔΑΠ ΜεΑ δεν έχουν όριο ηλικίας και δέχονται παιδιά με αναπηρία ή και ενήλικες με νοητικά προβλήματα.

Πολλά ΚΔΑΠ, δημοτικά και ιδιωτικά, συγχρηματοδοτούνται από το ΕΣΠΑ, γιατί συμμετέχουν στο πρόγραμμα Εναρμόνιση Οικογενειακής και Επαγγελματικής Ζωής (συνεργασίας με την Ε.Ε.Τ.Α.Α.).

Σκοπός: Στη δημιουργική αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου του παιδιού μέσα από ατομικές ή ομαδικές δραστηριότητες. Στην παροχή κινήτρων, για να ασχοληθεί το κάθε παιδί με κάτι που πραγματικά του αρέσει. Στην ανάπτυξη καλής σωματικής υγείας με τη δημιουργία αθλητικών προγραμμάτων. Στην κοινωνικοποίηση των παιδιών μέσα από την ανάπτυξη φιλικών σχέσεων. Στη στήριξη των γονέων, που

εργάζονται κατά τις απογευματινές ώρες. Στη διευκόλυνση της μητέρας που εργάζεται.

Δράσεις: Εμπλουτισμός γνώσεων, ο οποίος συμπληρώνει τη σχολική διδασκαλία. Καλλιτεχνικές και πολιτιστικές δραστηριότητες, που προσφέρουν στα παιδιά τη δυνατότητα να εξωτερικεύσουν τα ταλέντα τους όπως η Ζωγραφική, τα Ψηφιδωτά, η Αγγειοπλαστική, το Τραγούδι, το Θέατρο – κουκλοθέατρο. Επίσης εκμάθηση χορών, Ρομποτική, Πειράματα, Origami, Εργαστήριο Πληροφορικής. Αθλητισμός και παιχνίδι (ομαδικά παιχνίδια, επιτραπέζια, σκάκι, γυμναστική).

Εθελοντική Δράση: Στα απλά ΚΔΑΠ η εθελοντική δράση εκδηλώνεται κυρίως από φοιτητές που ενδιαφέρονται να αποκτήσουν εμπειρία. Αντίθετα στα ΚΔΑΠ – ΑμεΑ έχουμε σαφέστατα πολύ πιο οργανωμένη προσπάθεια προσέλκυσης εθελοντών με ιστοσελίδες που έχουν χώρους για αιτήσεις ενδιαφερομένων και σχετικά κείμενα. Ωστόσο και εδώ ο εθελοντισμός φοιτητών έχει ιδιαίτερη στόχευση -και αξία- από πλευράς των φορέων.

1.8 Οργανισμοί και δομές φροντίδας παιδιών ΑΜΕΑ

Οι περισσότεροι από αυτούς τους οργανισμούς περιθάλπουν παιδιά αλλά και ενήλικες που μεγάλωσαν όντας ενταγμένοι από την ανήλικη ζωή τους σε αυτά. Έχουν ποικίλες νομικές μορφές με τα περισσότερα να είναι Ν.Π.Ι.Δ. μη κερδοσκοπικού αντικειμένου, αλλά ακόμα κάποια έχουν στοιχεία ή να ξεκίνησαν ως Άτυπα Δίκτυα με συνενώσεις και συμπράξεις γονέων που αντιμετώπιζαν προβλήματα με τα ΑΜΕΑ παιδιά τους. ΕΛΕΠΑΠ -το παλαιότερο- Χατζηπατέρειο ΚΑΣΠ, Σικιαρίδειο, Ι.Π.Α.Π η «ΘΕΟΤΟΚΟΣ» είναι μεγάλα γνωστά ιδρύματα, που συμπληρώνονται ή στο μέτρο του δυνατού αναπληρώνονται σε περιφερειακό επίπεδο από μικρότερα όπως οι «Άσπρες Πεταλούδες» στον Βόλο ή το Παράρτημα Αποθεραπείας & Αποκατάστασης Παιδιών με Αναπηρία Ηρακλείου Κρήτης.

Σκοπός: Είναι εξαιρετικά μεγάλο το εύρος βοήθειας σε διαφορετικά προβλήματα ΑΜΕΑ βαθμού δυσκολίας και δυνατοτήτων αποκατάστασης ή δημιουργίας όσο το δυνατόν καλύτερου επιπέδου διαβίωσης.

Δράσεις: Αποστολή τους είναι να παρέχουν σε κάθε άνθρωπο με αναπηρία και την οικογένειά του, Δια Βίου Στήριξη, και πρόσβαση στα προγράμματα αποκατάστασης ανεξάρτητα από το οικονομικό, κοινωνικό, ή θρησκευτικό του υπόβαθρο.

Εθελοντική Δράση: Στους μεγάλους φορείς που αναφέρουμε και πιο πάνω ο εθελοντισμός έχει παρουσία από την σύστασή τους, οργανωμένος και πολύ δυναμικός, από τα πρώτα χρόνια λειτουργίας εξακολουθεί συνεχώς να αναζητείται. Χατζηπατέρειο, ΕΛΕΠΑΠ και Σικιαρίδειο ιδιαίτερα το τελευταίο έχουν στις ιστοσελίδες τους χώρο πρόσκλησης εθελοντών. Του Σικιαριδείου μάλιστα είναι πολύ ενδιαφέρουσα και αναλυτική ως προς την πορεία του υποψήφιου εθελοντή στον χώρο και βάζει κάτι πολύ σημαντικό, ότι κατά την διάρκεια της εθελοντικής προσφοράς ο φορέας παρέχει εποπτεία αλλά και **αξιολόγηση**. Αντίθετα στο Ι.Π.Α.Π η «ΘΕΟΤΟΚΟΣ» ενώ έχει ιστοσελίδα, τομέας πρόσκληση εθελοντών δεν υπάρχει. Στις υπόλοιπες δομές υπάρχουν αναφορές δράσης εθελοντών όχι όμως σε μια τακτική βάση. Οι επαγγελματίες εξωτερικοί εθελοντές έχουν παρουσία και συχνές αναφορές σ' αυτούς με σχετικές ευχαριστίες. Πρέπει να τονιστεί ότι όπως και στην περίπτωση του Κέντρου Βρεφών Η ΜΗΤΕΡΑ, το σύστημα του εθελοντισμού κλονίστηκε και σε αυτόν τον χώρο κατά την διάρκεια της πανδημίας και γίνεται προσπάθεια να επανακάμψει.

1.9 Σχολείο Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης

Τα Σχολεία Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης είναι δημόσια σχολεία, τα οποία ιδρύονται και λειτουργούν σύμφωνα με τις διατάξεις της υφιστάμενης νομοθεσίας. Τα σχολεία αυτά στελεχώνονται με το αναγκαίο διδακτικό και άλλο επιστημονικό, υποστηρικτικό και βοηθητικό προσωπικό (νοσηλεύτη/νοσηλεύτρια, φυσιοθεραπευτή/φυσιοθεραπεύτρια, μουσικοθεραπευτή/μουσικοθεραπεύτρια, σχολικούς/ές βοηθούς/συνοδούς κ.ά.) και εφοδιάζονται με σύγχρονα μέσα που είναι απαραίτητα για την εκπλήρωση της αποστολής τους.

Σκοπός: Ίσες ευκαιρίες στην εκπαίδευση των μαθητών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Δράσεις: Τα παιδιά που φοιτούν σε Σχολεία Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης εντάσσονται σε ομάδες, αφού ληφθούν υπόψη η ηλικία και οι ιδιαιτερότητές τους, καθώς και η πολυθεματικά αξιολογημένη ειδική αγωγή και εκπαίδευση που προσδιορίζεται γι' αυτά. Ο αριθμός των παιδιών σε κάθε ομάδα καθορίζεται, βάσει των αξιολογημένων αναγκών τους, από ομάδα ειδικών.

Η εκπαιδευτική πολιτική των Σχολείων Ειδικής Αγωγής και Εκπαίδευσης περιλαμβάνει σύστημα συνεχούς επαφής με τα γενικά σχολεία της περιοχής τους και διοργάνωσης κοινών δραστηριοτήτων, ανάλογα με την κάθε περίπτωση.

Εθελοντική Δράση: Περιορισμένη και περιστατική. Καμία αναφορά σε ιστοσελίδες.

2. ΔΟΜΕΣ ΓΙΑ ΗΛΙΚΙΩΜΕΝΟΥΣ: Περιλαμβάνουν δομές ανοιχτής και κλειστής περίθαλψης. Ως σκοπό έχουν την προστασία, την υποστήριξη αλλά και την ενίσχυση των ηλικιωμένων στην πλειονότητά τους στο σπίτι τους και σε περίπτωση που, συνήθως συνδυαστικοί λόγοι όπως, υγείας, οικονομικοί αλλά και επιβάρυνσης σε ψυχοκοινωνικό επίπεδο, τότε η κλειστή περίθαλψη να αποτελεί επιλογή, με γνώμονα τον σεβασμό στο πρόσωπο του ηλικιωμένου, ώστε να επιτυγχάνεται η άνετη και αξιοπρεπή διαβίωση του. Πιο συγκεκριμένα:

- Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων Κ.Α.Π.Η.
- Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων Κ.Η.Φ.Η
- Βοήθεια στο Σπίτι.
- Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων
- Θεραπευτήρια Χρονίων Παθήσεων

2.1 Κέντρα Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων Κ.Α.Π.Η.

Το 1979 το Υπουργείο και Πρόνοιας ζήτησε την συνεργασία από τον «Όμιλο Εθελοντών» που πολλά χρόνια νωρίτερα είχε στη περιοχή του Ν. Κόσμου ιδρύσει την «Γωνιά του παππού και της γιαγιάς», ώστε να δημιουργήσουν ένα πρότυπο Κέντρο Ανοιχτής Προστασίας Ηλικιωμένων. Αυτό το πρώτο Κέντρο, σωστά στελεχωμένο, λειτούργησε υποδειγματικά και αποτέλεσε την βάση των υπολοίπων, στην αρχή διαφόρων φιλανθρωπικών οργανώσεων και μετά όταν το ανάλαβαν οι Δήμοι πραγματικά ως θεσμός πλέον, αναπτύχθηκε και έτυχε γενικής αποδοχής. Βασική φιλοσοφία λειτουργίας των ΚΑΠΗ είναι η προάσπιση των κοινωνικών δικαιωμάτων των ηλικιωμένων και η παροχή εξωϊδρυματικής προστασίας στην κοινότητα, ως ισότιμα και ενεργά μέλη, δηλαδή η παραμονή τους στο οικείο περιβάλλον της οικογένειας, της γειτονιάς, του φιλικού περίγυρου. Μέλη μπορούν να γίνουν άτομα συνήθως από 60 ετών, ανεξάρτητα από την κοινωνική και οικονομική τους κατάσταση.

Σκοπός: Η εξωϊδρυματική προστασία ηλικιωμένων, μέσω παροχής ιατρικής, ψυχικής και κοινωνικής προστασίας προάσπιση των κοινωνικών τους δικαιωμάτων. Αντιμετώπιση και πρόβλεψη βιολογικών, ψυχολογικών και κοινωνικών προβλημάτων των ηλικιωμένων, ώστε να παραμείνουν ισότιμα και

ενεργά μέλη του κοινωνικού συνόλου. Δημιουργία κοινωνικής ζωής μέσω υλοποίησης πολιτιστικών, μορφωτικών και ειδικών προγραμμάτων για τα άτομα της τρίτης ηλικίας, ευαισθητοποίηση του ευρύτερου κοινωνικού συνόλου και η ανάπτυξη συνεργασίας με κοινωνικούς και άλλους φορείς για τα προβλήματα και τις ανάγκες των ηλικιωμένων, καθώς και η διερεύνηση θεμάτων σχετικών με τα προβλήματα που αντιμετωπίζει η “τρίτη” ηλικία.

Δράσεις: Αποσκοπούν στην καλύτερευση της καθημερινότητας των Ηλικιωμένων, όπως: Ιατροφαρμακευτική πρωτοβάθμια φροντίδα, νοσηλευτική φροντίδα. Κοινωνική εργασία συμβουλευτική στους ίδιους και στο άμεσο τους περιβάλλον τους. Υπηρεσίες φυσικοθεραπείας. Συναισθηματική και ψυχολογική στήριξη. Συνεργασία και όποτε χρειάζεται παραπομπή τους σε εξειδικευμένες υπηρεσίες.

Οργανωμένη ψυχαγωγία, με εκδρομές, συνεστιάσεις, παρακολούθηση θεατρικών παραστάσεων, επισκέψεις και ξεναγήσεις σε μουσεία και χώρους πολιτισμού. Επιμορφωτικά προγράμματα για θέματα που αφορούν την τρίτη ηλικία. Προγράμματα αγωγής υγείας. Λειτουργία ομάδων ενδιαφερόντων, όπως χορωδία, γυμναστικής προσαρμοσμένη στις δυνατότητες και ανάγκες τους, χορός, θέατρο, χειροτεχνία. Λειτουργία εντευκτηρίων με ιδιαίτερα χαμηλές τιμές ειδών.

Εθελοντική Δράση: Σε αρκετά ΚΑΠΗ, τουλάχιστον τα πιο οργανωμένα, παρουσιάζεται μια προσπάθεια προσέλκυσης εθελοντών κυρίως μέσω των Δήμων, με περιορισμένα αποτελέσματα. Κάποιοι εθελοντές συμμετέχουν σε εκδηλώσεις - μπαζάρ κτλ- σε εκμάθηση ζωγραφικής, χειροτεχνίας, χορών γενικά καλλιτεχνικά, ως υπεύθυνοι χορωδιών. Γιατροί και φυσιοθεραπευτές ως εξωτερικοί συνεργάτες δωρεάν ή με ελάχιστο κόστος για τα μέλη. Συχνά κάποιοι εθελοντές όταν πληρούν τα ηλικιακά δεδομένα γίνονται και μέλη.

2.2 Κέντρα Ημερήσιας Φροντίδας Ηλικιωμένων Κ.Η.Φ.Η

Στην συντριπτική τους πλειοψηφία λειτουργούν από τους Δήμους. Ωστόσο υπάρχουν και κάποια σε Ν.Π.Ι.Δ.. Ανήκουν και αυτά στην εξωιδρυματική περίθαλψη ηλικιωμένων. Είναι μονάδες ημερήσιας φιλοξενίας ηλικιωμένων που δεν μπορούν να αυτοεξυπηρετηθούν απόλυτα λόγω κινητικών δυσκολιών και άλλων εκφυλιστικών καταστάσεων όπως η άνοια, των οποίων το περιβάλλον που τα φροντίζει εργάζεται ή αντιμετωπίζει σοβαρά κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα ή προβλήματα υγείας και αδυνατεί να ανταποκριθεί πλήρως στη φροντίδα τους.

Λειτουργούν σε ειδικά διαμορφωμένους χώρους σε καθημερινή βάση και μπορούν να φιλοξενούν ηλικιωμένους, για συγκεκριμένο χρονικό διάστημα της ημέρας (συνήθως 8 π.μ. με 3:30 μ.μ.) παρέχοντας τους υπηρεσίες φροντίδας με καθημερινή υγιεινή και νοσηλευτική, αλλά και ψυχαγωγία και δημιουργική απασχόληση.

Σκοπός: Η λειτουργία των ΚΗΦΗ σκοπεύει στην παραμονή των ατόμων ηλικιωμένων και υπερηλίκων στο οικείο φυσικό και κοινωνικό περιβάλλον, στη διατήρηση της συνοχής της οικογένειας, στην εναρμόνιση της οικογενειακής και εργασιακής ζωής των μελών της οικογένειας με ηλικιωμένο μέλος, στην αποφυγή της ιδρυματικής περίθαλψης και του κοινωνικού αποκλεισμού, στην εξασφάλιση αξιοπρεπούς διαβίωσης και στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ηλικιωμένων αλλά και των άλλων μελών της οικογένειας.

Δράσεις: Παρέχουν υπηρεσίες ημερήσιας φιλοξενίας, στις οποίες περιλαμβάνονται: νοσηλευτική φροντίδα, φροντίδα για την ικανοποίηση πρακτικών αναγκών διαβίωσης, ατομική υγιεινή, προγράμματα δημιουργικής απασχόλησης και όπου είναι εφικτό ανάπτυξης λειτουργικών και κοινωνικών δεξιοτήτων.

Εθελοντική Δράση: Περιορισμένη, και όπου υπάρχει αφορά κυρίως όσα μέλη μπορούν χειροτεχνίες και δράσεις συντροφικότητας. Υπάρχουν ελάχιστες αναφορές για εθελοντές ειδικοτήτων -εργοθεραπευτές κ.τ.λ.-

2.3 Βοήθεια στο Σπίτι

Ένα πρόγραμμα που ξεκίνησε πριν περίπου 25 χρόνια ως συγχρηματοδοτούμενο από την Ε.Ε. ενταγμένο εντός των δομών της Τοπικής Αυτοδιοίκησης (Δήμοι). Το πρόγραμμα "Βοήθεια στο Σπίτι" απευθύνεται σε άτομα της τρίτης ηλικίας που δεν αυτοεξυπηρετούνται πλήρως και άτομα με κινητικές δυσλειτουργίες και ειδικά προβλήματα, με προτεραιότητα αυτούς που ζουν μόνοι τους ή δεν έχουν την πλήρη φροντίδα της οικογένειας ή που το εισόδημά τους δεν τους επιτρέπει να εξασφαλίσουν τις απαιτούμενες υπηρεσίες για τη βελτίωση της ποιότητας ζωής τους.

Σκοπός: Είναι να βελτιώσει την ποιότητα ζωής των ατόμων της τρίτης ηλικίας καθώς και ατόμων με κινητικά ή άλλα ειδικά προβλήματα (ΑμεΑ), να υποβοηθήσει την αυτόνομη και αξιοπρεπή διαβίωση, να υποστηρίξει το οικογενειακό περιβάλλον των επωφελούμενων και τέλος να προωθήσει την απασχόληση ικανού και εξειδικευμένου προσωπικού.

Δράσεις: Συμβουλευτική και συναισθηματική στήριξη. Ιατρική φροντίδα με επισκέψεις στο σπίτι. Νοσηλευτική μέριμνα και φυσιοθεραπεία. Οικογενειακή - Οικιακή Φροντίδα και ικανοποίηση πρακτικών αναγκών διαβίωσης. Μικροαγορές, πληρωμή λογαριασμών. Συνοδεία στις διάφορες υπηρεσίες

Εθελοντική Δράση: Κατά καιρούς έχουν γίνει προσπάθειες να ενταχθούν εθελοντές στα προγράμματα Βοήθεια στο Σπίτι, κυρίως μέσω των δήμων ή φιλανθρωπικών οργανώσεων, ακόμα και κομματικού μηχανισμού, όχι με ιδιαίτερη επιτυχία. Για την ακρίβεια ξεκινούν εθελοντές ωστόσο γρήγορα σταματούν. Τα προγράμματα αυτά είχαν ως προς τους επαγγελματίες μια συνεχή εναλλαγή προσώπων, λόγω ανασφάλειας ως προς την συνέχιση της λειτουργίας τους, με αποτέλεσμα να μην υπάρχει το ενδιαφέρον και προς την προσέλκυση εθελοντών.

2.4 Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων

Ιστορικά γνωστές ως γηροκομεία ή οίκοι ευγηρίας, οι Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων αποτελούν την κλειστή περίθαλψη ηλικιωμένων που αυτοεξυπηρετούνται ή όχι. Χωρίζονται σε δύο μεγάλες κατηγορίες αυτά των Ν.Π.Ι.Δ που κυρίως είναι εκκλησιαστικά ή από σωματεία μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και τα κερδοσκοπικά που είναι επιχειρήσεις. Τέλος κάποια ανήκουν στους οργανισμούς των Δήμων.

Σκοπός: Η ασφαλής με σεβασμό στην ανθρώπινη αξία, ανεξαρτήτως της σωματικής ή πνευματικής κατάστασης του περιθαλπόμενου, διαμονή των ηλικιωμένων σε κοινό χώρο.

Δράσεις: Όπως ορίζει η Υ.Α. 81551/2007 «Οι Μ.Φ.Η. εξασφαλίζουν υποχρεωτικώς σ' αυτά: Υγιεινή διαμονή προσαρμοσμένη στις ανάγκες κάθε κατηγορίας περιθαλπόμενων, καθώς και ασφαλή και άνετη διαβίωσή τους. Υγιεινή και επαρκή διατροφή ανάλογη με την κατάσταση της υγείας του κάθε περιθαλπόμενου με ελάχιστο ημερήσιο όριο τις 1.600 θερμίδες τροφής με την σωστή ποιοτική σύνθεση. Συνεχή φροντίδα για την ατομική καθαριότητά τους, καθώς και την καθαριότητα των χώρων της Μονάδας. Τακτική ιατρική παρακολούθηση καθώς και έγκαιρη και κατάλληλη για κάθε περιθαλπόμενο ιατροφαρμακευτική βοήθεια και πρόσκαιρη νοσηλεία. Η νοσηλεία θα περιορίζεται στην έγκαιρα διάγνωση της ασθένειας και τη μέριμνα για την έγκαιρη εισαγωγή στο ενδεδειγμένο νοσηλευτήριο. Δυνατότητα αυτοεξυπηρέτησης και αυτοπροστασίας με τη λήψη των κατάλληλων μέτρων διευκόλυνσης των

περιθαλπόμενων (χειρολαβές, χειρολισθήρες, απλά και ειδικά μπαστούνια, περιπατητήρες κ.λπ.). Προσφορά και διευκόλυνση απασχόλησης, ψυχαγωγία, ψυχολογική βοήθεια, ανάλογα με την ηλικία, κατάσταση και περίπτωση του περιθαλπόμενου. Φυσικοθεραπεία με την εφαρμογή απλών φυσιοθεραπευτικών ή κινησιοθεραπευτικών μεθόδων ή μέριμνα για την περαιτέρω ειδική θεραπεία σε φυσικοθεραπευτήρια, αν κριθεί απαραίτητο, με σκοπό τη βελτίωση των δυνατοτήτων αυτοεξυπηρέτησης τους, εφόσον αυτή κρίνεται επιστημονικά εφικτή. Δυνατότητα άσκησης των θρησκευτικών τους καθηκόντων και συμμετοχή, εφόσον το επιτρέπει η κατάστασή τους, σε πολιτιστικές και καλλιτεχνικές εκδηλώσεις.

Τον οφειλόμενο στην ανθρώπινη αξία σεβασμό και ενδιαφέρον, ανεξαρτήτως της σωματικής ή πνευματικής κατάστασης του περιθαλπόμενου.

Εθελοντική Δράση: Η προστασία των ηλικιωμένων σε μονάδες φροντίδας ανήκει στη μεγάλη πλειοψηφία στην Εκκλησία. Λογικό είναι και στο διαδίκτυο να εμφανίζονται δυνατότητες εθελοντικής προσφορά από αντίστοιχες δομές.

Η συμβολή του εθελοντισμού στις Μονάδες Φροντίδας Ηλικιωμένων περιγράφεται εξαιρετικά από την ιστοσελίδα δύο μονάδων « Παναγία η Ελεούσα» και «Καλός Σαμαρείτης» δομές της Ι.Μ. Νέας Ιωνίας & Φιλαδελφείας «Πολλοί άνθρωποι πιστεύουν ότι ο εθελοντισμός αφορά μόνο νέους ανθρώπους . Ένα λογικό επιχείρημα είναι ότι η νεαρή ηλικία μπορεί να εξασφαλίσει την όρεξη για δουλειά, τις φρέσκιες ιδέες και την εφευρετικότητα, όμως και ένας μεγαλύτερος σε ηλικία άνθρωπος είναι ικανός να μεταδώσει γνώση, εμπειρία και τη σοφία των εμπειριών του. Όταν, μάλιστα, μπορούν να συνυπάρχουν άνθρωποι διαφορετικών ηλικιών σε κάποια εθελοντική δράση ειδικά, τότε μπορούν οι νεότεροι να μαθητεύσουν δίπλα στους μεγαλύτερους και οι τελευταίοι να αισθάνονται ενεργοί και χρήσιμοι άνθρωποι στην τοπική κοινωνία. Η συνεργασία αυτή μπορεί να είναι επιτυχημένη και να βγάλει από την αδράνεια και την παθητικότητα τον σύγχρονο άνθρωπο. Να τον βοηθήσει να αποκτήσει ορθή αντίληψη και να γίνει φορέας ενός πανανθρώπινου μηνύματος που είναι η κοινωνική προσφορά και η αγάπη στον συνάνθρωπο.» Ωστόσο οι αυτόνομες παρουσίες Μονάδων Φροντίδας Ηλικιωμένων είναι ελάχιστες σχεδόν όλες υπάρχουν ως κομμάτι των βασικών ιστοσελίδων των Μητροπόλεων των Κέντρων Κοινωνικής Πρόνοιας των Περιφερειών ή και των Δήμων, όποιοι έχουν μονάδες. Οι ανάγκες είναι πολλές, αλλά εθελοντική ροή δεν

παρουσιάζεται, οι προσπάθειες είναι διάσπαρτες και από το περιεχόμενο τους -τις περισσότερες φορές να συμπληρωθεί μια φόρμα χωρίς καμία επεξήγηση-.

2.5 Θεραπευτήρια Χρονίων Παθήσεων

Η κλειστή περίθαλψη των χρονίως πασχόντων παρέχεται από Θεραπευτήρια Χρονίων Παθήσεων. Λειτουργούν τόσο ως Ν.Π.Δ.Δ. -τα τελευταία χρόνια κάτω από ένα Ν.Π.Δ.Δ. που εμπεριέχει αντίστοιχες δομές- Ως Ν.Π.Δ.Δ. ή ως κερδοσκοπικές επιχειρήσεις αδειοδοτούνται βάσει των διατάξεων του ΠΔ 631/1974 (Α΄ 271) από τις οικείες Περιφέρειες.

Σκοπός: Η εισαγωγή των περιθαλπομένων στο Θεραπευτήριο γίνεται με προοπτική είτε μόνιμης παραμονής, είτε βραχείας παραμονής, με στόχο την άμεση κοινωνική προστασία ή την αποθεραπεία ενήλικων ατόμων και των δύο φύλων με χρόνιες κινητικές παθήσεις ή πνευματικές παθήσεις σε επιδεκτικό βαθμό συμβίωσης που αδυνατούν ολικά ή μερικά να αυτοεξυπηρετηθούν, αυτοεξυπηρετούμενα ηλικιωμένα άτομα άνω των εξήντα πέντε (65) ετών που χρήζουν κοινωνικής προστασίας. Άτομα τα οποία πάσχουν από παθήσεις του μυϊκού, νευρικού, κυκλοφορικού, ερειστικού, αναπνευστικού συστήματος, καθώς και από νοητική υστέρηση, σε βαθμό επιδεκτικό συμβίωσης, που χρήζουν προγράμματος Φυσικής και Ιατρικής Αποκατάστασης. Τέλος άτομα που χρήζουν άμεσης εισαγωγής και φιλοξενίας, λόγω κατεπείγουσας κοινωνικής συνδρομής, μετά από σχετική πιστοποίηση της έκτακτης ανάγκης από τις Δικαστικές ή Διοικητικές Αρχές, από Νοσηλευτικό Ίδρυμα ή Οργανισμό Τοπικής Αυτοδιοίκησης που θα συνοδεύεται από βεβαίωση ότι το προς εισαγωγή άτομο δεν πάσχει από μολυσματική ασθένεια ή ψυχική νόσο.

Δράσεις: Εργοθεραπεία η οποία παρέχει τη δυνατότητα σε άτομα με περιορισμούς στην λειτουργικότητα, να εκτελούν τις καθημερινές τους δραστηριότητες στο μέγιστο των ικανοτήτων τους. Η φυσικοθεραπεία η οποία δίνει την δυνατότητα για θεραπεία και τον περιορισμό ασθενειών και παθολογικών καταστάσεων που είναι συνδεδεμένες με κινητικά προβλήματα. Οι κοινωνικοί λειτουργοί έχουν ένα ιδιαίτερο ρόλο μέσω της κοινωνικής υπηρεσίας που είναι να υποδέχεται και να ενημερώνει ενδιαφερόμενους για εισαγωγή ασθενών. Σε περιπτώσεις ασθενών που δεν εμπίπτουν λόγω πάθησης στην αρμοδιότητα του παραπέμπει και κατευθύνει αυτές σε άλλες συνεργαζόμενες υπηρεσίες, όπως όλα τα δημόσια νοσοκομεία.

Κατόπιν της εισαγωγής του ασθενούς συνεργάζεται με το οικογενειακό περιβάλλον, εφόσον υπάρχει, και σε ότι αφορά την φροντίδα του ασθενούς σε όλα τα στάδια υποστήριξης που αφορούν στην διαμονή του. Επίσης συνεργάζεται με όλες την εμπλεκόμενες ειδικότητες που αφορούν εν γένει στην διαβίωση του στο θεραπευτήριο καθώς και με διάφορους φορείς, είτε υγείας είτε Δήμων για την αντιμετώπιση προβλημάτων που τυχόν παρουσιαστούν.

Εθελοντική δράση: Εάν στις μονάδες φροντίδας ηλικιωμένων υπάρχει μεγάλη ανάγκη εθελοντών και μικρή προσφορά, στα Θεραπευτήρια Χρονίων Παθήσεων το πρόβλημα είναι πολύ μεγαλύτερο. Σχεδόν το σύνολο των προσπαθειών προσέλευσης εθελοντών περνά μέσα από τα Κέντρα Κοινωνικής Πρόνοιας των Περιφερειών. Ωστόσο στο διαδίκτυο εντοπίσαμε κάτι ιδιαίτερα ελπιδοφόρο. Πρόκειται για την Μονάδα Ανακουφιστικής Φροντίδας «Γαλιλαία», της Ι.Μ. Μεσογαίας και Λαυρεωτικής. Πρόκειται για πραγματικά πρότυπη οργάνωσή προσφοράς σε πολλαπλά επίπεδα, όπως Φροντίδα στο σπίτι – Φροντίδα στο Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας και Απασχόλησης – Φροντίδα στον Ξενώνα Ανακουφιστικής Φροντίδας με στόχο την ανακούφιση του χρόνιου πάσχοντα. Ένας τέτοιος φορέας έχει στην ιστοσελίδα του και πύλη προσέλευσης εθελοντών πραγματικά πολύ υψηλού επιπέδου, που περιλαμβάνει όλα τα δεδομένα που πρέπει να γνωρίζει ο εθελοντής, πως θα ξεκινήσει, πως θα εκπαιδευτεί που θα εργαστεί.

3.ΨΥΧΙΑΤΡΙΚΕΣ ΔΟΜΕΣ Σύμφωνα με τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας (Π.Ο.Υ.), η ψυχική υγεία είναι «μια κατάσταση ευεξίας στην οποία το άτομο συνειδητοποιεί τις δικές του ικανότητες, μπορεί να αντιμετωπίσει το φυσιολογικό στρες της ζωής, μπορεί να εργαστεί παραγωγικά και γόνιμα και είναι σε θέση να συνεισφέρει στην κοινότητά του/της». Είναι ένας ορισμός που απομακρύνθηκε από παλαιότερους που είχαν ως κέντρο αναφορά την ψυχική ασθένεια. Οι Ψυχιατρικές Δομές στον τόπο μας είναι ένας χώρος με πολλά προβλήματα και ελλείψεις. Η δεκαετία του ενενήντα ξεκίνησε με μια Ελλάδα που τα φρενοκομεία και το κολαστήριο της Λέρου δεν είχαν ακόμα καταργηθεί. Η ψυχιατρική μεταρρύθμιση υπήρξε προϊόν πίεσης από την Ε.Ε., κινήθηκε «σε ρηχά νερά» γιατί ήταν εμβλωματική, αποσπασματική και γι' αυτό ανεπαρκής. Την χαρακτηρίζουν τα τεράστια κενά ψυχιατρικής κάλυψης σε περιοχές της περιφέρειας. Οι περισσότεροι φορείς ψυχικής υγείας είναι κρατικοί κυρίως Ν.Π.Δ.Δ. αλλά και Ν.Π.ΙΔ. μη

κερδοσκοπικά, ενώ τα κενά -ιδιαίτερα στο παρελθόν- και οι υποβαθμισμένες υπηρεσίες σε επίπεδο νοσηλείας, κάλυπτε η επιχειρηματικότητα με μεγάλες, αλλά και μικρότερες ψυχιατρικές κλινικές. Σε σχέση με τον εθελοντισμό θα εξετάσουμε:

- Ψυχιατρικές Νοσοκομειακές Μονάδες – Εξωτερικά Ιατρεία
- Κέντρα Ψυχικής Υγείας (ενηλίκων-παιδιών & εφήβων)
- Ξενώνες βραχείας παραμονής
- Δομές Ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης (Ξενώνες) /
- Προστατευμένα Διαμερίσματα
- Κινητές Μονάδες Ψυχικής Υγείας
- Κέντρα Ημέρας
- Ειδικευμένες μονάδες αντιμετώπισης (αλτσχάιμερ – αυτισμού)

3.1 Ψυχιατρικές Νοσοκομειακές Μονάδες – Εξωτερικά Ιατρεία

Δεν θα αναφέρουμε τίποτα περισσότερο, απ' ότι αποτελούν την νοσοκομειακή αντιμετώπιση των ψυχιατρικών περιστατικών. Υπάρχουν ως καθεαυτού ψυχιατρικά νοσοκομεία όπως το Αιγινήτειο ή ενταγμένα ως κλινικές σε Γενικά Νοσοκομεία των 7 υγειονομικών περιφερειών της χώρας.

Εθελοντική Δράση: Τουλάχιστον διαδικτυακά ως ενεργή ομάδα εθελοντών εμφανίζεται αυτή της Α' Κλινικής του Αιγινήτειου Νοσοκομείου η οποία δεν λειτουργεί σε μόνιμη βάση. Σε έγγραφο αναφέρεται ότι «Σε περιόδους κρίσεων, ενεργοποιείται η ομάδα εθελοντών της Α' Νευρολογικής Κλινικής του Αιγινήτειου Νοσοκομείου, η οποία αποτελείται κυρίως από επαγγελματίες υγείας, αλλά και από φροντιστές/συγγενείς των ασθενών των Ειδικών Ιατρείων της Κλινικής οι οποίοι επιθυμούν να συνδράμουν στις ανάγκες των ασθενών με χρόνια νευρολογικά νοσήματα». Σε κάποιου αντίστοιχου επιπέδου αναφορά μετά από πολύ έρευνα βρήκαμε και στο Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής (Δαφνί). Στην Ιστοσελίδα του και πιο συγκεκριμένα στην ενότητα «Πληροφορίες προς τον Πολίτη» αναφέρει για κάποια προσπάθεια οργάνωσης ομάδας εθελοντών «στα πλαίσια θεσμοθετημένων διαδικασιών και δράσεων με σκοπό την υποστήριξη και ενημέρωση οικογενειών και φίλων ατόμων με ψυχικές ασθένειες που δημιουργήθηκε από την ανάγκη της από κοινού αντιμετώπισης των προβλημάτων και που δεν μπορούν να ικανοποιηθούν από τις δημόσιες υπηρεσίες». Πέραν των ανωτέρω συχνή αναφορά ως εθελοντική προσφορά βρίσκουμε γενικά σε νοσοκομεία αλλά και πιο

συγκεκριμένα σε ψυχιατρικές κλινικές με την μορφή της συνεργασίας με την «Εθελοντική Διακονία Ασθενών». Πρόκειται για ένα σύλλογο εθελοντών που συστάθηκε το 2007 και όπως αναφέρει «*Όραμά μας, κανένας συνάνθρωπός μας να μην αντιμετωπίζει μόνος του το βάρος της ασθένειας, της εγκατάλειψης, και της μοναξιάς, γιατί ο καθένας μας έχει δικαίωμα στην υποστηρικτική παρουσία και αγάπη ενός ανθρώπου δίπλα του, ανεξάρτητα από κάθε είδους διαχωρισμό. Μέχρι το όραμα να γίνει πραγματικότητα, στόχος μας είναι η Εθελοντική Διακονία Ασθενών να αποτελέσει φάρο ευαισθητοποίησης στο πνεύμα και τις αρχές του εθελοντισμού και στη φροντίδα των μοναχικών και εγκαταλελειμμένων συνανθρώπων μας*». Τέλος υπάρχουν κάποιες σκόρπιες αναφορές για εθελοντές -κομμωτές, αισθητικούς κ.τ.λ.- σε ψυχιατρικά νοσοκομεία όχι όμως σε οργανωμένη βάση, ενώ δεν βρήκαμε καμία φόρμα εθελοντή σε ιστοσελίδα.

3.2 Κέντρα Ψυχικής Υγείας (ενηλίκων-παιδιών & εφήβων)

Είναι αποκεντρωμένες υπηρεσίες ψυχικής υγείας, αποτελούν πρωτοβάθμια φροντίδα υγείας ενταγμένες εντός των 7 Υγειονομικών Περιφερειών της χώρας και υπάγονται διοικητικά σε Ψυχιατρικά ή στην περιφέρεια σε Γενικά Νοσοκομεία. Κάθε Κ.Ψ.Υ. Είναι μια ανοιχτή κοινωνική και κοινοτική υπηρεσία ψυχικής υγείας του Ε.Σ.Υ. Οι υπηρεσίες τους προσφέρονται δωρεάν και είναι όσο το δυνατόν κοντά στο τόπο κατοικίας και εργασίας του εξυπηρετούμενου, έτσι ώστε ο εξυπηρετούμενος που δέχεται τις υπηρεσίες να παραμένει ενεργός πολίτης χωρίς να υφίσταται κοινωνικούς αποκλεισμούς και στιγματισμό της ζωής του.

Σκοπός: ως σύγχρονες μονάδες υγείας στοχεύουν, στην προαγωγή της ψυχικής υγείας του πληθυσμού, την θεραπεία της ψυχικής νόσου, την αποκατάσταση εκεί όπου ήδη έχει υπάρξει σοβαρή ψυχική διαταραχή, την λειτουργική διασύνδεση με τις λοιπές Μονάδες Ψυχικής Υγείας.

Δράση: Ψυχιατρικής, ψυχολογικής αξιολόγησης και φροντίδας ενηλίκων. Ψυχοθεραπευτική παρέμβαση(ατομική , ομαδική, ζεύγους / οικογενειακή) και ψυχομετρική αξιολόγηση. Προγράμματα αγωγής υγείας , επίσκεψη / ψυχοκοινωνική στήριξη των ασθενών και των οικογενειών τους τόσο στον χώρο του ΚΨΥ όσο και σε κατ' οίκον επισκέψεις. Διασύνδεση με την κοινότητα μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων , ερευνών και ψυχοεκπαιδευτικών δραστηριοτήτων όπως η εργοθεραπεία τόσο στον χώρο του ΚΨΥ όσο και στην κοινότητα .

Καταγραφή του προφίλ των ενδιαφερομένων και των αιτημάτων που καταγράφονται, αξιολόγησή τους ώστε να σχεδιάζονται κάθε φορά ελκυστικές και σύγχρονες επιστημονικές παρεμβάσεις. Υπηρεσίες πιστοποίησης για επιδόματα. Υπηρεσίες συνεργασίας με τις υπηρεσίες της Δικαιοσύνης.

Εθελοντική Δράση: Ο χαρακτηρισμός περιορισμένη θα μπορούσε να θεωρηθεί χαριστικός. Μόνο σ' ένα Κ.Ψ.Υ. του Ρεθύμνου εμφανίζει μία θεωρητική προσέγγιση και αναφέρει κάποιες ομάδες εθελοντών σε τομείς δράσης και έχει στοιχεία επικοινωνίας. Ωστόσο η όλη εικόνα, προσανατολίζεται σε εθελοντές με γνώση του χώρου, που θα εγγράψουν εμπειρία στο επαγγελματικό τους βιογραφικό.

3.3 Ξενώνες βραχείας παραμονής

Φιλοξενεί ψυχιατρικούς ασθενείς μετά την ενδονοσοκομειακή νοσηλεία. Αποτελούν εξωνοσοκομειακή Μονάδα βραχείας διάρκειας παραμονής, βρήκαμε ξενώνα που είχε διάρκεια παραμονής 6 μήνες αλλά και άλλον έως 36 μήνες. Παρέχουν υψηλού βαθμού υποστήριξης (24ωρη κάλυψη με προσωπικό), με έμφαση στις υπηρεσίες ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης. Στη πράξη πολλοί Ξενώνες έχουν χάσει την έννοια της προσωρινότητας και λειτουργούν ως τα οικοτροφεία που θα αναφέρουμε πιο κάτω, μερικά εκ' των οποίων αναφέρονται ως ξενώνες.

Σκοπός: Δεν είναι μόνο μία μορφή προστατευμένης στέγασης, αλλά έχει ως σκοπό να λειτουργεί ως μια ενδιάμεση δομή στην διαδικασία μετάβασης από τις ψυχιατρικές μονάδες νοσηλείας στην αυτόνομη ζωή στην κοινότητα.

Δράση: Η διάρθρωση, η οργάνωση και η λειτουργία του Ξενώνα είναι σύμφωνη με τις αρχές της κοινοτικής Ψυχιατρικής, της εξωνοσοκομειακής περίθαλψης, της αποϊδρυματοποίησης, της κοινωνικής επανένταξης, της συνέχειας της ψυχιατρικής φροντίδας, καθώς και της πληροφόρησης και εθελοντικής αρωγής της κοινότητας στην προαγωγή της ψυχικής υγείας. Στις δραστηριότητες για την αξιοποίηση του ελεύθερου χρόνου λειτουργούν ομάδες μουσικής, ζαχαροπλαστικής, έκφρασης και δημιουργίας, καθώς και οργανωμένες έξοδοι αλλά και εκδηλώσεις.

3.4 Δομές Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης (οικοτροφεία)

Είναι μακράς ή απεριόριστης διαμονής, φιλοξενούν πιο βαριά περιστατικά που δεν μπορούν να είναι αυτόνομα, τα οποία όμως μπορούν να απασχολούνται σε διάφορες δραστηριότητες. Το **Οικοτροφείο** αποτελεί μία από τις δομές

αποασυλοποίησης των χρόνιων ψυχικά πασχόντων. Είναι μονάδα ψυχοκοινωνικής αποκατάστασης υψηλού βαθμού προστασίας, στο οποίο φιλοξενούνται άτομα με ψυχικές διαταραχές για διαβίωση, θεραπεία και υποστήριξη.

Σκοπός: Ο στόχος είναι να διασφαλιστεί η παραμονή τους στην κοινότητα και η συνέχιση των σχέσεων των ατόμων με τη ζωή και τη δράση της τοπικής κοινωνίας. Ο αριθμός των ατόμων, που φιλοξενούνται δεν ξεπερνά τους 15, ενώ δεν υπάρχει περιορισμός στο χρόνο παραμονής τους σε αυτό.

Δράση: Παρέχεται εικοσιτετράωρη φροντίδα από το προσωπικό και η ταυτότητα των οικοτροφείων διαφοροποιείται ανάλογα με την ηλικία και τη διάγνωση των ασθενών. Ένα ακόμα κριτήριο για την επιλογή σε ένα οικοτροφείο είναι ο τόπος καταγωγής, καθώς γίνεται προσπάθεια να επιστρέφουν οι ασθενείς κοντά στις κατοικίες και στις οικογένειες τους.

3.5 Προστατευμένα Διαμερίσματα

Είναι χώροι στέγασης σε μονοκατοικίες ή πολυκατοικίες ατόμων με ψυχικές διαταραχές ή νοητική υστέρηση με δευτερογενείς ψυχικές διαταραχές τα οποία έχουν αυξημένες αλλά όχι πλήρεις ικανότητες αυτοφροντίδας και αυτοεξυπηρέτησης. Ο βαθμός επίβλεψης και υποστήριξης τους είναι χαμηλός. Ένας μεγάλος αριθμός των ενοίκων εργάζεται σε δομές που σχετίζονται με ψυχιατρικά νοσοκομεία, ενώ οι υπόλοιποι που παραμένουν στα διαμερίσματα έχουν αναλάβει την οικιακή φροντίδα αυτών. Σε ένα προστατευόμενο διαμέρισμα δεν μπορούν να διαμένουν περισσότερα από έξι άτομα.

Σκοπός: Η ψυχοκοινωνική φροντίδα που παρέχεται σε αυτά τα άτομα έχει σκοπό την επίτευξη της μεγαλύτερης δυνατής ανεξαρτησίας, αυτονομίας και αποτελεσματικότητάς τους, με στόχους την πλήρη αυτόνομη διαβίωση και την πλήρη κοινωνική τους επανένταξη. Στο πλαίσιο αυτό, δίνεται έμφαση στην ανάπτυξη όλων εκείνων των απαραίτητων επικοινωνιακών και κοινωνικών ικανοτήτων που θα τους επιτρέψουν την απόκτηση εργασιακής απασχόλησης.

Δράση: Σε εβδομαδιαία βάση τηρείται θεραπευτική ομάδα στα διαμερίσματα όπου γίνεται η θεραπευτική παρακολούθηση των ενοίκων και η αντιμετώπιση τυχόν προβλημάτων. Επίσης γίνεται παρακολούθηση των ασθενών στον εργασιακό τους χώρο και παρέμβαση στην οικογένειά τους. Τα διαμερίσματα καθημερινά επισκέπτονται σε δωρη βάρδια μέλη του προσωπικού των δομών, ενώ σε ορισμένα διαμερίσματα παρευρίσκεται και μια «οικοδέσποινα» η οποία επιβλέπει και

συντονίζει την καλή λειτουργία τους. Στην περίπτωση που κάποιος από τους ασθενείς υποτροπιάσει και δεν μπορεί να αντιμετωπισθεί στο χώρο διαμονής του, μεταφέρεται είτε σε ενδονοσοκομειακό Ξενώνα, είτε σε κάποιο τμήμα βραχείας νοσηλείας του νοσοκομείου.

3.6 Κινητές Μονάδες Ψυχικής Υγείας

Η Κινητή Μονάδα Ψυχικής Υγείας, στο πλαίσιο του δημοσίου συστήματος υγείας, παρέχει υπηρεσίες ψυχικής υγείας σε ενήλικες, παιδιά και εφήβους που διαμένουν στην ευρύτερη περιοχή νομών με πρόβλημα πρόσβασης σε κεντρικές δομές ψυχικής υγείας.

Στην Κινητή Μονάδα απασχολούνται: Ψυχίατροι, Παιδοψυχίατρος, Ψυχολόγοι, Κοινωνικοί Λειτουργοί, Νοσηλεύτρια, καθώς και Διοικητικό Προσωπικό, ενώ υπάρχει συνεργασία και με εθελοντές από διάφορες ειδικότητες για την κάλυψη των αναγκών σε τοπικό επίπεδο.

Σκοποί: Η πρόληψη, διάγνωση, θεραπεία, παρακολούθηση και φροντίδα, συμβουλευτική σε άτομα, οικογένειες και ομάδες με ψυχικά προβλήματα. Η ψυχοκοινωνική μέριμνα, η εκπαίδευση σε θέματα ψυχικής υγείας, η καταπολέμηση των διακρίσεων, του “στίγματος” και των προκαταλήψεων.

Δράση: Εκτός των ανωτέρω σκοπών που η εκπλήρωσή τους αποτελεί τις κυρίαρχες δράσεις μίας Κινητής Μονάδας Ψυχικής Υγείας, σε συνεργασία με άλλους τοπικούς φορείς, η Κινητή Μονάδα επεκτείνει τη δράση της για την αντιμετώπιση σοβαρών κοινωνικών προβλημάτων, όπως η αντιμετώπιση της ενδοοικογενειακής βίας, η παροχή συμβουλευτικής σε διάφορες κατηγορίες του τοπικού πληθυσμού, η εξυπηρέτηση των τσιγγάνικων πληθυσμών της περιοχής σε ζητήματα υγείας και ψυχικής υγείας κ.ά. Επιπλέον, η Κινητή Μονάδα οργανώνει ομάδες με εκπαιδευτικούς και ομάδες με γονείς, με στόχο την ενημέρωση και τη συζήτηση σε σχέση με προβλήματα που αφορούν τη σχολική τάξη και την οικογένεια.

Όλες οι υπηρεσίες της Κινητής Μονάδας Ψυχικής Υγείας παρέχονται δωρεάν

3.7 Κέντρα Ημέρας

Λειτουργούν από νοσοκομεία και νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου συνεργαζόμενα με το Υπουργείο Υγείας & Κοινωνικής Αλληλεγγύης στον τομέα της ψυχικής υγείας. Είναι Μονάδες Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης και Αποκατάστασης, που παρέχουν υπηρεσίες σε ενήλικες με σοβαρά ψυχιατρικά

προβλήματα. Ως Μονάδες, απευθύνονται σε άτομα, τα οποία έχουν ανάγκη από συμμετοχή σε προγράμματα, που αποσκοπούν στη βελτίωση των δεξιοτήτων καθημερινής διαβίωσης και κοινωνικότητας.

Σκοπός: είναι η παραμονή του ασθενούς στην κοινότητα, η αποτροπή της κοινωνικής απομόνωσης και περιθωριοποίησής του. Στην πρόληψη της υποτροπής, στην αποφυγή και τη μείωση του χρόνου κλειστής περίθαλψης ατόμων με σοβαρές ψυχικές διαταραχές. Επίσης στη βελτίωση εκείνων των δεξιοτήτων και ικανοτήτων του ασθενούς που του επιτρέπουν την κοινωνική ενσωμάτωσή του και την αύξηση της διαπραγματευτικής / διεκδικητικής του ισχύος ώστε να εξασκεί τα δικαιώματά του ως πολίτης.

Δράση: Λειτουργεί πρωί κι απόγευμα και το πρόγραμμά του περιλαμβάνει δραστηριότητες που αφορούν στην αυτοφροντίδα, στην ανάπτυξη κοινωνικών και ατομικών δεξιοτήτων, στην κοινωνικοποίηση, στην ανάπτυξη διαπροσωπικών σχέσεων καθώς και στην προετοιμασία του ατόμου για συμμετοχή σε εργασιακού χαρακτήρα δραστηριότητες. Πιο συγκεκριμένα προσφέρει ψυχιατρική και ψυχολογική εκτίμηση και παρακολούθηση, ατομική και ομαδική ψυχοθεραπεία, εργοθεραπεία, θεατρικό παιχνίδι, γυμναστική, επαγγελματικό προσανατολισμό, ομάδα κοινωνικών δεξιοτήτων, ομάδες αυτοφροντίδας, ψυχαγωγικές και επιμορφωτικές δραστηριότητες, υποστήριξη και συμβουλευτική οικογενειών, ευαισθητοποίηση κοινότητας, εκτίμηση και εκπαίδευση πολιτών σε θέματα ψυχικής υγείας.

Εθελοντική Δράση: οι Ξενώνες βραχείας παραμονής, οι Δομές Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης, τα Προστατευμένα Διαμερίσματα, οι Κινητές Μονάδες Ψυχικής Υγείας και τα Κέντρα Ημέρας αποτελούν τις Δομές Κοινωνικής Φροντίδας που έδωσαν μια νέα κατεύθυνση στη Ψυχιατρική Περίθαλψη. Η εθελοντική δράση σε αυτές τις δομές θα περίμενε κανείς απ' την στιγμή που έχουν ως βασικό ζητούμενο την κοινωνική αποκατάσταση των ωφελούμενων εντός της κοινωνίας να είναι περισσότερο ενεργή. Στο διαδίκτυο ομολογουμένως βρίσκεις σελίδες που αναζητούν εθελοντές. Όπως Αστικές μη Κερδοσκοπικές Εταιρείες (ΑΜΚΕ) που επιχορηγούνται από ευρωπαϊκά προγράμματα (ΕΣΠΑ). Ωστόσο ο χώρος της ψυχικής υγείας δεν προσελκύει εθελοντές από τον γενικό πληθυσμό, αλλά περισσότερο εθελοντισμό που έχει κυρίως χαρακτήρα εκπαίδευσης και εμπειρίας για φοιτητές και μετεκπαιδευόμενους. Μια άλλη κατηγορία είναι άτομα που

βιώνουν ή βίωσαν τα προβλήματα ψυχικής υγείας στο περιβάλλον τους. Απ' όλους τους ανωτέρω φορείς που διαθέτουν διαδικτυακή παρουσία θα παρουσιάσουμε την Εταιρία Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος. Με 40 χρόνια παρουσίας ανέπτυξαν το μοντέλο της Ψυχιατρικής Περίθαλψης στο Σπίτι του Αρρώστου και των Κινητών Μονάδων Ψυχικής Υγείας. Οι παρεχόμενες υπηρεσίες καλύπτουν σχεδόν το σύνολο των ανοικτών θεραπευτικών μονάδων στην κοινότητα και είναι πρωτοπόροι στη εισαγωγή καινοτόμων μοντέλων υπηρεσιών ψυχικής υγείας. Στην Ιστοσελίδα της που αναφέρεται στη προσέλκυση εθελοντών υπάρχει συμπυκνωμένη όλη αυτή η εμπειρία των τόσο χρόνων σχέση με τους εθελοντές. Αποτελεί πρότυπο πληρότητας και σαφήνειας ενώ διαθέτει το μοναδικό που βρήκαμε σε οποιοδήποτε φορέα «Εγχειρίδιο Εθελοντή» .

4. ΔΟΜΕΣ ΑΠΕΞΑΡΤΗΣΗΣ

Οι δομές στον χώρο της απεξάρτησης τα τελευταία 40 χρόνια είχαν μία προοδευτική αύξηση ακολουθώντας το πρόβλημα των εξαρτήσεων. Ως νομικές οντότητες τις βρίσκουμε να είναι Ν.Π.Δ.Δ. ως συνδεδεμένα με ψυχιατρικά νοσοκομεία π.χ. Μονάδα Απεξάρτησης «18 ΑΝΩ» του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Αττικής, τμήμα Αποκατάστασης Εξαρτημένων «ΙΑΝΟΣ» του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης, Πρόγραμμα Εναλλακτικής Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων «Αργώ» του Ψυχιατρικού Νοσοκομείου Θεσσαλονίκης.

Οι μεγαλύτεροι οργανισμοί απεξάρτησης στην Ελλάδα είναι το Κέντρο Θεραπείας Εξαρτημένων Ατόμων, (ΚΕ.Θ.Ε.Α), είναι αυτοδιοικούμενο νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και λειτουργεί από το 1983. Και ο **Οργανισμός Κατά των Ναρκωτικών (ΟΚΑΝΑ)**, ιδρύθηκε με το Νόμο 2161/1993 και ξεκίνησε τη λειτουργία του το 1995. Είναι νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου υπό την εποπτεία του Υπουργείου Υγείας. Πέραν των ανωτέρω που έχουν καθιερωθεί, πάντα υπήρχαν η λεγόμενες ιδιωτικές κλινικές απεξάρτησης κερδοσκοπικής μορφής, ενώ τα τελευταία σχετικά χρόνια λειτουργούν και κάποιες δομές ως Μ.Κ.Ο ή Ν.Π.Ι.Δ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα μεν, αλλά που σε μορφή συνδρομής γίνεται η εισαγωγή του ενδιαφερόμενου.

Σκοπός: Η απεξάρτηση από κάθε μορφή εξαρτήσεων, ουσίες, αλκοόλ, τζόγο, ψυχοσωματικές διαταραχές (ψυχογενής ανορεξία), διαδίκτυο, ώστε να εκπληρωθεί ο βασικός στόχος: *«Ένας τρόπος ζωής που χαρακτηρίζεται από νηφαλιότητα,*

προσωπική υγεία και συμμετοχή στα κοινά (ενεργός πολίτης), ο οποίος διατηρείται εθελοντικά» (2007 στο Journal of Substance Abuse Treatment)

Δράσεις: Όλοι οι φορείς καλύπτουν ένα μεγάλο δίκτυο δομών παροχής υπηρεσιών απεξάρτησης. Συμβουλευτικοί σταθμοί, Κλειστά, Ανοικτά προγράμματα απεξάρτησης, προγράμματα απεξάρτησης με υποκατάστατα, προγράμματα προσαρμοσμένα στην ηλικία, στο είδος της εξάρτησης, στη περιοχή κατοικίας. Προγράμματα ενημέρωσης και ευαισθητοποίησης του πληθυσμού.

Εθελοντική Δράση: Οι δύο μεγάλοι φορείς απεξάρτησης ΟΚΑΝΑ και ΚΕΘΕΑ στις ιστοσελίδες τους έχουν χώρο πρόσκλησης εθελοντών από του πιο αναλυτικούς και ιδιαιτέρως κατατοπιστικούς. Και οι δύο δίνουν μεγάλη έμφαση σε θέματα δεοντολογίας ως προς την λειτουργία των εθελοντών στους χώρους τους, που τους καθορίζουν λεπτομερώς. Μάλιστα ο ΟΚΑΝΑ αναφέρει και αριθμό εθελοντών ανά χώρο. Στο ΟΚΑΝΑ υπάρχει ένα «πλαίσιο πιστοποίηση εθελοντών» πρόκειται για ένα ξεχωριστό 3σέλιδο κείμενο, αρκετά τεχνοκρατικά και τυπικά γραμμένο, αλλά ξεκαθαρίζει χωρίς κενά πως ο Οργανισμός θέλει τον εθελοντή. Από την άλλη του ΚΕΘΕΑ η προβολή είναι πιο ανεπιτήδευτη, αλλά στο τέλος το ίδιο δεσμευτική παραπέμποντας στον «Κώδικα Δεοντολογίας» του Κέντρου που είναι 39 σελίδες κείμενο. Εννοείται βέβαια ότι για αυτού του επιπέδου διαδικτυακό χώρο πρόσκλησης εθελοντών υπάρχουν Αιτήσεις. Ωστόσο είναι αξιοπρόσεκτο ότι η αίτηση του ΟΚΑΝΑ είναι μια από τις πιο φτωχές ή μάλλον η φτωχότερη που έχουμε συναντήσει σε ζητούμενα στοιχεία, μια σελίδα WORD να την στείλεις σε μια διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Εν' αντιθεση η αίτηση εθελοντή του ΚΕΘΕΑ αναζητά στοιχεία και προθέσεις από τον υποψήφιο, είναι ηλεκτρονική αλλά αν αντιμετωπίσεις πρόβλημα κατά τη συμπλήρωση της αίτησης, μπορείς να στείλεις το βιογραφικό απευθείας σε διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου. Ο χώρος της απεξάρτησης είναι πολύ ευαίσθητος σε λάθη. Είναι λοιπόν απολύτως δικαιολογημένη αυτή η εκ' των προτέρων τόσο αναλυτική, καθορισμένη και δεσμευτική ως προς την εφαρμογή σχέση του φορέα με τον υποψήφιο εθελοντή. Ωστόσο αν κάποιος δεν έχει συγκεκριμένη προτίμηση και απευθυνόταν διαδικτυακά και στους δύο φορείς σαφέστατα θα προτιμούσε το ΚΕΘΕΑ ως πιο φιλόξενο. Στους υπόλοιπους φορείς δεν συναντήσαμε κάτι αξιοσημείωτο. Ίσως γιατί η δομή και ο τρόπος λειτουργίας θεωρεί τον απλό εθελοντή περισσότερο εμπόδιο με θέματα σε επίπεδο εμπιστοσύνης.

5. ΔΟΜΕΣ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΠΡΟΣΦΥΓΩΝ

Το εκρηκτικό πρόβλημα της τελευταίας δεκαετίας των οικονομικών μεταναστών, των αιτούντων άσυλο, και εν' γένει όσων ατύπως αναφέρονται ως εισερχόμενοι στη χώρα, δημιούργησε την ανάγκη δημιουργίας κατάλληλων δομών. Έχουν υπάρξει θέσεις υπέρ και κατά αυτού του συστήματος.

Η όλη διάρθρωση εξελίσσεται σε τρία επίπεδα

- Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης.
- Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές.
- Δομές Φιλοξενίας.

Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης

Στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Υ.Τ.) διαμένουν οι πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς -χωρίς υπηκοότητα- οι οποίοι έχουν εισέλθει στην ελληνική επικράτεια χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις προκειμένου να υπαχθούν στις διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης και να υποβάλουν αίτημα διεθνούς προστασίας.

Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές

Οι Κλειστές Ελεγχόμενες Δομές (Κ.Ε.Δ.) δημιουργήθηκαν για την καλύτερη προστασία και ασφάλεια των πολιτών τρίτων χωρών που εισέρχονται στην Ελλάδα χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις. Εντός των ΚΕΔ μπορεί να λειτουργεί Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης, δομή προσωρινής υποδοχής καθώς και διακριτοί χώροι με τις κατάλληλες προδιαγραφές για την παραμονή υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες. Ειδικότερα, σε περιπτώσεις ασυνόδευτων ανηλίκων παρέχεται φιλοξενία σε διακριτούς χώρους που λειτουργούν ως «ασφαλείς ζώνες». Οι διαμένοντες απολαμβάνουν δικαίωμα εισόδου και εξόδου από τις ΚΕΔ, κατά τις ώρες που ορίζονται σε απόφαση του Διοικητή της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, η οποία ισχύει ενιαία για το σύνολο των ΚΕΔ της Επικράτειας. Κατά την είσοδο και έξοδο των παραμενόντων από τις ΚΕΔ, χρησιμοποιείται σύστημα ηλεκτρονικής κάρτας εισόδου-εξόδου παραμενόντων. Η τήρηση του ωραρίου εισόδου και εξόδου από την ΚΕΔ, καθώς και η διανυκτέρευση εντός της δομής είναι υποχρεωτικές.

Αν και τα δύο πρώτα -περισσότερο οι κλειστές ελεγχόμενες δομές- έχουν δομικές λειτουργίες Μονάδων Κοινωνικής Φροντίδας, ωστόσο η υποχρεωτικότητα

παραμονής,-όσο κι αν δικαιολογείται για λόγους ασφαλείας- αλλοιώνει την γενική εικόνα. Γι' αυτό θα ασχοληθούμε εκτενέστερα.

5.1 Δομές Φιλοξενίας

Οι Δομές βρίσκονται στην ενδοχώρα και παρέχουν προσωρινή διαμονή σε πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς οι οποίοι έχουν υποβάλει αίτημα διεθνούς προστασίας στο έδαφος της Ελληνικής Επικράτειας. Φιλοξενούν επίσης μέλη της οικογένειας των αιτούντων διεθνούς προστασίας, καθώς και ασυνόδευτους ή μη, ανηλίκους, και όσους ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες πληθυσμού.

Σκοπός: Οι Δομές παρέχουν ένα σταθερό πλαίσιο διαμονής που καλύπτει όχι μόνο τις βασικές βιοτικές και κοινωνικές ανάγκες των φιλοξενουμένων, αλλά και τις παιδαγωγικές και μαθησιακές ανάγκες αυτών. Στις Δομές οι διαμένοντες τελούν υπό καθεστώς ελεύθερης διαβίωσης με την υποχρέωση να τηρούν τους εσωτερικούς κανονισμούς προκειμένου να μην παρεμποδίζεται η εύρυθμη λειτουργία της Δομής.

Δράση: Οι υπηρεσίες που προσφέρονται αφορούν στη στέγαση και σίτιση, νομικές υπηρεσίες, ενημέρωση και πληροφόρηση των φιλοξενουμένων για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις στη χώρα υποδοχής, την ψυχοκοινωνική υποστήριξή τους, τη διευκόλυνση της πρόσβασης σε υπηρεσίες υγείας, την παροχή βασικών ειδών ατομικής υγιεινής, ένδυσης και υπόδησης, την εκμάθηση της ελληνικής γλώσσας καθώς και την πρόσβαση σε προγράμματα εκπαίδευσης και ανάπτυξης δεξιοτήτων.

Οι φιλοξενούμενοι στις Δομές οφείλουν να αποχωρήσουν από αυτές εντός προθεσμίας τριάντα (30) ημερών από την επίδοση σε αυτούς της απόφασης αναγνώρισης παροχής καθεστώτος διεθνούς ή επικουρικής προστασίας. Στην περίπτωση των ασυνόδευτων ανηλίκων η προαναφερόμενη προθεσμία ξεκινά από την ενηλικίωσή τους.

Εθελοντική Δράση: Στο χώρο των δομών φιλοξενίας παρουσιάζεται έντονο το στοιχείο της ζήτησης εθελοντικής προσφοράς. Οι περισσότερες οργανώσεις έχουν την μορφή της Αστικής μη Κερδοσκοπικής Εταιρείας και λειτουργούν ως Μ.Κ.Ο. Στο χώρο συναντούμε μεγάλες οργανώσεις όπως η «Μετάδραση», η «Άρσις», ο «Ερυθρός Σταυρός», αλλά και μικρότερες όπως το Οικουμενικό Πρόγραμμα Προσφύγων «Συνύπαρξις» της Εκκλησίας της Ελλάδας, όλες στις ιστοσελίδες τους αναζητούν εθελοντές. Ένας επιπλέον λόγος αυτής της εναρμονισμένης ζήτησης Εθελοντών, είναι το γεγονός ότι στο σύνολό τους όλες οι οργανώσεις

επιχορηγούνται από Ευρωπαϊκά προγράμματα προσφύγων και για να πληρούν τις προϋποθέσεις χρηματοδότησης πρέπει να έχουν πρόγραμμα εθελοντικής εργασίας. Η «Μετάδραση» σίγουρα καταλαμβάνει την κεντρική εικόνα του χώρου. Δεν είναι μόνο ότι έχει μια πλήρη ιστοσελίδα προσέλκυσης εθελοντών, με πολλά σημαντικά στοιχεία ως προς αντικείμενα και χώρους προσφοράς, μαζί με ηλεκτρονική αίτηση, αλλά έχει και έντονη παρουσία και σε τρίτες ιστοσελίδες εξειδικευμένες στις ανακοινώσεις ζήτησης εθελοντικής εργασίας. Στην «Άρσις» υπάρχει στην ιστοσελίδα της χώρο προσέλκυσης εθελοντών μαζί με φόρμα αίτησης εθελοντή, πιο περιορισμένη και λιγότερο αναλυτική. Στο ίδιο επίπεδο κινούνται και οι υπόλοιπες οργανώσεις.

6. ΔΟΜΕΣ ΕΝΙΣΧΥΣΗΣ ΚΑΙ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΑΝΑΠΗΡΩΝ

Στο χώρο της αποκατάστασης αναπήρων η κατάσταση είναι απαράδεκτη ιδιαίτερα στο πρώτο σκέλος της έναρξης της αναπηρίας για οποιοδήποτε λόγο. Εάν στο διαδίκτυο ψάξεις βάζοντας «ελλείψεις σε κέντρα αποκατάστασης αναπήρων» θα βγει ένας τεράστιος αριθμός αναφορών με εξαιρετικά πολλές να αναφέρονται στο Ίδρυμα Αποκατάστασης Αναπήρων στους Αγ. Αναργύρους. Ωστόσο και μόνο ότι βγαίνουν τόσες αναφορές για έναν μόνο οργανισμό φανερώνει το μεγάλο πρόβλημα κάλυψης του πληθυσμού. Το πρόβλημα της ελλιπούς αποκατάστασης προκύπτει από τον τρόπο λειτουργίας των ήδη υπαρχόντων υπηρεσιών και την έλλειψη κέντρων και νοσοκομείων αποκατάστασης στις μεγάλες πόλεις της Ελλάδος, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται μεγάλες λίστες αναμονής και κακής ποιότητας υπηρεσιών ορισμένων εκ των ήδη υπαρχόντων. Το πρόβλημα επιτείνεται από τον υψηλό αριθμό των τροχαίων ατυχημάτων (πάνω από τον Ευρωπαϊκό μέσο όρο) που είναι ο κύριος τροφοδότης χρηστών υγείας στις μονάδες αυτές, όπως και τα διάφορα νοσήματα και άλλου είδους ατυχήματα αλλά και η γήρανση του πληθυσμού. Επίσης ο μεγάλος αριθμός μεταναστών και των ατυχημάτων και αναπηριών που παθαίνουν εξαιτίας των άσχημων συνθηκών εργασίας και διαβίωσής τους και οι οποίοι είναι κατά βάση συγκεντρωμένοι στα αστικά κέντρα. Είναι λοιπόν κάτι περισσότερο από αναγκαία η δημιουργία μεγάλων μονάδων εντατικής αποκατάστασης κλειστής και ανοιχτής νοσηλείας με τη μορφή νοσοκομείου αποκατάστασης και με όλες τις αναγκαίες ειδικότητες, σε όλες τις περιφέρειες της Ελλάδος όπως αυτές ορίζονται από τις έδρες των Υ.ΠΕ. Αλλά και

στον ιδιωτικό τομέα η κατάσταση δεν είναι καλύτερη. Στην Ελλάδα ο ιδιωτικός τομέας περιορίζεται σε λίγα μεγάλα ιδιωτικά νοσοκομεία τα οποία όμως δεν λειτουργούν αποκλειστικά και μόνο ως νοσοκομεία αποκατάστασης, παρέχοντας τις όποιες εξειδικευμένες υπηρεσίες τους μόνο σε επίπεδο κλινικών και δεύτερον σε μερικά ιδιωτικά κέντρα αποκατάστασης ημερήσιας φροντίδας και παροχής υπηρεσιών και ελάχιστα κλειστής υποτυπώδους νοσηλείας και αποκατάστασης.

Εθελοντική Δράση: Όπως θα αναλύσουμε και στα συμπεράσματα, η εθελοντική παρουσία είναι ζητούμενη και περισσότερο οργανωμένη σε φορείς που κατ' αρχήν υπάρχουν και έχουν ένα επίπεδο λειτουργίας. Οι ελλείψεις στο χώρο της αποκατάστασης αναπήρων και το χαμηλό επίπεδο υπηρεσιών αποτυπώνεται και διαδικτυακά με ελάχιστες άμεσες αναφορές και κάποιες θεωρητικές αναφορές περί εθελοντισμού. Η πιο ενδιαφέρουσα αναφορά προέρχεται από το Κέντρο ΑΜΕΑ «Ο ΣΩΤΗΡ» στη Θεσσαλονίκη, Ν.Π.Ι.Δ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, που έχει στην ιστοσελίδα του μια πλήρη και εμπειρισταωμένη πρόσκληση εθελοντισμού που συνοδεύεται με ηλεκτρονική αίτηση. Υπάρχουν μία σειρά από προσκλήσεις εθελοντισμού από σωματεία ΑΜΕΑ. Βεβαίως στον γενικότερο χώρο των ΑΜΕΑ υπάρχουν και καθιερωμένοι οργανισμοί όπως «Ο ΦΑΡΟΣ ΤΥΦΛΩΝ» που έχει στην ιστοσελίδα του πρόσκληση εθελοντών με παραπομπή σε τηλεφωνική επικοινωνία με την Κοινωνική Υπηρεσία της Δομής. Ακόμα βρήκαμε μία πολύ ενδιαφέρουσα πρόσκληση εθελοντισμού από το Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο και την Υπηρεσία Εθελοντικής Υποστήριξης Φοιτητών με Αναπηρία, πραγματικά άρθρα που θα μπορούσαν να μιμηθούν και άλλα εκπαιδευτικά ιδρύματα.

7. ΛΟΙΠΕΣ ΔΟΜΕΣ

«Λοιπές δομές» είναι εκεί που τελικά υπάρχουν τα μεγαλύτερα κενά δομών. Ελλείψεις, ασυνέχειες και χαμηλής ποιότητας παροχές υπηρεσιών.

Δομές υποστήριξης κακοποιημένων γυναικών

Δομές υποστήριξης Ρομά

Δομές υποστήριξης αστέγων

Δομές υποστήριξης αποφυλακισμένων

Και στις τέσσερις ανωτέρω κατηγορίες δομών συναντούμε προγράμματα επιδοτούμενα από την Ε.Ε.. Τα αποτελέσματα δεν είναι καλά, πολλά προγράμματα ιδιαίτερα για τους Ρομά λειτουργούσαν για όσο διάστημα επιδοτούντο και μετά

έκλειναν, για να ξανανοίξουν κάποια άλλα παρεμφερή, όχι απαραίτητα στην ίδια περιοχή. Το αρνητικότερο ωστόσο είναι ότι σε αρκετές περιπτώσεις και όσο λειτουργούσαν δεν παρήγαγαν έργο. Η λειτουργική περιθωριοποίηση Δομών είναι ένα μεγάλο πρόβλημα, πολύ περισσότερο όταν το αντικείμενο τους είναι η κοινωνική επανένταξη και η προστασία από την περιθωριοποίηση. Για να γίνουμε πιο κατανοητοί, υπάρχουν προγράμματα υποστήριξης της κακοποιημένης γυναίκας σε επίπεδο Δήμου, που ενώ δικτυώνει ένα θύμα κακοποίησης να πάει σε μία στέγη σ άλλη περιοχή -αρκετές φορές μακριά για λόγους ασφαλείας δεν έχει χρήματα ή τρόπο να την στείλει συχνά μαζί με τα παιδιά της. Στην περίπτωση υποστήριξης Ρομά οι περισσότερες δομές ή προγράμματα έχουν αποτύχει γιατί δεν γίνονται αποδεκτές από τους ίδιους τους ενδιαφερόμενους. Ίσως εξαίρεση αποτελεί μία Μ.Κ.Ο. «**ΡΟΜΑ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ**» που δημιουργήθηκε από νέους επιστήμονες των ανθρωπιστικών σπουδών με καταγωγή ρομά και δραστηριοποιείται στη Καρδίτσα. Επίσης υπάρχουν και Μ.Κ.Ο όπως η «**ΚΛΙΜΑΚΑ**» που έχει πολλαπλή παρουσία όπως, στήριξης αλλοδαπών γυναικών θυμάτων βίας, διακίνησης και σωματεμπορίας με το Καταφύγιο «Χλόη», κέντρο στήριξης αστέγων, διαπολιτισμικό κέντρο ημέρας και για ρομά. Αλλά και στην περιφέρεια με την αξιόλογη προσπάθεια του «**Συνδέσμου Μελών Γυναικείων Σωματείων Ηρακλείου και Νομού Ηρακλείου**» που έχει συμβουλευτικό κέντρο και ξενώνα κακοποιημένων γυναικών από το 2002. Στην υποστήριξη αστέγων έχουν γίνει σχετικά περισσότερα από αρκετούς φορείς. Τα χρόνια της οικονομικής κρίσης το πρόβλημα πήρε μεγάλες διαστάσεις στον γενικό πληθυσμό ξεφεύγοντας από αυτό που θεωρούνταν ως επιλογή και κομμάτι του λούμπεν περιθωρίου. Οι μεγάλες πόλεις και κυρίως η Αθήνα έχει τις περισσότερες δομές με τον Δήμο Αθηναίων να έχει το μεγαλύτερο πρόγραμμα με το «**Πολυδύναμο Κέντρο Αστέγων**» την «**Εστία Αστέγων**» τα οποία λειτουργούν στο πλαίσιο του «**ΚΕΝΤΡΟΥ ΥΠΟΔΟΧΗΣ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ**»

Η περίπτωση της υποστήριξης αποφυλακισμένων συζητείται για πολλά χρόνια ως πρόβλημα αλλά με πολύ λίγα να έχουν γίνει στην πράξη. Εδώ συναντάμε Ν.Π.Ι.Δ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα και Μ.Κ.Ο. όπως η «**ΕΠΑΝΟΔΟΣ**» που συνδέεται με το Υπουργείο Δικαιοσύνης. Το «**Δίκτυο Στήριξης Φυλακισμένων και Αποφυλακισμένων Γυναικών**» επίσης ο παλαιότερος φιλανθρωπικός σύλλογος «**Άγιος Ονήσιμος Σύλλογος Συμπαράσταση Κρατουμένων**».

Εθελοντική Δράση: Μία συνολική εικόνα και για τις τέσσερις μορφές δομών είναι ότι υπάρχει δισταγμός ανοίγματος στον άγνωστο εθελοντή. Επιδιώκεται εθελοντισμός από άτομα με ειδικότητες ή άτομα με συστάσεις. Κάποιες δομές έχουν δημιουργηθεί από ομάδες εθελοντών που έχουν ιδιαίτερους δεσμούς εμπιστοσύνης μεταξύ τους, κάτι που δυσκολεύει την εισαγωγή νέου εθελοντή χωρίς διαπιστευτήρια. Η «ΕΠΑΝΟΔΟΣ» που είναι τεχνοκρατικό δημιούργημα εναρμονισμένο στις νόρμες χρηματοδότησης από τα ευρωπαϊκά προγράμματα έχει πλήρη πύλη για εθελοντές με εκπαίδευση. Μια όμως σημαντική λεπτομέρεια, ότι η τελευταία εκπαίδευση έγινε πριν τρία χρόνια, δίνει το μέγεθος του προβλήματος που τα τελευταία χρόνια, λόγω επιδημίας, έπληξε όλα τα προγράμματα σε σχέση με τον εθελοντισμό που άλλωστε και σε ομαλές συνθήκες πάλι είχαν δυσλειτουργίες και έλλειψη συμμετοχής.

Επανερχόμενοι στη διαδικτυακή μας διερεύνηση, οργανωμένη εθελοντική πρόσκληση έχει η «ΚΛΙΜΑΚΑ» μάλιστα σε επίπεδο υποστήριξης Ρομά και υποστήριξης αστέγων, όχι όμως στη δομή των κακοποιημένων γυναικών. Ο «Σύνδεσμος Μελών Γυναικείων Σωματείων Ηρακλείου και Νομού Ηρακλείου» ζητά εθελοντές με ηλεκτρονική φόρμα χωρίς διευκρινίσεις. Ωστόσο αίσθηση προκαλεί το «ΚΕΝΤΡΟ ΥΠΟΔΟΧΗΣ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ». Ζητά αποκλειστικά εθελοντές κομμωτές για το Κοινωνικό Κομμωτήριο που περιποιείται τους άστεγους που καλύπτει η Δημοτική Δομή.

ΜΕΡΟΣ Γ΄

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

(απαντώντας τα ερωτήματα)

Για την εντιμότητα της ίδιας της εργασίας είναι σημαντικό να δοθεί ο σωστός χαρακτηρισμός της έκτασης της προσπάθειας στο ΜΕΡΟΣ Β΄. Όχι δεν μπορεί να χαρακτηριστεί σε καμία περίπτωση ως ερευνητική προσπάθεια. Αποτελεί μία γρήγορη επισκοπική προβολή του τι θα συναντούσε ένας απλός εθελοντής αν ήθελε να ξεκινήσει μια πρώτη επαφή με κάποια δομή μέσα από το διαδίκτυο.

Με αυτό ως δεδομένο μπορούμε να προχωρήσουμε στα όποια συμπεράσματά μας. Οδηγός τα ερωτήματα που θέσαμε σε σχέση με τον εθελοντισμό.

1. Ο εθελοντισμός και προσωπικό κέρδος;

Σχεδόν σε όλες τις ιστοσελίδες που βρήκαμε υπήρχε σαφέστατη αναφορά για προσφορά εθελοντικής εργασίας χωρίς οποιαδήποτε χρηματική ανταμοιβή. Μόνο σε μια υπήρχε αναφορά για επιδοτούμενη εθελοντική εργασία χωρίς άλλες λεπτομέρειες. Βεβαίως υπήρχαν αρκετές που επιθυμούσαν συγκεκριμένες ειδικότητες επιστημόνων αφήνοντας ως δεδομένο, αλλά μη ρητώς καταγεγραμμένο το όφελος της εμπειρίας που επίσημα θα είχε κάποιος με την έκδοση βεβαίωσης εθελοντικής εργασίας από μέρος της Δομής. Σαφέστατα υπήρχαν πολλές και αξιόλογες αναφορές σχετικά με τις έννοιες του αλτρουισμού και τις πραγματοποίησης ενός θετικού για την κοινωνία έργου, που λειτουργεί κινητοποιητικά προς το άτομο ώστε να νιώσει ικανοποίηση ώστε να συνεχίσει να προσφέρει. Στο χώρο των Δομών της παιδικής προστασίας βρήκαμε τις πιο αναλυτικές αναφορές ως προς την ανωτερότητα της ανθρωπιστικής συμμετοχής, μέσω της επιλογής προσφορά εθελοντικής εργασίας.

2. Οργανωμένη προσφορά εργασίας ή ότι καλύτερο, όσο μπορώ καλύτερα;

Δύσκολο να απαντηθεί με πιστότητα. Σε κάποιες ιστοσελίδες -σχετικά λίγες- γίνονται αναφορές σε εκπαιδευτική διαδικασία ως προϋπόθεση έναρξης της εθελοντικής προσφοράς. Σε ελάχιστες αναφέρονται και κύκλοι εκπαιδευτικοί, ενώ μόνο σε μια γίνεται αναφορά για ολοκλήρωση εκπαίδευσης. Τα όσα αναφέρουμε δεν αφορούν φορείς εθελοντισμού όπως ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός που έχει τον εθελοντισμό ως τη βασική οργανωτική του υπόσταση. Εκεί η εκπαίδευση είναι δεδομένη και συνεχής. Συναντήσαμε Δομές -όλες στο χώρο της παιδικής προστασίας- που ως φαίνεται σε συνεχή βάση ενημερώνουν την πύλη πρόσκλησης

εθελοντών, ακόμα και για ποιος τομείς ή περιοχές έχουν μεγαλύτερη ανάγκη. Από την άλλη υπήρξαν και περιπτώσεις που η εγκατάλειψη ήταν έκδηλη. Όταν π.χ. γίνονται αναφορές για 3 ή πολύ περισσότερα χρόνια πίσω. Οι αιτήσεις των εθελοντών επίσης σου έδιναν με τις ερωτήσεις τους ένα στίγμα της σοβαρότητας που ένας φορέας αντιμετωπίζει τον εθελοντισμό. Ωστόσο πραγματικά αρνητική εικόνα μας έδωσε ένας από τους μεγαλύτερους οργανισμούς, με πολλές δομές όταν για αίτηση εθελοντή είχε μια σελίδα Word χωρίς καμία ερώτηση, στο στυλ γράψε ότι θέλεις και στείλε την σε ένα προκαθορισμένο email. Από την άλλη υπήρχαν πολλές -οι περισσότερες- που είχαν ξεκάθαρες οδηγίες σε ποια αντικείμενα εργασίας θα μπορούσαν να ασχοληθούν οι εθελοντές. Σε κάποιες ελάχιστες υπήρχε και «οδικός χάρτης» εθελοντή με λεπτομέρειες για κάθε εθελοντική προσφορά, ενώ αρκετές είχαν και απαιτήσεις από πλευράς εθελοντή, καθώς και δεσμεύσεις εμπιστευτικότητας που σχετίζονταν με την παρουσία τους στο χώρο της δομής και της βοήθειας που θα προσέφεραν. Ο συνδυασμός εκπαίδευσης και συνεχούς εποπτείας είναι σπάνιος. Βεβαίως υπάρχουν δομές που χωρίς εκπαίδευση δεν είναι δυνατόν να ενταχθεί εθελοντής. Εντοπίσαμε τουλάχιστον δύο δομές που ανήκουν σε αυτή την κατηγορία του ΚΕΘΕΑ και την Μονάδα Ανακουφιστικής Φροντίδας «Γαλιλαία». Ωστόσο ως έτοιμη λύση, ως προς την εκπαίδευση, συχνά αναζητούνται άτομα με αναγνωρισμένα προσόντα που εντασσόμενα στο χώρο μπορούν άμεσα να προσφέρουν. Βεβαίως δεν γίνεται καμία αναφορά σε αντάλλαγμα που θα λάβουν ως βεβαίωση εμπειρίας μέσω της εθελοντικής προσφοράς.

Ξαναγυρίζοντας στο αρχικό ερώτημα, τουλάχιστον σε επίπεδο διατυπωμένων προθέσεων στο διαδίκτυο δίνεται η εικόνα της προσφοράς οργανωμένης εθελοντικής εργασίας, το αν συμβαίνει αυτό και στην πράξη δεν μπορεί να απαντηθεί, ωστόσο υπάρχουν σκιές. Υπάρχουν πολλές ιστοσελίδες που βγάζουν ένα άγχος ότι θέλουμε εθελοντές αλλά η προσφορά είναι ελάχιστη. Ενώ άλλες έχουν μια τυπική διαδικαστική παρουσία, σαν να έχουν μπει επειδή πρέπει, χωρίς ιδιαίτερες προσδοκίες.

3. Πόσο ο εθελοντισμός ταυτίζεται με την δράση των ΜΚΟ των Ιδιωτικών μη Κερδοσκοπικών οργανώσεων και μαζί δημιουργούν την κοινωνία των πολιτών;

Η λέξη ταυτίζεται είναι υπερβολική, ωστόσο ναι ο εθελοντισμός έχει πολύ βαθύτερα ερείσματα σ' αυτόν τον ενδιαμέσο χώρο, ανάμεσα στο κράτος και την αγορά. Μ.Κ.Ο., Ν.Π.Ι.Δ. μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα, σύλλογοι, είχαν σαφέστατα πολύ καλύτερη εικόνα προσέλκυσης εθελοντών μέσω διαδικτύου. Επίσης περισσότερες, οργανωμένες και ευπαρουσίαστες ιστοσελίδες. Από την άλλη, πραγματικά βρήκαμε ένα κόμπιασμα κρατικών οντοτήτων απέναντι στον εθελοντισμό, ακόμα και τεράστια κενά όπως στις κρατικές ψυχιατρικές δομές σε επίπεδο νοσοκομειακής κάλυψης. Υπήρχαν ιστοσελίδες κρατικών φορέων που ανέφεραν ως εθελοντισμό την συνεργασία με φορείς όπως ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός χωρίς να αναζητούν να δημιουργήσουν δικό τους εθελοντικό κύκλο. Βεβαίως όπως ήδη έχουμε αναφέρει η παιδική προστασία έχει την πρωτοκαθεδρία με τις πλέον οργανωμένες προσπάθειες να ανήκουν σε Μ.Κ.Ο., αλλά και σε μεγάλες γνωστές για το πολύχρονο έργο τους δομές φροντίδας παιδιών ΑΜΕΑ. Ο χώρος επίσης των Δομών προστασίας μεταναστών και ιδιαίτερα της προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων. Υπάρχουν χώροι με μεγάλα κενά ως προς τον εθελοντισμό όμως στους ίδιους βρήκαμε μοναδικές προσπάθειες όπως το «Εγχειρίδιο του Εθελοντή» της Εταιρίας Κοινωνικής Ψυχιατρικής Π. Σακελλαρόπουλος. Στο χώρο των Μ.Κ.Ο. βρήκαμε και την μοναδική προσπάθεια καλλιέργειας και δημιουργίας πνεύματος εθελοντικής προσφοράς από την νεολαία, με την δημιουργία του YouSmile.gr. από το Χαμόγελο του Παιδιού.

4. Πόσο το κίνητρο καθορίζει την εθελοντική προσφορά μετατρέποντας την σε εθελοντική δράση;

Είναι ίσως το ερώτημα για το οποίο από τις ιστοσελίδες έχουμε τα πιο σίγουρα συμπεράσματα. Σχεδόν όλες, ακόμα και οι πιο απλές, προσπαθούσαν να κινητοποιήσουν, να δημιουργήσουν κίνητρο, να ανοίξουν δρόμους ενσυναίσθησης με τελικό στόχο την ευαισθητοποίηση σε βαθμό που να συμπληρωθεί η φόρμα εθελοντή. Υπήρχαν εξαιρετικές τοποθετήσεις σε σχέση με τον εθελοντισμό, σε κάποιες μάλιστα ως στάση ζωής. Συναντήσαμε καταγεγραμμένο το σύνολο των προτιμητέων χαρακτηριστικών στην παροχή του εθελοντισμού που είχαμε διατυπώσει. Την ανιδιοτέλεια, τη συγκρότηση και η οργάνωση, τη συνέπεια, η προσαρμοστικότητα, την αυτενέργεια και η ανάληψη πρωτοβουλιών, το αίσθημα κοινωνικής ευθύνης και συνείδησης, τη συνεργατικότητα και το ομαδικό πνεύμα.

Ακόμα και σε ιστοσελίδες που αναζητούσαν εθελοντές ειδικοτήτων, υπήρχε το θέμα του κινήτρου της εθελοντικής προσφοράς ως ηθικό πλεονέκτημα.

5. Πόσο αποδεκτό είναι το γενικό καλό που επιδιώκεται μέσω του εθελοντισμού ;

Εδώ έχουμε μόνο ένα γενικό και καθολικό συμπέρασμα κι αυτό γιατί οι δομές που εξετάσαμε δεν τυγχάνουνε καμίας αμφισβήτησης. Γενικό και μόνο καλό, χωρίς κανένα αστερίσκο, χωρίς καμία απαίτηση ακτιβιστικού τύπου. Δεν συναντήσαμε ιστοσελίδα που δεν είχε αποκλειστική παραδοχή το καλό και συνήθως μέσω της εθελοντικής προσφοράς στον κάθε χώρο που κάλυπτε η Δομή, το καλό της κοινωνίας.

6. Τελικά τον θέλουμε τον εθελοντισμό;

Να λοιπόν το βασικό ερώτημα μαζί με όλα τα υπόλοιπα υποερωτήματα που θέσαμε και ως προς κάποια έχουμε ήδη απαντήσει. Αλλά ας τα ξαναδούμε.

- Οι Δομές Κοινωνικής Φροντίδας στην παρούσα περίοδο στην Ελλάδα επιθυμούν τον εθελοντισμό; ή προφασίζονται, γιατί πρέπει έστω και τυπικά να υπάρχουν, λόγω του ότι σχεδόν σε όλα τα ευρωπαϊκά χρηματοδοτικά προγράμματα προϋποθέτουν την ύπαρξή του.

Ομολογουμένως δύσκολο να απαντηθεί με όσα είδαμε. Ίσως μπορεί μερικώς να απαντηθεί με όσα δεν είδαμε και εννοούμε πολλές Δομές χωρίς παρουσία στο διαδίκτυο. Κάποιες αντιπροσωπεύονται συνολικά από τις ιστοσελίδες των περιφερειών που περιληπτικά αναφέρουν την ύπαρξή τους και το έργο τους. Εκεί στις Ιστοσελίδες των περιφερειών -σε λίγες- συχνά κάπου χαμένο και σίγουρα ξεχασμένο είναι και μία πρόσκληση για εθελοντισμό. Ωστόσο για να είμαστε δίκαιοι η **Περιφέρεια Αττικής** έχει φτιάξει ειδική ιστοσελίδα για τον εθελοντισμό.

- Από την άλλη ως κοινωνία αναζητώντας και απαιτώντας συνεχώς τις λύσεις από το κράτος, μήπως αποφεύγουμε να αναλάβουμε ευθύνες που μας αναλογούν, περιοριζόμενοι στο βόλεμα του μονίμως αδικημένου;

Υπήρχαν ιστοσελίδες που με τον τρόπο που ζητούσαν εθελοντές πραγματικά κραύγαζαν «έχουμε ανάγκη από εθελοντές και δεν βρίσκουμε». «Το έλα σας έχουμε ανάγκη» ήταν ιδιαίτερα έντονο σε δομές παιδικής προστασίας και σε κάποιες δομές ηλικιωμένων. Στις περισσότερες ο τρόπος πρόσκλησης εθελοντή ξεκινούσε με το θεωρητικό υπόβαθρο του εθελοντισμού δηλαδή να «πεισει» πως είναι σημαντικό να είναι κανείς εθελοντής. Αυτό από μόνο του σημαίνει ότι δεν υπάρχει υπόβαθρο, δεν υπάρχει προσφορά. Θα ήταν ενδιαφέρον να γνωρίζαμε,

πόσες αιτήσεις υποβάλλονται σε διάστημα ενός χρόνου. Είναι όμως αμφίβολο αν παίρναμε σταθμισμένες απαντήσεις διότι δεν γνωρίζουμε κατά πόσο καταγράφονται με αντικειμενικό τρόπο τα συγκεκριμένα δεδομένα. Δομές που πραγματικά έχουν εμπειρία από προσφορά εθελοντικής εργασίας, δίνουν ξεκάθαρο στίγμα των θέσεων τους ως προς το πως νοούν τον εθελοντισμό και πως λειτουργεί ο εθελοντής στον χώρο τους. Ενώ υπάρχουν αρκετές που αφήνουν περισσότερα περιθώρια, λειτουργώντας στη λογική «ας έρθει, ας ξεκινήσει ο εθελοντής και μετά καθορίζουμε τα δεδομένα».

- Πόσο έμπιστο και δικαιωμένο πρόσωπο είναι ο εθελοντής; Εκπαιδεύεται, ή αφήνεται σε χαμηλά καθήκοντα χωρίς ενδιαφέρον;

Όλες οι διαδικτυακές πύλες πρόσκλησης εθελοντών, πραγματικά σχεδόν αποθεώνουν τον εθελοντισμό και τον εθελοντή ως θεσμό. Όσες ιστοσελίδες περνούν στο επίπεδο λειτουργίας του εθελοντή στο χώρο τους οι περισσότερες δίνουν μια προτεραιότητα σε δεξιότητες που έχουν ανάγκη, αλλά και που οι εθελοντές έχουν ως δεξιότητες όπως μελέτη παιδιών, ιατρική - οδοντιατρική κάλυψη, εθελοντές νομικούς. Σε περιφερειακές εργασίες όπως συνοδεία σε υπηρεσίες, κάλυψη ελεύθερου χρόνου και συντροφιάς. Σε επίπεδο διοίκησης βοήθεια σε οργάνωση εκδηλώσεων. Πιο απλά αυτό που έχει άμεσα να προσφέρει ο εθελοντής μέσα από τις γνώσεις και τα ενδιαφέροντά του, έτσι όπως τα καταγράφει στην αίτησή του είναι προτιμητέα. Κάποιες δομές -όχι η πλειοψηφία- αναφέρουν εκπαίδευση εθελοντών, όμως δεν γνωρίζουμε κατά πόσο γίνεται, έστω στο εισαγωγικό επίπεδο. Από την άλλη υπάρχουν δομές που όχι μόνο αναφέρουν εκπαιδευτικά βήματα εισαγωγής τους αλλά και για συνεχόμενη εκπαίδευση σε κύκλους. Ήδη έχουμε επισημάνει δομές που ο εθελοντής δεν μπορεί να σταθεί χωρίς εκπαίδευση και το κυριότερο συνεχή υποστήριξη. Ας δεχτούμε λοιπόν ένα συμπέρασμα που υποστηρίζεται και από την διαδικτυακή παρουσία. Οργανωμένες δομές με καλή στελέχωση και αποδεδειγμένη προσφορά έργου, μπορούν και κάνουν κατ' αρχήν επιλογή εθελοντή, τον οποίο κατά περιόδους εκπαιδεύουν, αναπτύσσουν σχέση εμπιστοσύνης μαζί του και σταδιακά του αναθέτουν, βάση βέβαια και της διαθεσιμότητας του, υψηλότερα καθήκοντα. Όμως ας αποδεχτούμε ότι αυτό το σχήμα αποτελεί μειοψηφία. Με εξαίρεση την «Μετάδραση» που ζητούσε εθελοντές για το λογιστήριο, δεν βρήκαμε πουθενά να ζητούνται

εθελοντές, βάση του προσοντολογίου τους, για υψηλότερες θέσης κοντά στη διοίκηση.

- Πόση ευθύνη του δίνουν και πόσο ελέγχεται η δραστηριότητά του; Μήπως σκοπίμως τον περιθωριοποιούν αναγκάζοντάς τον, συνήθως σταδιακά, να αποσυρθεί;

Ως προς την ευθύνη, εν μέρη και στο μέτρο του δυνατού, βάση της παρουσίας στα ιστολόγια τους, έχουμε δώσει κάποια συμπεράσματα. Όμως ως προς τον έλεγχο της δραστηριότητας, έχουμε να πούμε περισσότερα, διότι βρήκαμε σημαντικό αριθμό δομών, που με κατηγορηματικό τρόπο ξεκαθαρίζουν και προ δεσμεύουν τον εθελοντή, σε θέματα δεοντολογίας κυρίως εχεμύθεια και απορρήτου. Η υπευθυνοποίηση του υποψήφιου εθελοντή για τον χώρο, τη δράση του και κυρίως τους ανθρώπους που φροντίζει, δείχνει ότι η δομή σέβεται κατ' αρχήν την ύπαρξη και το έργο της κάτι που θα πρέπει να λάβει σοβαρά υπόψιν και ο εθελοντής. Δείχνει επίσης ότι θέλει τον ικανό εθελοντή που θα ασχοληθεί σοβαρά, άρα αποφεύγει -στο μέτρο του δυνατού- δυσάρεστες καταστάσεις από περιηγήσεις. Υπαρκτές, αλλά λίγες, ήταν και οι αναφορές περί εποπτείας του εθελοντή, καθ' όλη την διάρκεια προσφοράς του, με σκοπό την ενίσχυση του έργου του. Ως προς την περιθωριοποίηση δεν μπορούμε να έχουμε άποψη. Όλες οι αναφορές, όλων των ιστοσελίδων έχουν το στοιχείο της ελπίδας για το καλύτερο. Αν αυτό τελικά συμβεί, έχει να κάνει και από την σταθερή διάθεση προσφοράς του εθελοντή, κάτι που εμπειρικά γνωρίζουμε ότι δεν είναι δεδομένη.

Αν αποδεχτούμε ότι οι αξίες, οι έννοιες, τα πιστεύω, διαφοροποιούν το περιεχόμενο τους, μέσα στο χρόνο και τις κοινωνικές αλλαγές που πραγματοποιούνται, τότε αντίστοιχη διαφοροποίηση έχει και ο εθελοντισμός ως θεσμός. Όσο κι αν ο εθελοντισμός της επαγγελματικής σκοπιμότητας, της ανίας που γεμίζει ώρες στη ζωή, της κοινωνικής καταξίωσης, είναι υπαρκτός, άλλο τόσο, ακόμα και με αυτά ως οχήματα είναι σημαντικός. Δίνει ευκαιρίες να δεις ίσως και να νιώσεις ανθρώπους που ζουν δίπλα σου, να ξεφύγεις από τον δεδομένο δικό σου κόσμο και να γίνεις πολίτης του κόσμου και σε άλλες εκφάνσεις του. Να ξυπνήσει συναισθήματα, ένα νέο ενδιαφέρον για την ζωή, έστω και λίγο έξω, όπως προστατευτικά για πολλά χρόνια καθορίζουμε. Για ένα νέο άνθρωπο να του ανοίξει τους ορίζοντες, να αναγνωρίσει και να δουλέψει τα συναισθήματα του, να τον κοινωνήσει στην αποδοχή της διαφορετικότητας.

Τελικά η αναγνώριση ότι: « **Όταν δίνεις και δεν περιμένεις να πάρεις, είσαι κάτι παραπάνω. Είσαι Εθελοντής.**» Είναι μία αλήθεια από τις θεμελιώδεις, που κρατούν στην θέση του το **Δέντρο της Ζωής*** και αυτή καθ' αυτή την ανθρώπινή μας ύπαρξη.

※※※※※

*Ο γνωστός μύθος με τους καλικάντζαρους που έρχονται από τα έγκατα της γης, όπου ολόκληρο το χρόνο, προσπαθούν με τσεκούρια και πριόνια να κόψουν το δέντρο που βαστάει τη γη, το **δέντρο της ζωής**, που αντιπροσωπεύει τη γονιμότητα, την αστείρευτη πηγή της ζωής, το διαρκώς αναγεννώμενο σύμπαν που καμιά δύναμη σ' αυτόν τον κόσμο δεν μπορεί να σταματήσει.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΕΙΑ

Νέστορας Κουράκης «Τί είναι τελικά η Κοινωνική Δικαιοσύνη;»
Άρθρο στη Καθημερινή 16-12-2021

I. Μαστρογιάννη, Ιστορία της κοινωνικής πρόνοιας εν Ελλάδι 1821-1960
Ιδιωτική Έκδοση Αθήνα 1960

Carpenter, J., & Myers, C. K. (2007). Why volunteer?
Evidence on the role of altruism, reputation and
incentives. *IZA Discussion Paper No 3021*.

Lim, D., & DeSteno, D. (2016). Suffering and compassion:
The links among adverse life experiences, empathy,
compassion, and prosocial behavior. *Emotion, 16*(2),
175-182.

Stebbins, R. A. (1996). Volunteering. A serious leisure
perspective. *Nonprofit and Voluntary Sector Quarterly*,
25(2), 211-224.

Snyder, M., & Omoto, A. (2008). Volunteerism: Social issues
perspectives and social policy implications. *Social Issues
and Policy Review, 2*, 1-36.

Αβραμίδης Σ. Ηρακλής
«Ο Εθελοντισμός Ανθρωπιστική και Κοινωνική Διάσταση»
Εκδόσεις Zymel Δεκέμβριος 2009

Ανθόπουλος Θ. Χαράλαμπος
«Εθελοντισμός Αλληλεγγύη και Δημοκρατία – Η Εθελοντική Δράση στην
Συνταγματική Προοπτική»
Εκδόσεις ΟΞΥ Ιανουάριος 2000

Σημίτη, Μαριλένα . (2002). Κοινωνία των Πολιτών Νέες μορφές συλλογικής
δράσης. *ΣΠΟΥΔΑΙ*, Τ. 52, Τεύχος 4ο, Πανεπιστήμιο Πειραιώς, σελ.166-182

Πέτρος Α. Σταθόπουλος : **Κοινωνική Προστασία, Κοινωνική Πρόνοια, Πολιτικές
και Προγράμματα.**

Σωτήρης Σούλης: **Εφαρμοσμένη Κοινωνική Πολιτική.** Σχεδιασμός Υπηρεσιών
Υγείας και Κοινωνικής Φροντίδας.

«**Επιθεώρηση Κοινωνικών Ερευνών**» Κοινωνική ανάπτυξη, κοινωνία πολιτών και
ΜΚΟ. Ένας δια δραστικός θεσμικός μηχανισμός Θανάσης Στραβοσκούφης, τόμος
120, 2006, σελ. 95

«**Επιστήμη και Κοινωνία: Επιθεώρηση Πολιτικής και Ηθικής Θεωρίας**»
Αλέξανδρος Αφουξενίδης τόμος 16, 2006 , σελ. 164

ΥΠΕΡΣΥΝΔΕΣΜΟΙ

1. Κέντρο βρεφών «Η ΜΗΤΕΡΑ» https://kvmhtera.gr/index.php?detail_id=26
2. Βρεφοκομείο «ΑΓ. ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ» <https://www.agios-stylianوس.gr/for-kid/volunteerism>
3. Παιδικά Χωριά SOS <https://sos-villages.gr/ethelontismos/>
4. Το Χαμόγελο του Παιδιού <https://www.hamogelo.gr/gr/el/ethelontismos/>
5. Εθελοντισμός για την νεολαία <https://www.yousmile.gr/>
6. Κιβωτός του Κόσμου
<https://www.kivotostoukosμου.org/el/ethelontismos/gine-ethelontis>
7. Χατζηκυριάκειο Ίδρυμα <https://www.xatzikiriakio.gr/volunteer/>
8. Ορφανοτροφείο Βόλου <http://www.orfanotrofeio-vολου.gr/cgi-bin/pages/page3.pl?arlang=Greek&argenkat=%CE%95%CE%B8%CE%B5%CE%B%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%AD%CF%82&arcode=230118161828>
9. Παπάφειο <https://papafio.gr/today/>
10. Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων Αθηνών <https://www.epaa.gr/>
11. Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων Πειραιά <https://epapeiraia.gr/volunteers/>
12. Εταιρεία Προστασίας Ανηλίκων Σύρου
<https://epasyros.wixsite.com/epasyros/ethelontes>
13. Χατζηπατέρειο ΚΑΣΠ <https://kasp.gr/stirixte-mas/ethelontes/>
14. ΕΛΕΠΑΠ <https://elepap.gr/stirixe-mas/idiotis/gine-ethelontis-2/>
15. Σικιαρίδειο https://sikiarideio.gr/?page_id=16547
16. Ι.Π.Α.Π η «ΘΕΟΤΟΚΟΣ» <https://www.theotokos.gr/>
17. « Παναγία η Ελεούσα» και «Καλός Σαμαρείτης» (Ι.Μ. Νέας Ιονίας & Φιλαδελφείας)
<https://eugiria.gr/ethelontismos-stin-triti-ilikia-g-tin-frontida-ilikiomenon/>
18. <https://eugiria.gr/ethelontismos-stin-triti-ilikia-g-tin-frontida-ilikiomenon/>
19. ΚΕΝΤΡΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΣ ΗΠΕΙΡΟΥ
<https://kkppe.gr/ipostirixe/stirizw-ethelontika/>
20. Μονάδα Ανακουφιστικής Φροντίδας «Γαλιλαία" (Ι.Μ. Μεσογαίας και Λαυρεωτικής) <https://galilee.gr/mporeite-na-svmvalete/ethelontismos/ethelontismos-sti-galilaia/>
21. Α' Κλινικής του Αιγινήτειου Νοσοκομείου [Α' Κλινικής του Αιγινήτειου Νοσοκομείου](#)
22. Ψυχιατρικό Νοσοκομείο Αττικής
<https://www.psyhat.gr/el/content/%CF%80%CE%BB%CE%B7%CF%81%CE%BF%CF%86%CE%BF%CF%81%CE%B9%CE%B5%CF%83-%CF%80%CE%BF%CE%BB%CE%B9%CF%84%CE%B7>

23. Εθελοντική Διακονία Ασθενών
<https://www.diaconia.gr/%cf%80%ce%bf%ce%b9%ce%bf%ce%b9-%ce%b5%ce%af%ce%bc%ce%b1%cf%83%cf%84%ce%b5/%cf%86%ce%b9%ce%bb%ce%bf%cf%83%ce%bf%cf%86%ce%af%ce%b1-%ce%bc%ce%b1%cf%82/>
24. Κ.Ψ.Υ. Ρεθύμνου <https://www.cepsyre.gr/keimena-gia-tin-psuchiki-ygeia/articles/ethelontismos-kai-psychiki-ygeia.html>
25. Μονάδες Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης «Θάλλπος»
<https://thalpos.org.gr/el/ethelontismos-dorees>
26. «Μετάδραση» <https://metadrasi.org/%CE%B3%CE%AF%CE%BD%CE%B5-%CE%B5%CE%B8%CE%B5%CE%BB%CE%BF%CE%BD%CF%84%CE%AE%CF%82/>
27. «Άρσις» <https://arsis.gr/gine-ethelontis-ntria/>
28. Κέντρο ΑμΕΑ «Ο ΣΩΤΗΡ»
<https://www.kentroameasotir.gr/%CE%B5%CE%B8%CE%B5%CE%BB%CE%BF%CE%B%D%CF%84%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82.html>
29. «Ο ΦΑΡΟΣ ΤΥΦΛΩΝ» <https://fte.org.gr/volunteer/>
30. Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο και την Υπηρεσία Εθελοντικής Υποστήριξης Φοιτητών με Αναπηρία <https://access.uoa.gr/services/volunteerism-service/v/>
31. «ΡΟΜΑ ΧΩΡΙΣ ΣΥΝΟΡΑ» <https://www.romaxorissinora.com/ethelontes/>
32. ΚΛΙΜΑΚΑ <https://www.klimaka.org.gr/wp-content/uploads/2017/05/KALESMA-ETHELONTES.pdf>
33. Σύνδεσμος Μελών Γυναικείων Σωματείων Ηρακλείου και Νομού Ηρακλείου
<https://kakopoiisi.gr/volunteers/>
34. «ΚΕΝΤΡΟΥ ΥΠΟΔΟΧΗΣ & ΑΛΛΗΛΕΓΓΥΗΣ ΔΗΜΟΥ ΑΘΗΝΑΙΩΝ» <https://kyada-athens.gr/social-hair-salon/>

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

ΚΕΝΤΡΟ ΒΡΕΦΩΝ «ΜΗΤΕΡΑ»

ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

Τι είναι εθελοντισμός

- Είναι η προσφορά εργασίας για κάποιο χρονικό διάστημα και για κάποιο κοινωνικό σκοπό, χωρίς πληρωμή.
- Η εκούσια προσφορά βοήθειας σε ανθρώπους που τη χρειάζονται και την έχουν ανάγκη αλλά που χρειάζεται δέσμευση και συνέπεια και πραγματοποιείται κατόπιν συμφωνίας και υπό όρους.
- Το να προσφέρεις χρόνο, γνώσεις, ενέργεια, λύσεις. Είναι όχι μόνο η θέληση προσφοράς αλλά και η πραγματοποίηση της, όχι μόνο η προσπάθεια αλλά και το αποτέλεσμα.

Ειδικότερα στο ΜΗΤΕΡΑ: Ο εθελοντισμός λειτούργησε ως θεσμός ήδη από την αρχή της λειτουργίας του Κέντρου από τη δεκαετία του 1950. Το πρόγραμμα εθελοντισμού στο ΜΗΤΕΡΑ ανασυγκροτήθηκε το 2005.

Ο μεγαλύτερος αριθμός των εθελοντών απασχολείται με τα παιδιά που διαμένουν στο Κέντρο Βρεφών ΜΗΤΕΡΑ με ατομικές και ομαδικές δραστηριότητες (δημιουργικό παιχνίδι). Υπάρχει επίσης και μία μικρή ομάδα ανθρώπων που συνοδεύουν παιδιά στο νοσοκομείο. Γίνεται προσπάθεια να στηριχθούν οι ανάδοχες οικογένειες από εθελοντές που θα ασχοληθούν με ψυχοκοινωνική αποκατάσταση των παιδιών ή των νέων ενηλίκων που βρίσκονται σ' αυτές. Ένα τρίτο σκέλος του προγράμματος εθελοντών είναι η ομάδα ανθρώπων που μπορούν να υποστηρίξουν κεντρικές εκδηλώσεις και δραστηριότητες του Κέντρου Βρεφών ΜΗΤΕΡΑ (για παράδειγμα η συμβολή των εθελοντών στην Χριστουγεννιάτικη Συναυλία στο Μέγαρο Μουσικής το Δεκέμβρη του 2004).

Τι πρέπει να κάνει κάποιος για να γίνει εθελοντής στο Κέντρο Βρεφών ΜΗΤΕΡΑ:

Εθελοντής- τρια μπορεί να γίνει κάποιος ανεξάρτητα από το φύλο του, την ηλικία του, την οικογενειακή του κατάσταση, το μορφωτικό του επίπεδο. Αυτό που χρειάζεται είναι ειλικρινής βοήθεια και η ευαισθητοποίηση του κάθε εθελοντή απέναντι στην πιο ευάλωτη πληθυσμιακή ομάδα που δεν είναι άλλη παρά τα παιδιά.

Μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μας και να έχετε μία πρώτη συνάντηση στο χώρο του ΜΗΤΕΡΑ με κοινωνική λειτουργό. Θα ενημερωθείτε για το πρόγραμμα του εθελοντισμού, θα σας γνωρίσουμε και μαζί θα βρούμε τρόπους -ανάλογα με τις δυνατότητες σας και τις ανάγκες των παιδιών- έτσι ώστε να αξιοποιήσουμε την πολύτιμη βοήθεια σας.

Τηλέφωνα επικοινωνίας:
2132015702

ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ
ΒΡΕΦΟΚΟΜΕΙΟ
ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ
Ο ΑΓΙΟΣ ΣΤΥΛΙΑΝΟΣ

ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

Το Δημοτικό Ίδρυμα – Βρεφοκομείο είναι οργανωμένος φορέας υποδοχής εθελοντών και παρέχει σε κάθε δημότη τη δυνατότητα να συμμετέχει στο πρόγραμμα εθελοντισμού του ιδρύματος.

Το Φεβρουάριο του 2012 στο Δημοτικό Βρεφοκομείο υλοποιείται Πρόγραμμα Εθελοντισμού προκειμένου «Ο Άγιος Στυλιανός» να αποτελέσει οργανωμένο φορέα υποδοχής εθελοντών.

Με βάση τις αρχές του εθελοντισμού ο εθελοντής οφείλει:

- να ακολουθεί τις αρχές του φορέα υποδοχής της εθελοντικής του προσφοράς,
- να είναι πρόθυμος να οργανωθεί και να συντονιστεί με τους υπόλοιπους εθελοντές και με τον υπεύθυνο του εθελοντικού προγράμματος,
- να συμμετέχει στις τακτικές συναντήσεις οργάνωσης και εποπτείας, που αποτελούν αναπόσπαστο κομμάτι του εθελοντικού προγράμματος,
- να επιδεικνύει συνέπεια και συνέχεια στην προσφορά του.

Συγκεκριμένα οι εθελοντές μας δραστηριοποιούνται στην απασχόληση των βρεφών και νηπίων εντός και εκτός του Ιδρύματος, με συγκεκριμένο προγραμματισμό και στόχους με βάση τις ανάγκες των βρεφών και των νηπίων και σύμφωνα με τις σύγχρονες επιστημονικές γνώσεις .

Ταυτόχρονα στους χώρους του Ιδρύματος υπάρχει δυνατότητα προσφοράς και εξειδικευμένης εθελοντικής εργασίας από φυσιοθεραπευτές, εργοθεραπευτές, λογοθεραπευτές και ψυχολόγους σε καθημερινή βάση για τα βρέφη και νήπια που χρήζουν παρέμβασης.

Ενδεικτικά στο παρελθόν λειτούργησαν οι εξής ομάδες:

Φροντίδα παιδιών στα νοσοκομεία.

Παροχή εξειδικευμένου εθελοντικού έργου (όπως φυσιοθεραπεία, λογοθεραπεία, εργοθεραπεία)

Διοργάνωση ομάδων ψυχοπαιδαγωγικής απασχόλησης στα πλαίσια του ιδρύματος

Ομάδα διοργάνωσης ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων εκτός του ιδρύματος

Ομάδα βρεφών.

Βοήθεια στη διοργάνωση εορτών εντός και εκτός του χώρου του Ιδρύματος.

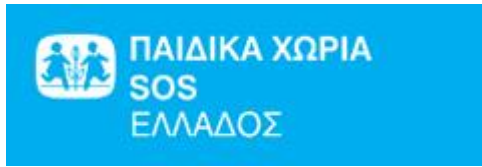
Βοήθεια στην οργάνωση και τακτοποίηση υλικού των παιδιών προς υποβοήθηση του έργου του προσωπικού.

Πεποίθηση μας είναι ο σεβασμός στα δικαιώματα των παιδιών από όλους όσους σχετίζονται με οποιονδήποτε τρόπο με τη φροντίδα τους.

Το Μητρώο Εθελοντών του Δημοτικού Βρεφοκομείου τηρείται με ευθύνη της Κοινωνικής Υπηρεσίας.

Αυτή τη στιγμή το ίδρυμα δέχεται αιτήσεις εθελοντών μόνο για την συμμετοχή στην ομάδα φροντίδας παιδιών στα νοσοκομεία (τα νοσοκομεία δέχονται μόνο εμβολιασμένους για covid – 19 συνόδους)

Εάν επιθυμείτε περισσότερες πληροφορίες ή σας ενδιαφέρει να συμμετέχε στο πρόγραμμα του εθελοντισμού μπορείτε να επικοινωνήσετε στέλνοντας μήνυμα στην διεύθυνση s.kyriatzi@agios-stylianos.gr

Εθελοντισμός

Για εμάς στα Παιδικά Χωριά SOS ο θεσμός του **εθελοντισμού** αποτελεί αναπόσπαστο κομμάτι του έργου μας, καθώς εμπεριέχει τις βασικές ανθρωπιστικές αξίες που και εμείς οι ίδιοι υπηρετούμε.

Οι εθελοντές μας δραστηριοποιούνται στα προγράμματα που λειτουργούμε σε Αθήνα, Αλεξανδρούπολη, Ηράκλειο, Θεσσαλονίκη, Ιωάννινα, Καλαμάτα, Κομοτηνή και Πάτρα, έπειτα από εκπαίδευση και συνεχή υποστήριξη από επαγγελματίες του χώρου όπου προσφέρουν τις υπηρεσίες τους.

Η εθελοντική δράση στα διάφορα προγράμματά μας είναι ένα απαραίτητο στοιχείο που συμπληρώνει και ποτέ δεν υποκαθιστά την επιστημονική και ψυχοπαιδαγωγική δουλειά των επαγγελματιών.

Οι εθελοντές μας παρέχουν βοηθητικές υπηρεσίες και συμβάλλουν στην αποτελεσματικότερη λειτουργία μας:

- Εξοικονομώντας χρόνο προς όφελος των επαγγελματιών
- Δημιουργώντας δίκτυα ανθρώπων με την ευρύτερη κοινότητα
- Προβάλλοντας το έργο των Παιδικών Χωριών SOS
- Μεταφέροντας «νέα πληροφορία» εντός των Παιδικών Χωριών SOS

Ο εθελοντισμός είναι μόνο προσφορά;
Πώς μπορώ να βοηθήσω;

Εθελοντισμός

Θεμέλιος λίθος του Οργανισμού «Το Χαμόγελο του Παιδιού» είναι οι εθελοντές, που με τη δική τους πολύτιμη προσφορά συμβάλλουν ουσιαστικά στην υλοποίηση του έργου μας. Οι εθελοντές μας απασχολούνται σε όλες μας τις δράσεις πανελλαδικά και καλύπτουν βασικές ανάγκες, τόσο με την ειδικότητά τους όσο και με την εκπαίδευσή τους στις προκαθορισμένες δράσεις του Οργανισμού.

«Το Χαμόγελο του Παιδιού» παρέχει φροντίδα και καθοδήγηση στους εθελοντές που συμμετέχουν στις δράσεις του Οργανισμού. Πραγματοποιούνται ομάδες εποπτείας από Κοινωνικούς Λειτουργούς και Ψυχολόγους και διενεργούνται σεμινάρια επιμορφωτικού χαρακτήρα με σκοπό την ενδυνάμωση του ρόλου τους. Παράλληλα βασικό μας μέλημα αποτελεί και η ηθική ανταμοιβή των εθελοντών μας.

Το «προφίλ» των εθελοντών μας

Ο εθελοντής του Οργανισμού «Το Χαμόγελο του Παιδιού» ανήκει σε οποιαδήποτε ηλικιακή ομάδα από 12 ετών και άνω με διάθεση προσφοράς και συμμετοχής στα κοινά. Όπως σε κάθε οικογένεια, έτσι και στον Οργανισμό μας, απαντώνται προσωπικότητες με διαφορετικά χαρακτηριστικά και εκπαίδευση οι οποίες εντάσσονται αρμονικά στο εθελοντικό δυναμικό μας.

Η διαδικασία για να γίνει κάποιος εθελοντής

- Ατομική Συνέντευξη
- Συμπλήρωση Ερωτηματολογίου
- Παρακολούθηση Εκπαίδευσης (κύκλοι εκπαιδεύσεων)
- Συμπλήρωση Κώδικα Δεοντολογίας
- Προσκόμιση απαραίτητων εγγράφων (ιατρική βεβαίωση, ποινικό μητρώο, ταυτότητα)
- Τοποθέτηση στη δράση που θα απασχοληθεί εθελοντικά

Κατά τη διάρκεια της εθελοντικής δραστηριότητας παρέχεται:

- Εποπτεία

- Αξιολόγηση
Μορφές Εθελοντισμού
- Ατομικός εθελοντισμός
- Συλλογικός εθελοντισμός/Εταιρικός Εθελοντισμός
Ο εταιρικός εθελοντισμός στα πλαίσια της εταιρικής κοινωνικής ευθύνης έχει δημιουργήσει ένα δίαυλο προσφοράς και επικοινωνίας μεταξύ του Οργανισμού μας και διάφορων εταιρειών που εμπράκτως αποδεικνύουν πως αναγνωρίζουν την ευθύνη που τους αναλογεί απέναντι στην κοινωνία. Μέσα από την εμπειρία μας βλέπουμε μία σχέση εταιρικής εθελοντικής δραστηριότητας να μετουσιώνεται με το χρόνο σε σχέση δυνατής φιλίας που αμφότεροι οικοδομούμε εμπειρίες.
- Τακτική – Έκτακτη δραστηριοποίηση
Τομείς Εθελοντικής Δραστηριοποίησης
Φροντίδα Παιδιών στα Νοσοκομεία
Παιδιά που κατόπιν εισαγγελικής εντολής απομακρύνθηκαν από την οικογένειά τους και μέχρι να βρεθεί κατάλληλος χώρος φιλοξενίας αλλά και για να γίνουν οι απαραίτητες ιατρικές εξετάσεις, βρίσκονται στα Νοσοκομεία Παιδών Αθήνας, Θεσσαλονίκης και Πάτρας. Οι εθελοντές μας καλούνται να τα φροντίσουν και να τους προσφέρουν την αγκαλιά που τόσο τους λείπει για όσο διάστημα παραμένουν εκεί.
Δημιουργική Απασχόληση στα Νοσοκομεία Παιδών
Στα Νοσοκομεία Παιδών και σε Παιδιατρικές Κλινικές Αθήνας Θεσσαλονίκης και Πάτρας, υλοποιείται πρόγραμμα Δημιουργικής Απασχόλησης, που έχει ως στόχο να εμψυχώσει τα παιδιά που νοσηλεύονται και δίνουν τη δική τους μάχη για τη ζωή. Η συμβολή και συμμετοχή των εθελοντών μας εκεί είναι ανεκτίμητη.
Κέντρα Στήριξης Παιδιού & Οικογένειας
Στους χώρους αυτούς η προσφορά των εθελοντών μας, στην τακτοποίηση όλων των ειδών που συγκεντρώνονται, είναι πολύ σημαντική, καθότι προωθούνται τόσο στα Σπίτια μας όσο και χιλιάδες οικογένειες που στηρίζει «Το Χαμόγελο του Παιδιού» και ζουν σε συνθήκες φτώχειας.
Εθελοντικό Δημιουργικό Εργαστήρι
Αξιοποιώντας την πολύτιμη προσφορά των εθελοντών μας καταφέραμε να δημιουργήσουμε το «Εργαστήρι» μας, στο οποίο εκτός από μπομπονιέρες και προσκλητήρια παράγονται κατασκευές που διατίθενται στα παζάρια μας και στο e-shop.
Παζάρια/Εκθέσεις
Καθ' όλη τη διάρκεια του έτους «Το Χαμόγελο του Παιδιού» διοργανώνει και συμμετέχει σε διάφορα παζάρια και εκθέσεις, με σκοπό την οικονομική ενίσχυση των δράσεων αλλά και την ενημέρωση των πολιτών για το έργο μας. Φυσικά η παρουσία των εθελοντών μας και εκεί είναι παραπάνω από απαραίτητη και πολύτιμη.

Διοικητική/Γραμματειακή Υποστήριξη

Στα γραφεία μας υπάρχουν εργασίες που απαιτούν τη γνώση χρήσης ηλεκτρονικού υπολογιστή ή απλά ... μόνο την όρεξη των εθελοντών μας για αρχειοθέτηση και γραφειοκρατικές εργασίες!

Τα Σπίτια μας

Τα Σπίτια μας είναι ο τελευταίος σταθμός ενός εθελοντή. Εκεί οι εθελοντές συμβάλλουν στη φροντίδα του σπιτιού αλλά κυρίως των παιδιών μας!

Εθελοντική Προσφορά ανάλογα με την επαγγελματική δραστηριότητα

Σημαντική και ουσιαστική είναι η συνεισφορά ανθρώπων που θέλουν να προσφέρουν μέσα από την επαγγελματική τους δραστηριότητα. Κάθε είδους επαγγελματίες, κάθε χώρου, κάθε ειδικότητας είναι απλά ... πολύτιμοι για «Το Χαμόγελο του Παιδιού» (γιατροί, υδραυλικοί, ηλεκτρολόγοι, καθηγητές, και όλοι όσοι θέλουν να προσφέρουν)

Ομάδα Έρευνας και Διάσωσης Θανάσης Μακρής

Οι Εθελοντές της Ομάδας εκπαιδεύονται και πιστοποιούνται ώστε να συνδράμουν τόσο σε επιχειρήσεις έρευνας αγνοουμένων σε αστικό – μη αστικό περιβάλλον, αλλά και μετά από φυσικές ή τεχνολογικές καταστροφές, πρωτίστως για τον εντοπισμό και τη διάσωση παιδιών που έχουν τραυματιστεί, εγκλωβιστεί, αγνοούνται, έχουν εξαφανιστεί ή είναι θύματα αρπαγής ή και σωματεμπορίας.

YouSmile

Όσοι είναι μαθητές και θέλουν να γίνουν Εθελοντές μπορούν να συμμετέχουν στο YouSmile.gr. Το YouSmile.gr είναι μια προσπάθεια που ξεκίνησε «Το Χαμόγελο του Παιδιού» το 2012 κι έχει σκοπό να δώσει ευκαιρία σε εφήβους και νέους να συμμετέχουν σε εθελοντικές δράσεις, σε εκδηλώσεις για κινητοποίηση κι ευαισθητοποίηση για θέματα που αφορούν τα Δικαιώματα των Παιδιών. Παράλληλα είναι πρεσβευτές του Οργανισμού στην προσπάθεια να προωθήσουν και να ενημερώσουν για την «Εθνική Τηλεφωνική Γραμμή SOS 1056 για τα Παιδιά». Για περισσότερες επισκεφθείτε το www.yousmile.gr

[Πρακτικός οδηγός εθελοντικών υπηρεσιών σε παιδιά και εφήβους.](#)

ΚΙΒΩΤΟΣ ΤΟΥ ΚΟΣΜΟΥ

Γίνε εθελοντής

Από ιδρύσεως της Κιβωτού ήταν ο απλός ο κόσμος που αγάπησε το έργο και συμπαραστάθηκε με όποιο τρόπο μπορούσε. Υπάρχουν άνθρωποι που είναι στο πλάϊ μας όλα αυτά τα χρόνια, συνοδοιπόροι και συμπαραστάτες σε αυτό το έργο αγάπης, δείχνοντας με τον τρόπο τους την αγάπη τους για την Κιβωτό και τον ανθρωπισμό τους κάνοντας τα παιδιά πο χαρούμενα και βοηθώντας να μη τους λείπουν πολλά, συμβάλλοντας έτσι σημαντικά στο έργο της Κιβωτού.

Όι εθελοντές φροντίζουν ανιδιοτελώς τις βασικές ανάγκες των παιδιών όπως:

σίτιση - ένδυση - υπόδυση - ιατροφαρμακευτική περίθαλψη - ψυχαγωγία - πολιτισμός - σχολική ένταξη καθημερινά φροντιστηριακά μαθήματα δημοτικού, γυμνασίου και λυκείου - επαγγελματική αποκατάσταση - κοινωνική ένταξη και πνευματική καθοδήγηση. Η αγάπη και συμπαράσταση αυτών των ανθρώπων είναι πολύ σημαντική για εμάς και είναι κάτι που μας συγκινεί βαθύτατα.

Αναλυτικά για τον εθελοντισμό δείτε [εδώ](#).

Το τραγούδι "Κιβωτός του Κόσμου" που ακούγεται στην ιστοσελίδα μας είναι ένα demo, μία ευγενική προσφορά από:

Στίχοι : Εύη Μεθοδιάδου

Μουσική : Χρήστος Ζειμπέκογλου

Ερμηνείες : Ιωάννα Ζειμπέκογλου & Μάριος Φράστας

Αιτήσεις εθελοντών γίνονται μέσα από την φόρμα εθελοντισμού της ιστοσελίδας μας. Απαραίτητα προηγείται τηλεφωνική επικοινωνία (210 5141953 ή 2105141935) με το τμήμα των εθελοντών μας, για να κανονιστεί η συνάντηση.

Αυτή την περίοδο (2/2023) υπάρχει ιδιαίτερη ανάγκη σε εθελοντές Νηπιαγωγούς, δασκάλους, παιδαγωγούς πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, ειδικούς παιδαγωγούς, καθηγητές μαθηματικούς, φυσικούς, χημικούς και φιλολόγους κ.α.

Επίσης, χρειαζόμαστε εθελοντές για να καλύψουν τις συνοδείες των παιδιών, που φιλοξενούμε σε εξωτερικές δραστηριότητες και υποστηρικτικές υπηρεσίες (λογοθεραπείες, εργοθεραπείες κλπ).

Επιπλέον χρειαζόμαστε εθελοντές για τις Δομές μας σε Πωγωνιανή και Κόνιτσα για δημιουργική απασχόληση των παιδιών με πάσης φύσεως δραστηριότητες (καλλιτεχνικές, αθλητικές, εικαστικές κ.ά.).

ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟ ΒΟΛΟΥ ΦΙΛΑΝΘΡΩΠΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ

Τηλ. Διοίκησης: 2421023264

Τηλ. Κοινωνικής Υπηρεσίας: 2421023274

Φαξ: 2421023270

2ας Νοεμβρίου 10, 38333 Βόλος

Εθελοντές

Εθελοντές

Κατεβάστε ΕΔΩ την φόρμα αίτησης ΕΘΕΛΟΝΤΗ.

Στο ΟΡΦΑΝΟΤΡΟΦΕΙΟ ΒΟΛΟΥ εθελοντισμός σημαίνει να προσφέρεις χωρίς όρια και να συμμετέχεις ενεργά στην κοινότητα. Σημαίνει ότι είσαι έτοιμος να μοιραστείς ιδέες και ευθύνες.

Ο εθελοντής αποδεικνύει ότι υπάρχουν άνθρωποι με αρχές και αγάπη για τον πλησίον γι' αυτό και στηρίζουμε την Εθελοντισμού.

Έμπρακτη απόδειξη είναι το γεγονός ότι το Ίδρυμα βασίζεται σε ένα εξαιρετικά σημαντικό και καλά οργανωμένο δίκτυο. Κάνοντας έναν απολογισμό των τεσσάρων τελευταίων ετών, διαπιστώνουμε τη σημαντική αύξηση του αριθμού των εθελοντών, χάρη στην οποία πετύχαμε καλύτερη απόδοση των προγραμμάτων λειτουργίας μας και αναπτύξαμε νέες δραστηριότητες.

Οι εθελοντές μας όλο αυτό το διάστημα έχουν επιδείξει εξαιρετική συνέπεια και απόδοση. Ο κάθε ένας απέκτησε εμπειρία και δραστηριότητα, έχοντας πάντα τη στήριξη του προσωπικού και του Δ.Σ.

Δάσκαλοι, καθηγητές, γιατροί, καλλιτέχνες, συνταξιούχοι, εργαζόμενοι, φοιτητές, λογοθεραπευτές, καθηγητές πανεπιστημίου, καθημερινοί άνθρωποι όλων των ηλικιών, θέλησαν να μας δώσουν τη βοήθεια τους και συμμετείχαν στη ζωή του Ίδρυμα, με όρους και χωρίς προσδοκία οποιουδήποτε οικονομικού κέρδους.

-
-
-
-
-
-
-

•

- /
  - Στήριξέ μας
  - /
  - Ιδιώτης
  - /
- Γίνε Εθελοντής

Γίνε Εθελοντής

«Όταν δεν δίνεις και περιμένεις να πάρεις, είσαι εγωιστής. Όταν δίνεις και περιμένεις να πάρεις, είσαι άνθρωπος. Όταν δίνεις και δεν περιμένεις να πάρεις, είσαι κάτι παραπάνω. Είσαι Εθελοντής.»

Ανώνυμος

Η ΕΛΕΠΑΠ είναι κάτι παραπάνω από μία ομάδα, είμαστε μία οικογένεια που δουλεύουμε όλοι μαζί για τα Γενναία Παιδιά μας. Τα παιδιά με αναπηρία και αναπτυξιακές δυσκολίες, δίνουν ένα δύσκολο αγώνα καθημερινά. Και σε αυτόν τον αγώνα χρειάζονται «συμμάχους», χρειάζονται εσένα.

Θέλεις να βοηθήσεις; Θέλεις να σταθείς στο πλευρό μας να στηρίξουμε τα «Βήματα Ζωής» τους; Κάνε το πρώτο βήμα. **Γίνε Εθελοντής για τα Γενναία Παιδιά της ΕΛΕΠΑΠ.** Στο πλαίσιο των δράσεων μας, σε όλη την διάρκεια του χρόνου χρειαζόμαστε εθελοντές.

Θα χαρούμε πολύ να σε έχουμε κοντά μας, εάν:

- Έχεις λίγο ελεύθερο χρόνο (εσύ ή και η παρέα σου) και θέλεις να τον αξιοποιήσεις προσφέροντας στα παιδιά που έχουν ανάγκη.
- Είσαι εργαζόμενος, και με τους συναδέλφους σου θέλετε να κάνετε από κοινού μια πράξη αγάπης.

Σε περιμένουμε στις εγκαταστάσεις μας, να γνωριστούμε από κοντά και να συζητήσουμε, ανάλογα με την διαθεσιμότητά σου, το πεδίο που θα σου άρεσε, και θα μπορούσες να μας βοηθήσεις περισσότερο.

Η βοήθειά σου είναι ανεκτίμητη.

Στείλε τώρα την **αίτηση συμμετοχής** στο ethelontes@elepap.gr ή κάλεσε στο τηλ. 210 7251121 εσωτ.200

Στην ΕΛΕΠΑΠ είμαστε περήφανοι για τα «Βήματα Ζωής» που καθημερινά κάνουν τα παιδιά μας. Και με τη δική σου βοήθεια, μπορούμε να κάνουμε ακόμη περισσότερα.

ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

- Σημαντικό κομμάτι του Σικιαριδείου Ιδρύματος είναι οι εθελοντές, που με τη δική τους πολύτιμη προσφορά συμβάλλουν ουσιαστικά στην υλοποίηση του έργου μας. Έχετε χρόνο και διάθεση για προσφορά; Είναι μια εξαιρετική ευκαιρία για να προσφέρετε βοήθεια εκεί που χρειάζεται και να αποκτήσετε νέες δεξιότητες.
  - Σας αρέσει να φτιάχνετε κάποιο γλυκό και θέλετε να μοιραστείτε μαζί μας τη συνταγή;
  - Έχετε αγάπη για τη φροντίδα του κήπου;
  - Μήπως ξέρετε να φτιάχνετε ένα βάζο;
  - Είσαι ξυλουργός και δε το ξέρεις;

- Έχεις ταλέντο στη ζωγραφική;
- Η μουσική σε χαλαρώνει;

Επίσκεψη Γνωριμίας στο Σικιαριδίειο

Θα σας προτείνουμε μια επίσκεψη και ξενάγηση στα 18 στρέμματα που καλύπτουν οι εγκαταστάσεις του Σικιαριδείου και στα εργαστήρια επαγγελματικής κατάρτισης, όπου μπορείτε να θαυμάσετε τις δημιουργίες των εκπαιδευόμενων μας, να τους γνωρίσετε και να αλληλεπιδράσετε μαζί τους

Συμμετοχή ως εθελοντής

Γίνετε και εσείς μέλος του δικτύου εθελοντών του Σικιαριδείου, οι οποίοι είτε ανήκουν σε μη κυβερνητικές οργανώσεις, είτε δρουν ατομικά, δίνουν το δικό τους παρόν και αναλαμβάνουν καθήκοντα στις εκδηλώσεις και στα δρώμενα του φορέα.

Η διαδικασία για να γίνει κάποιος εθελοντής

- Ατομική Συνέντευξη
- Συμπλήρωση Ερωτηματολογίου
- Παρακολούθηση Εκπαίδευσης (κύκλοι εκπαίδευσεων)
- Συμπλήρωση Κώδικα Δεοντολογίας

Κατά τη διάρκεια της εθελοντικής δραστηριότητας παρέχεται Εποπτεία και Αξιολόγηση

○

• ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

Λίγος χρόνος – Μεγάλη διαφορά..

Πολλοί άνθρωποι πιστεύουν ότι ο εθελοντισμός αφορά μόνο νέους ανθρώπους. Ένα λογικό επιχείρημα είναι ότι η νεαρή ηλικία μπορεί να εξασφαλίσει την όρεξη για δουλειά, τις φρέσκιες ιδέες και την εφευρετικότητα, όμως και ένας μεγαλύτερος σε ηλικία άνθρωπος είναι ικανός να μεταδώσει γνώση, εμπειρία και τη σοφία των εμπειριών του. Όταν, μάλιστα, μπορούν να συνυπάρχουν άνθρωποι διαφορετικών ηλικιών σε κάποια εθελοντική δράση ειδικά, τότε μπορούν οι νεότεροι να μαθητεύσουν δίπλα στους μεγαλύτερους και οι τελευταίοι να αισθάνονται ενεργοί και χρήσιμοι άνθρωποι στην τοπική κοινωνία. Η συνεργασία αυτή μπορεί να είναι επιτυχημένη και να βγάλει από την αδράνεια και

την παθητικότητα τον σύγχρονο άνθρωπο. Να τον βοηθήσει να αποκτήσει ορθή αντίληψη και να γίνει φορέας ενός πανανθρώπινου μηνύματος που είναι η κοινωνική προσφορά και η αγάπη στον συνάνθρωπο.

Εάν και εσύ επιθυμείς να αφιερώσεις λίγο από τον πολύτιμο χρόνο σου συντροφεύοντας με αγάπη και χαρά τους ηλικιωμένους συνανθρώπους μας, έλα μαζί μας σε αυτό το υπέροχο ταξίδι που είναι γεμάτο, αγάπη, ζεστασιά, όμορφες εμπειρίες και πολύτιμη γνώση.

Συμπληρώστε τα στοιχεία σας στην παρακάτω φόρμα και θα επικοινωνήσουμε άμεσα μαζί σας

Στηρίζω Εθελοντικά

Τι είναι...

Εθελοντισμός είναι η ανιδιοτελής προσφορά που συμβάλει στην ευημερία της κοινωνίας. Είναι στάση ζωής που πηγάζει από τον άνθρωπο που επιθυμεί να προσφέρει στο κοινωνικό σύνολο αναπτύσσοντας σχέσεις ζωής.

Στα παραρτήματά μας...

Η παρουσία εθελοντών ανατροφοδοτεί τόσο τους περιθαλπόμενους όσο και το ανθρώπινο δυναμικό.

Μη φοβηθείς να δώσεις και να πάρεις αγάπη.

Ζήσε τη ζωή με αλληλεπίδραση. Όχι μονάχος σου!

Ο ενδιαφερόμενος συμπληρώνει την αίτηση εθελοντή και ακολουθεί συνάντηση με την Κοινωνική Υπηρεσία του Παραρτήματος όπου θα συμπληρωθεί το Δελτίο Εθελοντή και θα διαμορφωθεί το πρόγραμμα των επισκέψεων και των αρμοδιοτήτων που θα αναλάβει. Σε όλη τη διάρκεια της συνεργασίας του εθελοντή με το Παράρτημά μας, του παρέχεται συστηματική υποστήριξη από την Κοινωνική Υπηρεσία με σκοπό την καλύτερη προσαρμογή και τη δημιουργία ομαλών διαπροσωπικών σχέσεων.

Κατεβάστε την αίτηση εθελοντή.

Λήψη αρχείου

Δώσε και πάρε αγάπη!

Η προσφορά των εθελοντών είναι πολύτιμη και στοχεύει στους εξής τομείς:

- συντροφιά (παρέα) σε περιθαλπόμενους μέσα στο χώρο του Παραρτήματος
- ψυχαγωγία: δημιουργική απασχόληση, θεατρικό παιχνίδι κ.α.
- εορταστικές εκδηλώσεις (οργάνωση και συμμετοχή σε γιορτές και εκδηλώσεις)
- συνοδεία σε δραστηριότητες, εξόδους (εκκλησιασμός, βόλτα, καφέ κ.α.)

Έτσι λοιπόν...

Αν είσαι **κομμώτρια**, μπορείς να ενισχύσεις τις υπηρεσίες κομμωτικής σε περιθαλπόμενους.

Αν είσαι **ποδολόγος**, μπορείς να ενισχύσεις τις υπηρεσίες περιποίησης ποδιών σε περιθαλπόμενους.

Αν είσαι **αισθητικός/μακιγιέζ**, μπορείς να ενισχύσεις τις υπηρεσίες μακιγιαζ σε εκδηλώσεις που διοργανώνονται στο Παράρτημα (αποκριάτικες εκδηλώσεις).

Αν είσαι **παιδαγωγός θεάτρου**, μπορείς να διοργανώσεις με την ομάδα σου θεατρικό παιχνίδι και παραστάσεις στους χώρους μας.

Αν είσαι **φοιτητής ή καθηγητής σε ΙΕΚ Μαγειρικής**, μπορείς με την ομάδα σου να ετοιμάσετε μπουφέ για γιορτές-εκδηλώσεις (*σε αυτές τις περιπτώσεις το Παράρτημα μπορεί να παρέχει τα υλικά).

Αν είσαι **γυμναστής**, μπορείς να οργανώσεις ομάδες παραδοσιακών χωρών, ψυχοκινητικής, αθλητικών δραστηριοτήτων (ομαδικά παιχνίδια), ασκήσεις προσαρμοσμένου αθλητισμού.

Αν είσαι **μουσικός/χορευτής**, μπορείς να οργανώσεις ομάδες με ασκήσεις μουσικοκινητικής και μουσικοθεραπείας.

Αν είσαι **γιατρός** (όλες οι ειδικότητες), μπορείς να ενισχύσεις τις ιατρικές υπηρεσίες (διάγνωση/θεραπεία) των περιθαλπόμενων κατόπιν συνεργασίας με του μόνιμους ιατρούς του Παραρτήματος.

Αν είσαι **εκπαιδευτικός**, μπορείς να προσφέρεις υπηρεσίες ενισχυτικής διδασκαλίας

○

Εθελοντισμός στη «ΓΑΛΙΛΑΙΑ»

1. [Αρχική Σελίδα](#)
2. [Μπορείτε να Συμβάλετε](#)
3. [Εθελοντισμός](#)
4. Εθελοντισμός στη «ΓΑΛΙΛΑΙΑ»

Οι εθελοντές είναι σημαντικοί και πολύτιμοι συνεργάτες μας. Μαζί κάνουμε πραγματικότητα την καλύτερη δυνατή φροντίδα για τους ασθενείς μας και τις οικογένειές τους!

Πως μπορώ να γίνω εθελοντής στη «ΓΑΛΙΛΑΙΑ»;

Δεν υπάρχουν αυστηρές προϋποθέσεις για να γίνει κάποιος εθελοντής στη «ΓΑΛΙΛΑΙΑ». Δε χρειάζεται να έχετε εκ των προτέρων κάποια συγκεκριμένη εκπαίδευση ή επάγγελμα.

Από τους υπάρχοντες εθελοντές μας, ορισμένοι αποφάσισαν να προσφέρουν έχοντας βιώσει κάποια προσωπική εμπειρία, η οποία τους ευαισθητοποίησε ως προς τις ανάγκες των ασθενών με καρκίνο ή άλλες απειλητικές για τη ζωή ασθένειες.

Οι εθελοντές μας, όμως, πρέπει οπωσδήποτε να έχουν:

- Καλή διάθεση!
- Φρόνημα μαθητείας, να είναι δηλαδή ανοιχτοί να μαθαίνουν συνεχώς όλο και περισσότερα για τις ιδιαιτερότητες που κρύβει αυτή η κρίσιμη περίοδος της ζωής των ασθενών.
- Κατανόηση και αποδοχή του πνεύματος της Ανακουφιστικής Φροντίδας, σύμφωνα με τις αρχές της «ΓΑΛΙΛΑΙΑΣ».
- Παρακολουθήσει επιτυχώς το [εκπαιδευτικό πρόγραμμα](#) που έχει σχεδιάσει ειδικά για αυτούς η «ΓΑΛΙΛΑΙΑ».

Πρακτικά, τα βήματα που πρέπει να ακολουθήσετε για να γίνετε εθελοντής μας:

- Συμπληρώστε την [αίτηση εθελοντή](#) και στείλτε τη στο volunteer@galilee.gr ή καλέστε μας στο 210-6635955 (Εσωτ.15)
- Θα κληθείτε σε προσωπική συνέντευξη το Σεπτέμβριο
- Αν γίνετε δεκτοί, θα πρέπει να παρακολουθήσετε με συνέπεια το [εκπαιδευτικό πρόγραμμα εθελοντών διάρκειας 40 ωρών](#) από Οκτώβριο έως Ιούνιο.
- Με την ολοκλήρωση των μαθημάτων θα πρέπει να υπογράψετε συμφωνητικό παροχής εθελοντικής εργασίας, δήλωση εχεμύθειας και να διαλέξετε τομέα δράσης, για να ενταχθείτε.

Μέσα από αυτή τη διαδικασία, οι εθελοντές συνήθως διαπιστώνουν εάν ο χώρος της Ανακουφιστικής Φροντίδας τους ταιριάζει ή όχι, καθώς μπορεί να μην είναι κατάλληλη επιλογή για όλους. Επίσης, θα γνωρίσουν τους [τομείς δράσης](#) και, με τη βοήθεια της Συντονίστριας, θα δηλώσουν τον τομέα/τομείς, όπου θα ήθελαν να συμμετέχουν. Όσοι διακονούν κοντά στους ασθενείς είναι υποχρεωμένοι να συμμετέχουν στις μηνιαίες συναντήσεις της Ομάδας Στήριξης

με την Εποπτεία του Ψυχολόγου της “ΓΑΛΙΛΑΙΑΣ”, του Ιερέα και της Συντονίστριας των Εθελοντών.

ΔΕΙΤΕ ΕΠΙΣΗΣ

- [Γιατί να γίνω εθελοντής;](#)
- [Ειδικότητες / Διαλέξτε τον Χρόνο που θέλετε](#)
- [Ιστορίες Εθελοντών](#)
- [Συχνές Ερωτήσεις](#)

ΥΠΗΡΕΣΙΕΣ

- [Φροντίδα στο σπίτι](#)
- [Κέντρο Ημερήσιας Φροντίδας και Απασχόλησης](#)
- [Ξενώνας Ανακουφιστικής Φροντίδας](#)
- [Στήριξη Φροντιστών](#)
- [Στήριξη Πενθούντων](#)

ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ

- Αγ. Δημητρίου 23, Σπάτα 19004 (εντός προαυλίου Ι.Π. Αναστάσεως Χριστού)
- 2106635955
- 2106632579
- galilee@galilee.gr

ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΠΟΛΙΤΗ

Στα πλαίσια λειτουργίας του Γραφείου Υποστήριξης του Πολίτη έχει αναπτυχθεί σειρά δράσεων και πρωτοβουλιών που σκοπό έχουν την προαγωγή της Δημόσιας Υγείας και την απολαβή των πολιτών των δυνατοτήτων που παρέχονται από το Υπουργείο Υγείας και το Νομοθετικό πλαίσιο.

Έχει αναπτυχθεί διασυνδεδετική συνεργασία με αρκετές Υπηρεσίες του Νοσοκομείου που σκοπό έχουν την βελτίωση και την προαγωγή των παρεχόμενων υπηρεσιών ψυχικής υγείας, την αλληλοϋποστήριξη και καλλιέργεια σχέσεων αλληλεγγύης.

Η οικοδόμηση μιας θετικής εικόνας στην κοινότητα που στηρίζεται στην σωστή ενημέρωση ευαίσθητων κοινωνικών ομάδων και η ψυχοκοινωνική στήριξη ατόμων που πάσχουν αλλά και των οικογενειών τους αποτελεί το κατάλληλο μίγμα που συντελεί στη μείωση των διακρίσεων, την αποφυγή στίγματος και περιθωριοποίησης ατόμων.

Εκτός από τις παραπάνω δραστηριότητες γίνεται προσπάθεια οργάνωσης ομάδας εθελοντών στα πλαίσια θεσμοθετημένων διαδικασιών και δράσεων με σκοπό την υποστήριξη και ενημέρωση οικογενειών και φίλων ατόμων με ψυχικές ασθένειες που δημιουργήθηκε από την ανάγκη της από κοινού αντιμετώπισης των προβλημάτων και που δεν μπορούν να ικανοποιηθούν από τις δημόσιες υπηρεσίες.

- Περιλαμβάνεται ατομική συμβουλευτική υποστήριξη για λήπτες υπηρεσιών που δεν έχουν την οικονομική δυνατότητα
- Ομάδες δημιουργικών δραστηριοτήτων(εκμάθηση Η/Υ, ξένων γλωσσών, ζωγραφική κ.λ.π)
- Ομάδες υποστήριξης γονέων, οργάνωση προσέλευσης νέων μελών και ανταπόκρισης σε τηλεφωνικά αιτήματα
- Ατομική συμβουλευτική για επαγγελματικό προσανατολισμό και προώθηση στην απασχόληση ληπτών υπηρεσιών ψυχικής υγείας με εξειδικευμένο εργασιακό σύμβουλο
- Εθελοντική διακονία από ομάδες που οργανώνονται με την επίβλεψη της Εκκλησίας και παρέχουν συντροφιά και φροντίδα σε μοναχικούς ανθρώπους
- Συνεργασία με τα Κοι.Σ.ΠΕ τα οποία είναι μια νέα μορφή επιχειρηματικότητας κοινωνικά προσανατολισμένης, η οποία φιλοδοξεί να δώσει καινοτόμες λύσεις στο πρόβλημα της ανεργίας και του κοινωνικού αποκλεισμού ατόμων με ψυχοκοινωνικά προβλήματα.

Οι Κοινωνικοί Συνεταιρισμοί Περιορισμένης ευθύνης είναι Νομικά Πρόσωπα Ιδιωτικού δικαίου, που θεσμοθετήθηκαν με τον Ν.2071/99 του Υπουργείου Υγείας και Πρόνοιας για την ανάπτυξη και το εκσυγχρονισμό των υπηρεσιών ψυχικής υγείας, έχουν εμπορικό χαρακτήρα και μπορούν να αναπτύξουν οποιαδήποτε οικονομική δραστηριότητα με την προϋπόθεση ότι διασφαλίζει μια ισόρροπη σχέση μεταξύ επιχειρηματικής στρατηγικής και κοινωνικών στόχων.

-
- [Δράσεις](#)
- [Εθελοντές](#)
- [Στήριξέ μας](#)
- [Ανακοινώσεις](#)
- [Gallery](#)
- Υποστηρικτές
- [Επικοινωνία](#)
- [Ξενογλώση ενημέρωση \(Languages\)](#)

Φιλοσοφία μας

Όραμά μας,
κανένας συνάνθρωπός μας να μην αντιμετωπίζει μόνος του το βάρος της ασθένειας, της εγκατάλειψης, και της μοναξιάς, γιατί ο καθένας μας έχει δικαίωμα στην υποστηρικτική παρουσία και αγάπη ενός ανθρώπου δίπλα του, ανεξάρτητα από κάθε είδους διαχωρισμό.

Μέχρι το όραμα να γίνει πραγματικότητα, στόχος μας είναι η **Εθελοντική Διακονία Ασθενών** να αποτελέσει **φάρο ευαισθητοποίησης** στο πνεύμα και τις αρχές του **εθελοντισμού** και στη **φροντίδα** των μοναχικών και εγκαταλελειμμένων συνανθρώπων μας.

- [Μελλοντικές Δράσεις](#)
- [Ξεγώνας "Αμάθεια"](#)

- [Φυσιογνωμία](#)
- [Υπηρεσίες](#)
- [Δραστηριότητες](#)

Ο εθελοντισμός ή καλύτερα το κίνημα του εθελοντισμού αποτελεί σήμερα με τις ανάλογες προϋποθέσεις μία μεγάλη δύναμη ελπίδας για τον σύγχρονο κόσμο. Αυτή η διατύπωση εμπεριέχει ένα θεμελιώδες ερώτημα για το τι είναι εθελοντισμός, πως διαμορφώνεται και τι ρόλο διαδραματίζει στη σύγχρονη ζωή. Το φαινόμενο του οργανωμένου εθελοντισμού αποκτά ολοένα νέες και πρωτότυπες ποιοτικές και ποσοτικές διαστάσεις που ξεπερνούν τις παλιές εμπειρίες παραδοσιακής φιλανθρωπίας. Ο εθελοντισμός σήμερα δεν ταυτίζεται με την παροχή στρατιωτικών υπηρεσιών αλλά ούτε και με τη δράση του Ερυθρού Σταυρού.

Εισαγωγή

Ο εθελοντισμός ή καλύτερα το κίνημα του εθελοντισμού αποτελεί σήμερα με τις ανάλογες προϋποθέσεις μία μεγάλη δύναμη ελπίδας για τον σύγχρονο κόσμο. Αυτή η διατύπωση εμπεριέχει ένα θεμελιώδες ερώτημα για το τι είναι εθελοντισμός, πως διαμορφώνεται και τι ρόλο διαδραματίζει στη σύγχρονη ζωή. Το φαινόμενο του οργανωμένου εθελοντισμού αποκτά ολοένα νέες και πρωτότυπες ποιοτικές και ποσοτικές διαστάσεις που ξεπερνούν τις παλιές εμπειρίες παραδοσιακής φιλανθρωπίας. Ο εθελοντισμός σήμερα δεν ταυτίζεται με την παροχή στρατιωτικών υπηρεσιών αλλά ούτε και με τη δράση του Ερυθρού Σταυρού.

Ο εθελοντισμός έτσι όπως αναδύεται, ιδιαίτερα στις χώρες της Ευρώπης, γι' αυτό μιλάμε για μία κοινωνική Ευρώπη, οριοθετεί τον τρίτο πυλώνα της οικονομίας παρέχοντας υλικά αγαθά και υπηρεσίες που αδυνατούν να προσφέρουν το κράτος και η ελεύθερη αγορά.

Η προσφορά εθελοντικής εργασίας διαμορφώνει νέα κοινωνικά ήθη συμβάλλοντας στην συνεκτικότητα του κοινωνικού ιστού και ενδυναμώνοντας την κοινωνική αλληλεγγύη. Ίσως συναντήσουμε έτσι το κλέψιμο της γειτονιάς και της γιορτής που τόσο λείπουν από τον σημερινό άνθρωπο.

Η εθελοντική δράση παρακάμπτει τις κρατικές γραφειοκρατίες αντιτίθεται στις άγριες συνθήκες της αγοράς και δίνει την ευκαιρία σε ανθρώπους 'ενεργούς πολίτες' να εκφράσουν τα πιο βαθιά τους αλτρουιστικά συναισθήματα.

Εθελοντισμός: ένα νέο φαινόμενο

Είναι αλήθεια πως δυσκολευόμαστε να ορίσουμε τον εθελοντισμό σαν ένα νέο φαινόμενο. Αλλάζει διαρκώς σήμερα όψεις, περιεχόμενο και μεθόδους ακολουθώντας τις ανάγκες και τις απαιτήσεις της κοινωνίας.

Ο σύγχρονος εθελοντισμός εκδηλώνεται σε πολλά επίπεδα:

- * Στην οργανωτική του όψη - κοινωνικός επαγγελματισμός
- * Στον τρόπο παρέμβασης συνδυάζοντας παραδοσιακές μεθόδους με νέες μεθόδους (δικτυωμένη κοινωνική εργασία). Χαρακτηριστικό παράδειγμα οι τράπεζες χρόνου.
- * Στους τομείς παρέμβασης (όχι μόνο βοήθεια στους φτωχούς αλλά καταπολέμηση της φτώχειας ως κοινωνικού φαινομένου) ή μετα-υλιστικές κοινωνικές ανάγκες (όπως προστασία του περιβάλλοντος κ.α.)
- * Στα κοινωνικά του κίνητρα που έχουν να κάνουν λιγότερο με φιλανθρωπία και περισσότερο με προάσπιση θεμελιωδών δικαιωμάτων.
- * Στην πολιτική του διάσταση που απουσίαζε από παλιότερες μορφές

εθελοντικής

δραστηριότητας.

* Στη δημοκρατική του λειτουργία ως πεδίου έκφρασης κοινωνικού πλουραλισμού, πνεύματος αλληλεγγύης υπέρ των λιγότερο ευνοημένων ατόμων και της αυτοεκπροσώπισης των πολιτών.

* Και τέλος στο προοδευτικά αυξανόμενο οικονομικό του μέγεθος που συμβάλλει στη λεγόμενη 'αλληλέγγυα οικονομία' που εκφράζεται στη δημιουργία νέων θέσεων εργασίας.

Αιτίες ανάπτυξης εθελοντισμού

Η κρίση του κράτους πρόνοιας είναι σύνθετη και πολυπαραγοντική. Τις τελευταίες δεκαετίες δέχεται μία μετωπική πολιτική, οικονομική και ιδεολογική επίθεση κυρίως από τη σκοπιά του νέο-φιλελευθερισμού που δεν άφησε ανεπηρέαστη ούτε τη θεωρία και πρακτική των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων. Ο M. Revelli στο βιβλίο του 'La sinistra sociale' προσδιορίζει ως κεντρικό χαρακτηριστικό της μεταλλαγής των σοσιαλδημοκρατικών κομμάτων την εγκατάλειψη της ιδέας ότι στη σφαίρα της πολιτικής ανήκει η οικονομική αναδιανομή του πλούτου.

Τα παραδοσιακά προγράμματα κοινωνικής πολιτικής αντιμετωπίζουν τεράστιες δυσκολίες προσαρμογής στη νέα πραγματικότητα που δημιουργούν, η γήρανση του πληθυσμού, οι αλλαγές στην οικογένεια, στην αγορά εργασίας και γενικότερα στον τρόπο παραγωγής (μετάβαση από τον φορντισμό στον μεταφορντισμό), κρίση του φορντισμού σημαίνει το πέρασμα από την μαζική απασχόληση στην επιλεκτική χρήση της εργατικής δύναμης.

Κάτω από τις συνθήκες αυτές η κινητοποίηση των εθελοντικών ενεργειών της κοινωνίας μπορεί να συμβάλλει στην διατήρηση της κοινωνικής συνοχής με μικρό κόστος για τον κρατικό προϋπολογισμό. Αυτή η εκπληκτική δυνατότητα του εθελοντισμού να εξασφαλίζει κοινωνικές υπηρεσίες με λιγότερο κόστος, εξηγεί το αυξημένο ενδιαφέρον γι' αυτό που δείχνουν οι νεοφιλελεύθεροι υποστηρικτές του. Στο πλαίσιο όμως μίας αντίληψης που τείνει στον επαναπροσδιορισμό των κοινωνικών δικαιωμάτων με όρους φιλανθρωπίας και στην αντιμετώπιση της φτώχειας και του κοινωνικού αποκλεισμού όχι πλέον ως 'κοινωνικού ζητήματος' που πρέπει να επιλυθεί σε επίπεδο ατομικής ευθύνης. Και εδώ γεννάται ένα μεγάλο ζήτημα όταν ο εθελοντισμός υπερφορτώνεται με καθήκοντα 'υποκατάστασης' του κοινωνικού κράτους.

Ας δούμε τον εθελοντισμό ως πεδίο ανίχνευσης νέων αναγκών κοινωνικής προστασίας, προπορευόμενος από το κράτος στον εντοπισμό τους και στην επεξεργασία προγραμμάτων αντιμετώπισής τους. Με αφετηρία την αξία της κοινωνικής αυτονομίας και την ιδέα της αυτόνομης συμμετοχής των πολιτών στη διαδικασία της παραγωγής της κοινωνικότητας οι εθελοντικές εμπειρίες πηγαίνουν πέρα από τα ιδεολογικά θεμέλια του παραδοσιακού κοινωνικού κράτους. Η εκχώρηση στο κράτος του μονοπωλίου της κοινωνικότητας δεν αποτελεί πλέον ένα αναμφισβήτητο δόγμα. Η ιδέα ότι το 'λιγότερο κράτος' δεν αντιστοιχεί κατ' ανάγκη με το 'περισσότερη αγορά', αλλά να οδηγήσει στην ανάπτυξη μίας αυθεντικής 'κοινωνικότητας του κοινωνικού'.

Σε μία τέτοια προοπτική οι εθελοντικές οργανώσεις έχουν να διαδραματίσουν ένα αυτόνομο και σημαντικό ρόλο στην κοινωνική πολιτική και στις ανθρώπινες

σχέσεις 'αμοιβαιότητας' από τις οποίες αναδύεται η όψη μίας 'άλλης' κοινωνίας από εκείνη που παράγει ο καπιταλιστικός οικονομικός μηχανισμός.

Εθελοντικές Δράσεις του Κέντρου Ψυχικής Υγείας Ρεθύμνου

Το Κ.Ψ.Υ. Ρεθύμνου στα πλαίσια των δραστηριοτήτων του έχει αναπτύξει ένα δίκτυο εθελοντών ψυχικής υγείας με σημαντική δράση. Έχουν δημιουργηθεί 4 ομάδες εθελοντών ψυχικής υγείας:

- Ομάδα περιοδικού του Κ.Ψ.Υ. με θέματα ψυχικής υγείας.
- Ομάδα υποστήριξης εκδηλώσεων του Κ.Ψ.Υ.
- Ομάδα υποστήριξης Συλλόγου Οικογενειών Ψυχικής Υγείας Ρεθύμνου και της Κοινωνικής Λέσχης χρηστών υπηρεσιών Ψυχικής Υγείας.
- Ομάδα ερευνών σε θέματα ψυχικής υγείας.

Επίλογος

Η πολιτική όπως έχει διαμορφωθεί σήμερα δεν έχει αρκετό χώρο για τον πολίτη. Οι κοινωνίες των πολιτών είναι το διαρκές ζητούμενο. Οι δυνατότητες που προσφέρονται στους πολίτες να ξεφύγουν από την ιδιώτευση και να δημιουργήσουν την αιώνια σφαίρα είναι ελάχιστες. 17 εκατομμύρια Ευρωπαίοι αναζητούν εργασία σήμερα. Η πληροφορική επανάσταση, η παγκοσμιοποιημένη οικονομία, η αίσθηση ελλείμματος ελευθερίας, η αναποτελεσματικότητα των εθνικών πολιτικών και άλλα τροποποιούν άρδην το κοινωνικό τοπίο. Ο εθελοντισμός ίσως αποτελεί την βασιλική οδό για μια «άλλη» κοινωνία.

Αντώνης

Ψυχίατρος – Διευθυντής Κ.Ψ.Υ. Ρεθύμνου

Λιοδάκης

Επικοινωνία

Κέντρο Ψυχικής Υγείας Ρεθύμνου
Δημοκρατίας 24, Ρέθυμνο 74100
Τηλ: 28310-20799 Fax: 28310-35399
www.cepsyre.gr e-mail: info@cepsyre.gr

Πίσω

Εθελοντισμός

Οι Μονάδες Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης «Θάλπος» αποτελούν ενεργό εταίρο των τοπικών κοινωνιών. Οι επαγγελματίες που εργάζονται σε αυτήν αλλά και οι ένοικοι που φιλοξενούνται ανάλογα με τις δυνατότητες τους και τις ανάγκες που προκύπτουν δύνανται να συμμετέχουν σε δραστηριότητες αλληλεγγύης της τοπικής κοινωνίας, καθώς

και πληροφόρησης και διασύνδεσης του κοινού αναφορικά με θέματα ψυχικής υγείας εντός καθορισμένου πλαισίου.

Παράλληλα με την προσφορά, οι Μονάδες μπορούν να δέχονται υποστήριξη σε εθελοντική βάση από ιδιώτες ή άλλους συλλογικούς φορείς μέσα από ένα αμοιβαία καθοριζόμενο πλαίσιο το οποίο διαμορφώνεται ανά περίπτωση. Ο θεσμός των εθελοντών μπορεί να προσφέρει ποικιλοτρόπως: αφενός η πρακτική βοήθεια είναι μεγάλης σημασίας, αφετέρου, γεφυρώνονται οι σχέσεις της κοινότητας με τους ενοίκους και καταπολεμούνται οι προκαταλήψεις.

Ο Επιστημονικά Υπεύθυνος αναλαμβάνει ή αναθέτει την υπευθυνότητα για τους εθελοντές σε κάποιο μέλος της Διεπιστημονικής Ομάδας. Οι αρμοδιότητες που ανατίθενται στους εθελοντές πρέπει να είναι σαφείς και καθορισμένες για την ομαλή λειτουργία και συνεργασία με το ανθρώπινο δυναμικό των Μονάδων, με ώρες απασχόλησης ευέλικτες για τους εθελοντές.

Ο Φορέας σχεδιάζει αυτό τον καιρό τη λειτουργία ενός οργανωμένου πλαισίου εθελοντικής δραστηριότητας στο οποίο οι Μονάδες μας θα καλωσορίζουν μεμονωμένους εθελοντές, συλλόγους εθελοντών και συλλόγους με ειδικό χαρακτήρα.

Δωρεές

Εκτιμούμε ιδιαίτερα κάθε πρόθεση συνεισφοράς στο έργο των Μονάδων μας. Οι δωρεές και οι χορηγίες που επιθυμείτε να προφέρετε αφορούν κοινωφελείς δράσεις των Μονάδων εκτός προγράμματος «Ψυχαγωγός». Δεχόμαστε εισφορές σε είδος και αφιλοκερδούς εργασίας, όπως προϊόντα τροφίμων, ρουχισμού, ιματισμού, οικιακού εξοπλισμού, παιχνιδιών κλπ., καθώς και προσφορά εθελοντικής απασχόλησης.

Μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μας στο 210 86 68 365 ή να στείλετε το αίτημα χορηγίας σας στο info@thalpos.org.gr.

Επικοινωνία

Θάλλπος-Ψυχική Υγεία Αγαθουπόλεως 5 & Πατησίων, 112 57 Αθήνα Τηλ.: 210 866 8365

Θάλλπος Αττικής Τηλ.: 210 802 5226

Θάλλπος Καλαμάτας Τηλ.: 27210 84 097

Copyright - 2018 thalpos.org.gr

Όροι Χρήσης & Πολιτική Απορρήτου

Γίνε μέλος στην ομάδα εθελοντών της

Η METAdrasi στηρίζεται στην πολύτιμη βοήθεια εθελοντών για διάφορες δράσεις της, που περιλαμβάνουν:

- τη διδασκαλία ελληνικών, ξένων γλωσσών, μαθηματικών, χρήσης Η/Υ, φυσικής αγωγής, χορού κ.ά.
- την ταξινόμηση ανθρωπιστικού υλικού
- τη συνοδεία ασυνόδευτων ανηλίκων
- τη δημιουργική απασχόληση παιδιών
- τη διοικητική/γραμματειακή υποστήριξη στα κεντρικά μας γραφεία

Αν επιθυμείς να βοηθήσεις στο έργο της ΜΕΤΑΔρασης και έχεις τη δυνατότητα να προσφέρεις λίγο από τον ελεύθερο χρόνο σου, **μπορείς να γίνεις κι εσύ εθελοντής.**

Στείλε μας email στο volunteer@metadrasi.org ή επικοινωνήσε τηλεφωνικώς με το Τμήμα Εθελοντών στο 214 100 8700 – εσωτ. 253-254.

Η ΒΟΗΘΕΙΑ ΣΟΥ ΕΙΝΑΙ ΠΟΛΥΤΙΜΗ:

- **ΣΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΠΑΙΔΙΑ**

Για τη διδασκαλία γνωστικών αντικειμένων όπως ελληνικά, αγγλικά, γερμανικά, μαθηματικά, γυμναστική, πληροφορική σε παιδιά πρόσφυγες και μετανάστες, στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.

- **ΣΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΓΙΑ ΕΝΗΛΙΚΕΣ**

Για τη διδασκαλία στα μαθήματα ελληνικών και αγγλικών σε πρόσφυγες και μετανάστες, στην Αθήνα και τη Θεσσαλονίκη.

- **ΣΤΟΥΣ ΧΩΡΟΥΣ ΜΗΤΕΡΑΣ & ΠΑΙΔΙΟΥ**

Στην Υπηρεσία Ασύλου Αθήνας και Θεσσαλονίκης για δημιουργική απασχόληση παιδιών.

- **ΣΤΙΣ ΣΥΝΟΔΕΙΕΣ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ**

Ψυχολόγοι, ψυχοθεραπευτές, κοινωνιολόγοι και κοινωνικοί λειτουργοί που προσφέρουν δημιουργική απασχόληση και τη φροντίδα των παιδιών κατά τη διάρκεια της συνοδείας τους προς κατάλληλες δομές φιλοξενίας. Ενδέχεται να χρειαστεί να συνοδεύουν παιδιά από/προς νοσοκομεία για νοσηλεία ή ιατρικές εξετάσεις. Απαραίτητη προϋπόθεση η παρακολούθηση του εκπαιδευτικού σεμιναρίου συνοδών ασυνόδευτων ανηλίκων.

- **ΣΤΙΣ ΔΟΜΕΣ ΦΙΛΟΞΕΝΙΑΣ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ**

Στη Χίο και τη Σάμο, για τη δημιουργική απασχόληση των παιδιών, το μαγείρεμα, τις δουλειές σπιτιού & διάφορες εξωτερικές εργασίες. Επίσης για τα μαθήματα γλωσσών (ελληνικά, αγγλικά, γερμανικά) και τις αθλητικές δραστηριότητες.

- **ΣΤΑ ΔΙΑΜΕΡΙΣΜΑΤΑ ΥΠΟΣΤΗΡΙΖΟΜΕΝΗΣ ΑΥΤΟΝΟΜΗΣ ΔΙΑΒΙΩΣΗΣ ΑΣΥΝΟΔΕΥΤΩΝ ΑΝΗΛΙΚΩΝ**

Στην Αθήνα και την Καλαμάτα, για τη διδασκαλία στα μαθήματα ελληνικών, αγγλικών, μαθηματικών, μουσικών οργάνων κ.λπ.

- **ΣΤΑ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΤΗ ΛΕΣΒΟ, ΤΗ ΧΙΟ, ΤΗ ΣΑΜΟ ΚΑΙ ΤΗΝ ΚΩ**

Για τη διδασκαλία στα μαθήματα ελληνικών, αγγλικών, μαθηματικών, φυσικής αγωγής, χορού, καλλιτεχνικών κ.λπ.

- **ΣΤΗΝ ΤΑΞΙΝΟΜΗΣΗ ΑΝΘΡΩΠΙΣΤΙΚΟΥ ΥΛΙΚΟΥ ΚΑΙ ΑΛΛΕΣ ΕΚΤΑΚΤΕΣ ΔΡΑΣΕΙΣ**

Για την ταξινόμηση ανθρωπιστικού υλικού, τη φόρτωση, την εκφόρτωση και τη μεταφορά από/προς τα λιμάνια και λοιπούς προορισμούς, καθώς και άλλες δράσεις.

- **ΣΤΟ ΓΡΑΦΕΙΟ**

Για διοικητική στήριξη στα τμήματα προστασίας Ανηλίκων, στο Λογιστήριο, στη Γραμματεία, στο τμήμα Επικοινωνίας κ.λπ.

Γίνε εθελοντής/ντρια

Οι δράσεις της ΑΡΣΙΣ αφορούν ένα ευρύ πεδίο κοινωνικής παρέμβασης, η οποία πραγματοποιείται μέσα από τις διαφορετικές υποστηρικτικές υπηρεσίες

που παρέχει. Για την εύρυθμη λειτουργία και την αποτελεσματικότητα των Υπηρεσιών αυτών απασχολείται μια πληθώρα κοινωνικών επιστημόνων και καταρτισμένων στελεχών, παράλληλα με μια δυναμική ομάδα ευαισθητοποιημένων πολιτών που προσφέρουν εθελοντικές υπηρεσίες.

Η Οργάνωση μας στηρίζεται σε μεγάλο βαθμό στη συμμετοχή και την προσφορά των εθελοντών, οι οποίοι εκπαιδεύονται και προσφέρουν την εργασία τους με την εποπτεία και την υποστήριξη του επαγγελματικού προσωπικού.

Η παρουσία των εθελοντών στην ΑΡΣΙΣ ενισχύει τη δυναμική της οργάνωσης και επιδρά ουσιαστικά στη διαμόρφωση της ταυτότητάς της και στην ανάπτυξη και βελτίωση του παρεχόμενου έργου. Επίσης, συμβάλλει έμπρακτα στην κινητοποίηση ενός ευρύτερου έμπυχου δυναμικού σε ενέργειες και δράσεις για την υποστήριξη των νέων και άλλων ευπαθών ομάδων που απειλούνται με κοινωνικό αποκλεισμό και περιθωριοποίηση, κάνοντας πράξη την ιδέα της κοινωνικής αλληλεγγύης.

Οι εθελοντές με τη δράση τους εμπλουτίζουν την ζωή της Οργάνωσης και αποτελούν έμπρακτο παράδειγμα κοινωνικής συμμετοχής και δράσης του ενεργού πολίτη.

Γίνε και εσύ εθελοντής/εθελόντρια στην ΑΡΣΙΣ:

- Επικοινωνήσε τηλεφωνικά μαζί μας ή συνάντησε μας για να ενημερωθείς αναλυτικά για τις δομές και τις δράσεις της Οργάνωσης μας στην πόλη που σε ενδιαφέρει!
- Συμπλήρωσε την Ηλεκτρονική Φόρμα Εθελοντή και θα έρθουμε εμείς σε επαφή μαζί σου!
- Δραστηριοποίησου στον τομέα που σε εκφράζει περισσότερο και συνέβαλε και εσύ στην αλλαγή των συνθηκών ζωής για όλους μας.

36.

ΚΕΝΤΡΟ Α.Μ.Ε.Α. «Ο ΣΩΤΗΡ»

Κέντρο Αποκατάστασης Κοινωνικής Στήριξης & Δημιουργικής Απασχόλησης Ατόμων με Αναπηρίες «Ο Σωτήρ»

37. Εθελοντισμός

Ο εθελοντισμός είναι ένα θέμα που μας αγγίζει όλους, ανεξαρτήτως κοινωνικής τάξης και επαγγελματικής ιδιότητας. Αποτελεί μαθησιακή-μορφωτική λειτουργία που ενισχύει την απόκτηση κοινωνικών, επικοινωνιακών και επαγγελματικών δεξιοτήτων και αναπτύσσει νέες ικανότητες. Ενδυναμώνει και δίνει νέο περιεχόμενο στη ζωή των ατόμων.

Το επίκεντρο του εθελοντισμού είναι η προστασία της αξιοπρέπειας του ανθρώπου, καθώς μέσα από τον εθελοντισμό καθρεπτίζεται η εικόνα του εαυτού μας. Κινητήριος δύναμη του εθελοντισμού πρέπει να είναι η αγάπη και η συμπαράσταση στον συνάνθρωπό μας που υποφέρει και ζητά βοήθεια. Ο εθελοντής βάζει τον εαυτό του στη θέση του συνανθρώπου του και «παίρνει» «προσφέροντας». Προσφέροντας οικονομική βοήθεια, προσφέροντας ένα καλό λόγο, προσφέροντας λίγη βοήθεια, προσφέροντας κάθε είδους συμπαράσταση, προσφέροντας λίγο χρόνο, προσφέροντας λίγη αγάπη.

Οι εθελοντές θεωρούνται περισσότερο συνεργάτες παρά φιλάνθρωποι. Εντάσσονται στη λειτουργία των υπηρεσιών και των προγραμμάτων κάποιου οργανισμού, αναλαμβάνουν εξειδικευμένους ρόλους, συναλλάσσονται με τα μέλη του προσωπικού και τα άτομα. Με τον τρόπο αυτό αυξάνεται η δυνατότητα ενεργού συμμετοχής των νέων στη ζωή και την εργασία και αναπτύσσονται νέες κοινωνικές υπηρεσίες αυξάνοντας την απασχόληση. Επομένως η εθελοντική δράση μπορεί να διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη μάχη της ανεργίας και αποτελεί πηγή θέσεων εργασίας.

Αυτό που χρειάζεται να κάνουμε στην περίπτωση της εθελοντικής υπηρεσίας είναι να υποστηρίξουμε το άτομο να αναπτύξει τις δυνατότητες και ικανότητές του. Έχοντας αυτό ως στόχο, θα πρέπει να τονώσουμε την αυτοαποδοχή του και την αυτοεκτίμησή του, να βοηθήσουμε έτσι ώστε να επιλυθούν τυχόν οικονομικές, κοινωνικές ή σωματικές αντιξοότητες που μπορεί να ακινητοποιήσουν το άτομο.

Υποστηρίζω, όμως, δεν σημαίνει ούτε αντικαθιστώ ούτε υποκαθιστώ το άτομο ή κάποιες λειτουργίες του. Αντιθέτως, υποστηρίζω σημαίνει παραστέκομαι στο άτομο, το ενθαρρύνω, του προτείνω, σκέφτομαι μαζί του και το διευκολύνω να παρακάμψει τα εμπόδια που το αναχαιτίζουν.

Όλοι μας μπορούμε να προσφέρουμε λίγο απ' αυτό που μας περισσεύει. Απ' αυτό που χωρίς ιδιαίτερο κόπο μπορούμε να δώσουμε. Όλοι μας μπορούμε να γίνουμε εθελοντές, γιατί όλοι μας μπορούμε να αγαπήσουμε...

Συμπληρώνοντας την αίτηση εθελοντή του οργανισμού μας **ΚΕΝΤΡΟ ΑΠΟΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΚΟΙΝΩΝΙΚΗΣ ΣΤΗΡΙΞΗΣ ΚΑΙ ΔΗΜΙΟΥΡΓΙΚΗΣ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗΣ ΑΤΟΜΩΝ ΜΕ ΑΝΑΠΗΡΙΕΣ «Ο ΣΩΤΗΡ»** αποδέχομαι και δηλώνω ρητά: Την σχέση μου με την οργάνωση ως εθελοντής, να διεκπεραιώνω τα έργα ή τις δράσεις που θα μου ανατεθούν, συμφωνά με τις προδιαγραφές και τους κανονισμούς της οργάνωσης, να τηρώ πλήρη εξεμύθεια σχετικά με την οργάνωση, το περιεχόμενο και τα αποτελέσματα του έργου, αλλά και όλων των

στοιχείων μιας δράσης, δεν έχω ουδεμία απαίτηση, ή αξίωση, ή οποιασδήποτε αποζημίωσης από τον οργανισμό.

ΣΤΗΡΙ-ΖΩ ΤΟ ΚΕΝΤΡΟ ΑΜΕΑ Ο ΣΩΤΗΡ

Πρόγραμματα Εθελοντισμού του ΣΩΤΗΡ

Αγαπητοί φίλοι,

Σας προσκαλούμε να έλθετε και εσείς στην μεγάλη παρέα των εθελοντών του Σωτήρα και να συν-δημιουργήσουμε υποστηρίζοντας εθελοντικά το Φορέα μας ως **Σώμα Εθελοντών του Σωτήρα**.

Ο στόχος μας είναι μέσα από τις δράσεις μιας ομάδας εμπνευσμένων και ενθουσιωδών εθελοντών, να γνωστοποιήσουμε το έργο και την **φιλοσοφία του Σωτήρα** και να στηρίξουμε την ευάλωτη κοινωνική ομάδα την οποία υπηρετούμε.

Με αυτόν τον τρόπο λοιπόν, ανάλογα με τις γνώσεις, τα προσόντα, αλλά και τον χρόνο που διαθέτετε, μπορείτε να προσφέρετε:

- στα εργαστήρια (είδη δώρων, κοσμήματος, εστίασης και κήπου) προσφέροντας υλικά, χρόνο και δημιουργικές ιδέες για την παραγωγή των προϊόντων των εργαστηρίων του Σωτήρα που πωλούνται για να υποστηρίξουν τη λειτουργία μας, αλλά και σε υποστηρικτικά τμήματα (ραδιοφώνου, φωτογραφίας, κ.α.) προσφέροντας εξειδικευμένη υποστήριξη από την εμπειρία σας.
- συμμετέχοντας στις δραστηριότητες του Σαββάτου, σε δράσεις για την προβολή του έργου του Σωτήρα, σε εκδηλώσεις, σε εορταστικά bazaar κ.α

Για την αποτελεσματικότερη λειτουργία του Σώματος των Εθελοντών του Σωτήρα, δημιουργήσαμε ένα πρόγραμμα εθελοντισμού με στόχο να εκπαιδεύουμε, να συντονίζουμε και να υποστηρίζουμε τους εθελοντές μας ώστε όλοι μαζί να μοιραστούμε τα δώρα του εθελοντισμού και της προσφοράς.

Πιστεύουμε ότι μέσα από την ενεργό συμμετοχή σας θα έχετε την ευκαιρία να αξιοποιήσετε τις γνώσεις και τις ικανότητές σας για το καλό της ευάλωτης κοινωνικής ομάδας την οποία υπηρετούμε, αλλά και του κοινωνικού συνόλου γενικότερα ώστε να τοποθετηθεί ακόμα ένα λιθαράκι στην κατανόηση και αποδοχή της διαφορετικότητας.

Για περισσότερες πληροφορίες μπορείτε να επικοινωνήσετε μαζί μας: στο info@kentroameasotir.gr ή στο **2310820455 & 2310820655**.

ΦΑΡΟΣ ΤΥΦΛΩΝ

ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΑΠΑΣΧΟΛΗΣΗ

Ο Φάρος Τυφλών Ελλάδος (Φ.Τ.Ε.) έχει μια μακρόχρονη πορεία, περισσότερο από 70 χρόνια, στο να παρέχει τις υπηρεσίες του σε άτομα που αντιμετωπίζουν

προβλήματα όρασης και οι εθελοντές αποτελούν βασικό παράγοντα για την πραγμάτωση των σκοπών του ανθρωπιστικού του έργου.

Η σχέση του Φάρου Τυφλών της Ελλάδος και του δικτύου εθελοντών του στηρίζεται στην κοινή παραδοχή της κοινωνικής αναγκαιότητας να καλυφθούν με τον πιο εποικοδομητικό και αποτελεσματικό τρόπο οι σύνθετες ανάγκες των ατόμων με προβλήματα όρασης. Την δράση των εθελοντών συντονίζει η Κοινωνική Υπηρεσία σε συνεργασία με τους υπευθύνους των τμημάτων του Φ.Τ.Ε, στα οποία θα επιλέξουν να απασχοληθούν οι εθελοντές, κατόπιν αξιολόγησης και σχετικής εκπαίδευσης και βάσει πάντα των τρεχουσών αναγκών.

Για πληροφορίες σχετικά με τα προσφερόμενα πεδία εθελοντικής απασχόλησης, τις προβλεπόμενες διαδικασίες αξιολόγησης και ένταξης στο εθελοντικό δυναμικό του Φορέα, τις υποχρεώσεις-δικαιώματα και κανονισμούς, οι ενδιαφερόμενοι καλούνται να επικοινωνήσουν με την Κοινωνική Υπηρεσία του Φ.Τ.Ε. στο: 210 9415222, από Δευτέρα έως Παρασκευή και ώρες 7:30-15:30.

Υπεύθυνες: Κα Καραμιχαλάκου Δώρα, Κοινωνική Λειτουργός και Κα Βαγενά Χριστίνα, Κοινωνική Λειτουργός & Σύμβουλος Ψυχικής Υγείας.

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
Εθνικόν και Καποδιστριακόν
Πανεπιστήμιον Αθηνών

Μονάδα Προσβασιμότητ

Επιθυμώ να γίνω Εθελοντής

Ποιες δράσεις μπορώ να αναλάβω ως εθελοντής στο πλαίσιο της υποστήριξης Φοιτητών με Αναπηρία (ΦμεΑ);

Υπάρχουν περιορισμοί στις δράσεις που μπορούν να αναλάβουν οι εθελοντές;

Θέλω να ενταχθώ για πρώτη φορά στο πρόγραμμα εθελοντισμού.

Πρέπει να έχω κάποια προηγούμενη εμπειρία ή εξειδικευμένες γνώσεις;

Πόσο θα διαρκέσει η δέσμευση μου;

Πόσες ώρες την εβδομάδα θα χρειαστεί να διαθέσω;

Θα συνοδεύω φοιτητές του Τμήματός μου;

Το πρόγραμμά μου είναι περιορισμένο/δεν παρακολουθώ συστηματικά κάποιο μάθημα/τα κενά μου δεν είναι σταθερά. Μπορώ παρ' όλ' αυτά να ενταχτώ στο πρόγραμμα εθελοντισμού;

Μπορώ να επιλέγω τις δράσεις που θα αναλάβω;

Θέλω να δηλώσω τις διαθεσιμότητές μου για το τρέχον εξάμηνο.

Συμπλήρωσα τη Φόρμα Εθελοντή (ΦΕ). Ποια είναι τα επόμενα βήματα;

Η ΥΕΥ θα παρακολουθεί την εξέλιξη της συνεργασίας μου με τον/την ΦμεΑ;

Ποιες θα είναι οι υποχρεώσεις μου έναντι της ΜοΠρο;

Footer Content

ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ

Η οργάνωση απασχολεί εθελοντικά επιστημονικό προσωπικό διάφορων ειδικοτήτων. Επίσης την οργάνωση στηρίζει το βοηθητικό προσωπικό διάφορων κλάδων. Παρακάτω σας αναφέρουμε αναλυτικά το προσωπικό μας.

ΑΝΑΛΥΤΙΚΗ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ

Η οργάνωση απασχολεί εθελοντικά 6 άτομα επιστημονικού προσωπικού και 6 διαμεσολαβητές υποχρεωτικής εκπαίδευσης καθώς και ανθρώπους γενικών καθηκόντων.

α. επιστημονικό προσωπικό

1. Κοινωνικός Λειτουργός
2. Λογιστής
3. Οικονομολόγος
4. Κοινωνιολόγο φοιτητή
5. Νομικός Σύμβουλος
6. Εμφυχωτή – παιδαγωγό

β. βοηθητικό προσωπικό

1. Διαμεσολαβητές 3 άντρες και 3 γυναίκες.
  - α. κοινωνικός διαμεσολαβητής
  - β. σχολικός διαμεσολαβητής
  - γ. υγείας διαμεσολαβητής
  - δ. αστυνομίας διαμεσολαβητής
  - ε. κοινωνικών και δημόσιων υπηρεσιών διαμεσολαβητής
    1. δύο οδηγοί
    2. τρία άτομα γενικών καθηκόντων.

Φορέας Ανάπτυξης Ανθρώπινου και Κοινωνικού Κεφαλαίου

Αγαπητοί φίλοι,

στις μέρες μας, είναι πλέον παραδεκτό ότι, ο εθελοντισμός είναι μία από τις μεγαλύτερες αξίες της ανθρωπότητας, δείκτης του πολιτισμού μιας κοινωνίας, μορφή ενεργούς συμμετοχής και προσφοράς στις κοινωνικές διαδικασίες καθώς επίσης και ένα εξαιρετικό εργαλείο μάθησης που προσφέρει στα άτομα τη δυνατότητα να αποκτήσουν ή και να διευρύνουν τις ικανότητες, τις δεξιότητες, τις εμπειρίες τους και τις γνώσεις.

Παγκοσμίως, η δράση των εθελοντικών οργανώσεων που προσφέρουν στον χώρο της υγείας και της κοινωνικής αλληλεγγύης καθώς και η εθελοντική πρωτοβουλία των πολιτών και των εταιρειών αποτελούν ανεκτίμητο πυλώνα προσφοράς για την ευημερία του συνανθρώπου, της κοινότητας και της κοινωνίας γενικότερα προωθώντας την κοινωνική ενσωμάτωση και συνοχή και τις ίσες ευκαιρίες για όλους.

Η «ΚΛΙΜΑΚΑ» αξιοποιεί το κοινωνικό κεφάλαιο που λέγεται εθελοντισμός παρέχοντας τη δυνατότητα σε ευαίσθητοποιημένους πολίτες και εταιρείες να συμμετέχουν σε έργα κοινωνικής προσφοράς μέσα από προγράμματα και υπηρεσίες.

Στην «ΚΛΙΜΑΚΑ», η προσφορά κοινωνικού έργου δεν απευθύνεται μόνο στις άμεσες υπηρεσίες προς ευπαθείς ομάδες πληθυσμού αλλά επεκτείνεται και στην ανάπτυξη και βελτίωση των παρεχόμενων υπηρεσιών και των κοινωνικών της προγραμμάτων.

Οι εθελοντές μας μπορεί να είναι οποιασδήποτε ηλικίας, φύλου, φυλής, θρησκευματος, κοινωνικο-οικονομικής κατάστασης και ακαδημαϊκού υπόβαθρου που επιλέγουν να προσφέρουν ανιδιοτελώς τον ελεύθερο χρόνο τους ή τη γνώση τους για τις κοινωφελείς δράσεις της «ΚΛΙΜΑΚΑ», σε εναρμόνιση με τις αρχές, τους στόχους και τις τρέχουσες ανάγκες του φορέα.

Κλίμακα

Φορέας Ανάπτυξης Ανθρώπινου και Κοινωνικού Κεφαλαίου

Μορφές Εθελοντικής Εργασίας	Είδη Εθελοντικής Εργασίας
<p style="text-align: center;"><i>Εθελοντική Εργασία στις Μονάδες Ψυχοκοινωνικής Αποκατάστασης (Οικοτροφεία)</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Συντροφιά ✓ Συνοδεία ✓ ψυχαγωγία
<p style="text-align: center;"><i>Εθελοντική Εργασία στα Διαπολιτισμικά Κέντρα Ημέρας</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Μαθήματα ελληνικών σε παιδιά μεταναστών, Ρομά, κ.ά ✓ δημιουργική απασχόληση παιδιών ✓ στήριξη οικογενειών
<p style="text-align: center;"><i>Εθελοντική Εργασία στο Κέντρο Στήριξης Αστέγων</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Προετοιμασία γευμάτων ✓ Τεχνικές εργασίες στο χώρο του Ξενώνα και του Κέντρου Αστέγων (Ηλεκτρικά, υδραυλικά, συντήρηση χώρων κ.λ.π) ✓ δράσεις δημιουργικής απασχόλησης και κοινωνικοποίησης
<p style="text-align: center;"><i>Εθελοντική Εργασία για εξυπηρέτηση διοικητικών και άλλων αναγκών του φορέα</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Βοήθεια στη διοργάνωση εκδηλώσεων ✓ συμμετοχή σε εκστρατείες συλλογής χρημάτων ✓ web designer ✓ δημιουργία υλικού προβολής & ενημέρωσης

«ΚΛΙΜΑΚΑ» – Τομέας Ανθρώπινου Δυναμικού και Εθελοντικής Εργασίας

[Skip to content](#)

- [ΑΡΧΙΚΗ](#)

Ο ΕΘΕΛΟΝΤΙΣΜΟΣ ΕΙΝΑΙ “ΣΤΑΣΗ ΖΩΗΣ”

ΓΙΝΕ ΕΘΕΛΟΝΤΗΣ

ΕΘΕΛΟΝΤΕΣ

“EQUAL YOUTH” ERASMUS+ ΚΑ1, ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΘΕΛΟΝΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ – “EVS, VOLUNTEERING TO SUPPORT WOMEN RIGHTS”

Ο φορέας συντονίζει (Επικεφαλής Εταίρος) τα διακρατικά έργα
“Volunteering to Support Women Rights” και “Equal Youth”, τα οποία
δίνουν την ευκαιρία σε νέους από την Ευρώπη να εργαστούν εθελοντικά
στον φορέα μας για 10 μήνες.

Κοινωνικό Κομμωτήριο

Το Κοινωνικό Κομμωτήριο είναι μία πρωτοποριακή δομή που προσφέρει δωρεάν κούρεμα, χτένισμα και ξύρισμα σε άστεγους συμπολίτες μας, αλλά και σε οικογένειες που ζουν κάτω από δύσκολες συνθήκες στην καθημερινότητά τους. Βρίσκεται στον Κόμβο Αλληλοβοήθειας Πολιτών του Δήμου Αθηναίων και δημιουργήθηκε με την ευγενική χορηγία του Κλάδου Επαγγελματικών Προϊόντων της L'Oréal Hellas (L'Oréal Professional Products). Ανταγωνίζεται τόσο σε αισθητική όσο και σε εξοπλισμό ένα σύγχρονο κομμωτήριο, ενώ ξεχωρίζει και για έναν ακόμη λόγο: Είναι η πρώτη δομή του Κ.Υ.Α.Δ.Α. που λειτουργεί αποκλειστικά με εθελοντές κομμωτές που κινητοποιήθηκαν μετά από πρωτοβουλία του επαγγελματία κομμωτή Αναστάσιου Σταυρόπουλου, γνωστού ως Anber, που προσφέρει σημαντικό κοινωνικό έργο σε ανθρώπους που χρειάζονται φροντίδα και υποστήριξη.

Ώρες εξυπηρέτησης κοινού: Δευτέρα και Τετάρτη 8:00 – 15:00 (**κατόπιν ραντεβού**)

Κλείστε το ραντεβού σας στο Κοινωνικό Κομμωτήριο στο τηλέφωνο 210-8897900 (Μαρίνα Πανταζή).

Είστε κομμωτής και θέλετε να συνεισφέρετε; Επιλέξτε τη δική σας ημέρα προσφοράς **πατώντας το παρακάτω κουμπί.**